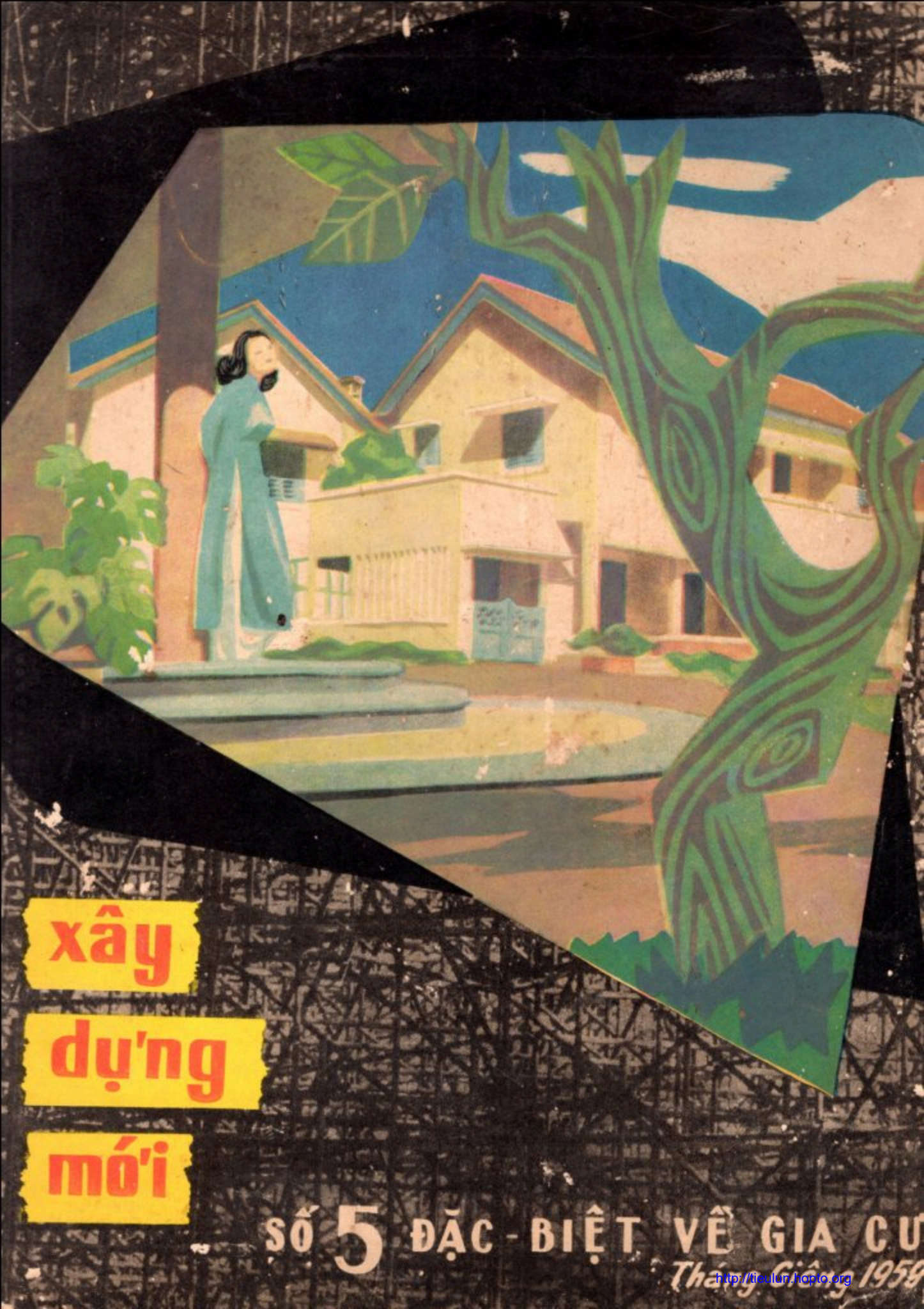

http://tieulun.hopto.org

HUE

HUẾ là nơi hòa hợp **VIET-NAM** xưa và nay, là nơi có những lăng-tẩm cổ-kính ngàn xưa soi mình trên giòng sông Hương đầy thơ-mộng. HUẾ, thành phố lịch-sử đã chứng kiến bao cuộc biến-thiên trong đời sống dân Việt, ngày nay chờ đón bước chân du-khách trong cảnh thanh-bình đặc biệt.

Tại đây, đền-đài và cung-điện đang được trùng-tu để phục hồi nét mỹ-lệ ngày xưa.

Đường-sá bị chiến-tranh tàn phá cũng được sửa chữa để trả lại cho du-khách cái thú du-lịch bằng xe hơi. Và tại đây, cũng như tại khắp nơi khác trên giải đất Việt-Nam, hãng **STANVAC** luôn luôn sẵn-sàng cung-cấp cho du-khách những xăng, dầu mỡ và kỹ-thuật thượng-hạng đã được nghiên-cứu kỹ-lưỡng để cho xe chạy vừa êm, vừa tốt.

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY

http://tieulun.hopto.org

DISTILLERIES DE L'INDOCHINE

EAUX de COLOGNE et LOTION

de 1ère qualité

En vente GROS et DÉTAIL

125, rue Pasteur (ex-Pellerin)

SAIGON

Au détail dans toutes les bonnes maisons

Ces Eaux de Cologne et Lotion sont fabriquées avec des extraits de Fleurs de France provenant de Grasse (A.M.) et avec de l'alcool rectifié de qualité extra — les meilleurs alcools rectifiés sont en effet fabriqués dans le monde en partant de l'alcool de riz.

14, Bến Chương Dương — SAIGON — Đ.T. 23.193

BANK OF CHINA

Siège Social : Taipeh — Taiwan
Capital : 6.000.000 Dollars Argent
Responsabilité des Membres Limitée

Adresse Télégraphique : CHUNGKUO
Code : Peterson International 3rd Edition
Bentley's Second Phrase

TRAITE TOUTES LES AFFAIRES DE BANQUE
AGENCES & CORRESPONDANTS DANS
TOUTES LES GRANDES VILLES DU MONDE

Succursale de Saigon :
11, Bến Chương Dương (ex. Quai de Belgique)
Téléphones : 21632-21633

Agence à Cholon :
754-756, Bến Hàm Tử (ex. Boulevard Gaudot)
Téléphone : 36266

Agence de la
CHINA INSURANCE COMPANY, LTD.,
Maritimes — Incendie — Automobiles et Divers.

http://tieulun.hopto.org

Hãng TRƯƠNG

đại lý : NGUYỄN VĂN BỬU

Hàng Hải Thương Thuyền

VĂN PHÒNG :
11, ĐƯỜNG PASTEUR SAIGON
Điện Thoại : 20.432
Điện Tín : **ETRUNIMEX SAIGON**

❋ **ĐÀ NẴNG :** *44 Bến Bạch Đằng*
❋ **QUI NHƠN :** *160 Gia Long*
❋ **NHA TRANG :** *39 Phan Bội Châu*

TÀU : «TRƯỜNG SƠN» — «ĐẠI HẢI» — «NHỰT LỆ»

Thường Xuyên : SAIGON — ĐÀ-NẴNG — QUI-NHƠN — NHA-TRANG

126, Đường De Lattre de Tassigny
Giây nói : 20653 — SAIGON

VIỆT NAM CÔNG TY TRANG TRÍ VÀ KIẾN TẠO

Hội trách nhiệm hữu hạn vốn V.N $ 2.000.000.00

Chuyên môn :

- **Chế tạo Đồ gỗ tối tân**
- **Trang trí Dinh thự**
- **Phòng họp, Nhà cửa**

PHÚ NINH CÔNG TY
(Nguyên danh Ets FOINET)
Thành lập từ năm 1921

http://tieulun.hopto.org

TẤT CẢ NHỮNG
- CÔNG TÁC
- XÂY DỰNG
- CÔNG HAY TƯ

HÃNG THẦU KHOÁN KIẾN TRÚC

NGUYỄN VĂN ĐẠI

10, Đường TRƯƠNG-QUỐC-DỤNG
(PHÚ-NHUẬN) SAIGON

Từ-Khánh-Hưởng

THẦU-KHOÁN
KIẾN TRÚC

59, Đường YÊN-ĐỔ — SAIGON

NÉON MINH-TÂN

CÓ ĐỦ CÁC KIỂU ĐÈN TỐI TÂN

NHẬN LÃNH MẮC ĐIỆN TẠI
TƯ GIA VÀ CÔNG SỞ

Điện Thoại: 22.920 — 432, Hai Bà Trưng, SAIGON

HÃNG GẠCH BÔNG ÉP BẰNG MÁY ĐIỆN

THANH-DANH

242, ĐƯỜNG CỐNG-QUỲNH (ARRAS CŨ)
ĐIỆN THOẠI: 22.906 — SAIGON

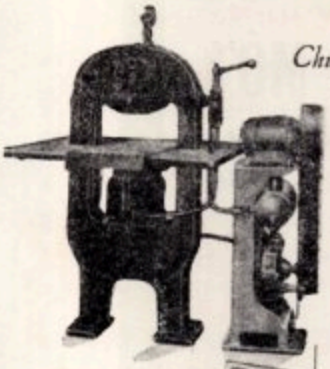

Chuyên Môn Sản Xuất:
- GẠCH TRƠN
- GẠCH BÔNG
- GẠCH HOA ĐÁ
- GẠCH HỘT

MÁY ĐIỆN IN GẠCH

ĐẶC ĐIỂM CỦA GẠCH HÃNG THANH-DANH:

ĐẸP.
DÀY.
CHẮC CHẮN.
MEN DÀY.
MÀU KHÔNG PHAI.

NHÃN HIỆU GẠCH CẦU CHỨNG TỎA — MARQUE DÉPOSÉE

MARQUE DÉPOSÉE — T.D — NHÃN HIỆU CẦU CHỨNG TỎA

Hãng GẠCH BÔNG kỷ cựu ở miền Nam Việt-Nam sáng lập từ năm 1910
(Hãng cũ MASACAMO của BROSSARD MOPIN)

http://tieulun.hopto.org

XÂY DỰNG MỚI

NGUYỆT-SAN MỸ-THUẬT
KỸ-THUẬT KIẾN-TRÚC

Tòa soạn và Trị sự :
Số 11 Cư Xá Kiến Thiết
214/19 Trần Quang Khải — Saigon
Điện Thoại 24421

CHỦ-NHIỆM
TRẦN VĂN NAM

BAN BIÊN TẬP :
HỒ-ĐẮC-CẢO — LÊ-VĂN-CẤU
PHẠM-KHÁNH-CHÙ — BẠCH-VĂN-CHỤ — ĐÀO-TRỌNG-CƯƠNG
NGUYỄN-BÁ-CHÍ — VĨNH-DỰ
VŨ-BÁ-ĐÍNH — ĐỖ-THÚC-ĐÍNH
NGUYỄN GIA-ĐỨC — NGUYỄN-DUY-ĐỨC — NGUYỄN-VĂN-HOA
TRƯƠNG-NGỌC-HOA — VŨ-ĐÌNH-HÒA — PHẠM-GIA-HIẾN — NGUYỄN-ĐĂNG-LINH — HUỲNH-VĂN-NHU
NGUYỄN-HỮU-PHAN — LÊ-VĂN-SIỂU — VÕ-VĂN-TẦN — NGUYỄN-HỮU-THIỆN — NGUYỄN-THỤY
TRẦN-TRỌNG-TOẢN — BÙI-VĂN-TRỌNG — ĐỖ-BÁ-VINH — TRẦN-QUANG-YẾN

HÀNH-CHÁNH KẾ-TOÁN :
NGUYỄN-VĂN-PHỤNG
TÔN-THẤT-TUẤN

PHÁP-LUẬT :
PHẠM-BÍCH-TUẾ

Bài vở gửi : VÕ-ĐỨC-DIÊN
Ngân-Phiếu đề : NG.-V.-PHỤNG

Trình bày : VĂN-THANH

Số 5 — Tháng Giêng 1959

QUAN NIỆM VỀ NHÀ Ở

Một băn khoăn có lẽ còn lâu lắm mới giải được : ấy là sự giằng co giữa sự canh tân điều kiện ở và việc giữ được cốt tính căn bản của dân tộc.

Ăn theo thuở, ở theo thời. Đã đành rằng như thế, không ai có thể đặt một cái máy lạnh vào trong một căn nhà tranh vách đất cũ. Nhưng điều căn bản là bố trí cách nào, để trong một biệt thự kiểu mới cũng như trong một căn nhà chúng cư, hễ người Việt-Nam ở, thì có tìm thấy một sự thoải mái về tinh thần, nó tiết ra một không khí Việt-Nam. Như người vận âu phục mà tâm hồn vẫn Việt-Nam vậy.

Trộm nghĩ, từ ngàn xưa, đối với cha ông chúng ta, cái nhà vẫn là nơi trú ngụ chung của toàn cả một gia đình, với ít nhất là ba thế hệ : ông, cha và cháu. Những căn phòng riêng trong cùng một ngôi nhà với những cửa khóa kín, theo lối Âu châu, không những đã phân cách những khoảng ở trong nhà, mà đã phân cách và cá nhân hóa sự sống tinh thần và tình cảm của những người trong cùng một gia đình ấy.

Chúng ta sẽ luôn luôn phải ngơ ngác vì sự phân cách này. Bởi nếp sống của chúng ta không khi nào cho phép chúng ta quan niệm rằng trong cùng một gia đình với nhau, sự vui, buồn, tủi, nhục... lại có thể chỉ đến riêng cho một người, đóng cửa phòng lại là xong, không còn dính dáng gì đến người khác nữa.

Cha mẹ già ở đồng ruộng lên thăm con ở tỉnh thành, mặc dầu nhà con rộng, có phòng nọ phòng kia, mà phải ra ngoài mướn phòng ngủ là sự không thể có được ở đất Việt-Nam này.

Tất cả cái thú sống của gia đình đã không tụ vào một cặp vợ chồng trẻ trong một căn phòng riêng đóng kín, mà đã tụ vào chung quanh ông bà già trụ cột của gia đình, vừa biểu trưng sự « con có cha như nhà có nóc » lại vừa nêu rõ sự truyền tiếp dòng dõi từ thế hệ nọ qua thế hệ kia.

Nếu ông bà già nằm riêng trong một căn phòng đóng kín, không bồn chồn khi có đứa cháu đau yếu, không xót xa khi cháu bị cha mẹ nó đánh mắng quá tay, không hân hoan khi đi học nó được thêm một lời khen tặng... thì sự còn cha mẹ già, gia đình ấy cũng coi như đã mất hết rồi.

Cha mẹ già là cái kho vô tận về kinh nghiệm trong sự nuôi con trẻ, sự chăm nom lúc chúng đau yếu, sự giữ gìn lễ nghi phong thói của từng người cho nhà có một gia cương. Nếu đóng cửa khóa lại cho ông bà ở riêng một góc thì không khác gì cho những xác già ấy dọn đi ở một nơi xa vắng nào mà chờ ngày chết.

Bởi thế mà điều căn bản trong cuộc sống của ta là không có sự sống riêng tây. Đó là cái đặc điểm thứ nhất mà nhà ở phải làm nổi bật được lên, thì nhà ở mới thực là nhà ở Việt-Nam.

Đặc điểm thứ hai là nhà ở phải làm được cho người khách đến chơi với mình biết rằng trên đầu mình còn có cha mẹ. Nghĩa là không thể nào trong nhà

http://tieulun.hopto.org

ại có thể có những hình tượng lẳng lơ, ay những mầu sắc diêm dúa nó tố cáo ái lối sống phóng đãng quá đà. Đành rằng ũng cần ít nhất là một góc riêng tây để gười đã trưởng thành trong gia đình ưởng cái tuổi xuân của mình. Nhưng như hế càng chứng tỏ rằng cái khoảng rộng rong nhà để dùng chung cho tất cả mọi uổi và mọi cấp bậc, đã không thể nào lại à cái góc riêng tây ấy.

Những chòm râu tóc bạc của cha mẹ già ới những má phấn ngây thơ của đàn con rẻ, nếu ép cho có sự hiện diện giữa một hung cảnh phóng đãng thì ấy là một sự ưởng hiếp nền nếp gia đình của chúng a.

Gia dĩ, đối với bất cứ người theo tôn iáo nào và bất cứ trình độ trí thức nào, hà của người Việt-Nam vẫn là một cái ổ ấm vĩnh viễn trong đó có một chỗ sạch ẽ nhất, trang trọng nhất, để kính đặt ban hờ gia tiên hay ban thờ Đức Mẹ. Đó là ơi chứng kiến mọi nỗi vui buồn vinh nhục rong gia đình của hết thế hệ nọ đến thế ệ kia. Đó chính là cái gốc chắc rễ bền nó àm cho người con hiếu với cha mẹ thành gười dân trung thành với nước non, làm ho con người có đức tin soi sáng để khỏi hành ra một con quỷ vô thần.

Cho nên, nhà có nền nếp không thể nào hiếu được chỗ thiêng liêng ấy.

Đó là đặc điểm thứ ba của cái nhà Việt-Nam.

Đặc điểm thứ tư là không khí đầm ấm ạo nên bởi những tường vách, cửa rả ồ đạc, mầu sắc... nó không quan cách cầu ỳ, không tẻ lạnh nhạt nhẽo, không hỗn ộn lố lăng. Cốt tính của chúng ta là iản dị, tế vi và thân mật. Từ chỗ ngồi ể chuyện trò, đến chỗ đứng để lưu dẫn hách, chúng ta cần cho tất cả phải cùng ói lên lòng hiếu khách và tôn kính khách ủa chúng ta.

Ví chăng, chúng ta cố gắng làm được uộc nghiên cứu về nhà ở theo hướng ấy hì chỉ thoáng nhìn, người khách lạ cũng hấy ra ngay cá tính của dân tộc chúng a.

Song đó chỉ mới là một quan niệm mà nong rằng các bạn đọc sẽ cho biết thêm kiến.

XÂY DỰNG MỚI

CÁI THÚ Ở NHÀ QU

Bài của LÊ-VĂN-S

NHỮNG người ở tỉnh không từng được hưởng cái thú ở nhà quê, thì có thể nói, cuộc đời chỉ tính kể là còn có một nửa.

Đã bao giờ các bạn giã từ tỉnh thành về nhà các bạn ở thôn quê, khi chân vừa đặt tới đầu cổng, bóng mình còn thấp thoáng sau những rặng cây ? Đã bao giờ các bạn thấy từ trong nhà lố nhố một đàn trẻ reo hò thi nhau chạy ra đón các bạn ? Đứa mới chập chững thì ngã lên ngã xuống ? Đứa đã lớn thì cuống chân lên mà đá cả vào chó vàng chó vện chạy ở một bên ? Đứa thì cười, đứa thì khóc, đứa níu áo nhau lại, đứa hò reo như vỡ cả làng xóm đổ xô đến xung quanh các bạn ? À ! đến lúc ấy thì các bạn mới thấy ý nghĩa cái việc đi xa về phải có quà bánh gì để đón tay con trẻ.

Hãy giở bọc chia ngay cho mỗi đứa một cái gì đi ! Rồi nào ! chúng ta cùng đi vào nhà.

Giữa hai hàng rào trúc cao vừa tới đầu các bạn, trên đường đất nhỏ hẹp mà tàn cây lớn ở trên che không kín, để lộ chỗ nắng chỗ dâm, những tiếng cười cùng những tiếng bước chân ngây thơ giẫm trên lá vàng khô, các bạn thấy mình đương bước sang một thế giới, khác với thế giới thị thành.

Các bạn đừng nghĩ rằng con đường ấy quanh co, sao chẳng mở cho nó đâm thẳng vào nhà ? Hễ đâm thẳng vào thì hết thú ! Có được đi trên con đường ấy trong khung cảnh ấy, mới thấy cần cho đường ấy dài thêm ra như để rũ cho sạch thêm những bụi của thị thành.

« Ngõ trúc quanh co », chính là để nói lên cái ý đó. Ngõ trúc còn là cái ngõ quân tử, để đón gót chân người quân tử. Các bạn có thấy chăng, thâm ý của người xưa ?

Bây giờ, các bạn có ngửi thấy gì không ? Một mùi lúa chín từ dưới ruộng dâng lên thơm ngào ngạt. Và lòng các bạn bắt đầu thấy dịu dần lại, tựa hồ như nước đánh phèn, lắng những bụi bậm xuống đáy cho nó trong suốt như pha lê.

Đến gốc bưởi thì các bạn phải rẽ đấy. Nhưng chớ vội bước mau ! Các bạn hãy dừng lại một phút ngửa nhìn những trắng nhị vàng, và hít mạnh, thật m Trời ơi ! không có cái gì trên đời n được cái thú ấy.

Rồi các bạn tiến bước nữa đi ! hoa bưởi mà các bạn vừa ngửi thấy thơm, nhưng vẫn còn ngọt và quá nàn đối với lòng các bạn lúc ấy đ lắng xuống. Các bạn sẽ ngửi thấy một hoa cỏ ở hai bên vườn, mà đến đường đi ở chính giữa không còn rào cây nữa. Mùi hoa cỏ có một vị mát được lòng người. Nó hơi hăng- nhưng hít vào, các bạn sẽ có cảm tư biết được nó đương trôi tới đâu phổi mình. Và xen lẫn với mùi hoa thỉnh thoảng một cơn gió nhẹ sẽ khiến bạn thoáng ngửi thấy mùi hoa cau, nh như sự tắm nước mưa ở trong lòng vậy.

Các bạn sẽ không thể nào không lại bên bể nước mưa. Xung quanh những cây cau với những đốt trắng thân cây thẳng tắp, với những bẹ cau buộc ngang thân cây để dẫn nước vào bể nước. Trông cách bố trí để nước thì thấy cái gì có vẻ như là mịch và phản khoa học quá. Nhưng bạn hãy thử với cái gáo dừa, múc trong bể mà uống một ngụm. Có quả là chấm dứt một giờ phút trần tục cuộc đời không ?

Lạ quá ! Nhưng đến cái sân đất thì còn lạ nữa. Cái sân đất mầu mỡ mịn màng như da thịt trắng hồng c thôn nữ, nó sẽ làm các bạn phải lấy bực mình sao lại cứ giữ mãi đôi giầ dưới chân. Không, cái sân ấy không để đi giầy hay đi guốc, mà là để đi không thôi. Vì mát lắm ! và thoải mái

Cho nên, các bạn hãy theo tiếng h của đàn trẻ, lách vội qua cái liếp bằ dùng làm bình phong trước nhà để vào thềm, rồi ngồi ghé ngay trên bạ ở gian bên mà cởi giầy ra, bỏ áo ngo để mà tận hưởng cái mát của nhà vách đất.

Không cần quạt ! Dù lúc ấy ở trời đương nắng chang chang, ngườ bạn đầy mồ hôi, các bạn chỉ ngồi m thôi, là thấy người mát rười rượi,

(Xem tiếp trang s

http://tieulun.hopto.org

(TIẾP THEO TRANG 7)

cái yên lặng cảm thấy như là mênh mông và bát ngát.

Con ong bò vẽ bay dưới giàn mướp ở đầu bếp cách xa đấy hàng mười thước, cũng khiến các bạn nghe thấy như tiếng máy bay đương ve ve ở trên trời. Và một tiếng gà cục tác ở sau bếp cũng làm các bạn thấy rộn ràng đứng dậy.

Các bạn hãy tiến sang bên trái, nơi có tiếng gà cục tác vọng ra. Hai con chó đương quần thảo nhau dưới cây rơm. Con nọ vật được con kia nằm chồng bốn vó trên những sợi rơm, thì ngồi thè lưỡi xuống để chờ nó đứng dậy lại nhẩy tới mà vật ngửa ra nữa.

Con mèo nằm trên chõng bếp gừ gừ lim rim mắt ngủ. Lũ gà con đương chiêm chiếp nhặt những hạt tấm dưới chân cối xay.

Và vòng ra sau bếp có vẻ như cũng ngủ ấy, các bạn sẽ thấy chuồng gà với vườn rau, giàn bầu, giàn bí. Ở cuối vườn rau có cái nhà nho nhỏ. Ấy là chuồng heo và nhà phân, nơi bắt đầu của ao cá mà mấy cây lá vối, mấy cây sung đương ngả ngọn xuống để che bóng mát cho chỗ các bạn muốn ngồi câu vài con cá để ăn chơi!

Đứng trên bờ ao, nhìn những tăm cá, nhìn những lá rau muống rung rinh theo ngọn gió và nhìn những mảng bèo tấm lừ lừ tụ rồi lại tán,... các bạn sẽ thấy trong lòng rộn lên một tiếng thơ. Dù không làm được thơ thì lúc ấy các bạn cũng phải cố nhớ ra xem ai đã làm thơ tả cảnh ấy rồi, để mượn lời thơ ấy cho nhịp lòng mình rung động.

CẦN THÀNH LẬP KIẾN TRÚC SƯ ĐOÀN

LÚC này hơn lúc nào hết, vấn-đề tạo-tác nhà cửa, dinh-thự vừa rộng lớn, vừa khẩn-cấp, đã trở nên một vấn-đề nội-bộ rất trọng-đại tại Việt-Nam.

Thiết tưởng chẳng cần phải nói dài giòng về sứ-mệnh của người Kiến-trúc-sư có ý-thức về nhiệm-vụ của mình trong công-cuộc cải-tạo đất nước là góp phần vào sinh-hoạt quốc-gia về mọi phương-diện kinh-tế và xã-hội.

Nhưng có một điều cần nhấn mạnh là, đối với thế-hệ mình, người Kiến-trúc-sư còn phải sáng-tác một nghệ-thuật mới, dung-hòa những nhu-cầu của đời sống mới, và khả-năng của khoa-học với nền mỹ-thuật cổ-truyền của dân-tộc có từ mấy nghìn năm xưa; mà tiếc thay, nhiều năm trước đây, người đời đã hi-sinh đi tìm một triết-lý rẻ tiền, quên rằng những công-trình kiến-trúc đặc-sắc đánh dấu một thời-đại và khêu gợi óc thẩm-mỹ và tình-cảm của cả một thế-hệ thanh-niên tiền-đồ của đất nước.

Vì vậy, có lẽ nhằm mục-đích cao quý đó cho nên, trước đây vào độ 13 năm, trong khi đợi công-đoàn Kiến-trúc-sư thành-lập, một nghị-định của chánh-quyền hồi đó đã qui-định thể-lệ xây-dựng nhà cửa tại nhiều thành-phố và thị-trấn lớn.

Và đồng thời, về phương-diện nghề-nghiệp, nhóm Kiến-trúc-sư Đông-Dương (Groupement des Architectes d'Indochine) đã được thành-lập và săn-sóc đến tình ái-hữu của đoàn-thể.

Những nghị-định cũng như nhóm hội, không có đầy đủ thẩm-quyền buộc người Kiến-trúc-sư phải tôn-trọng « luật danh-dự » trong khi thừa-hành nghề-nghiệp.

Vì thế, dù chánh-quyền có nhiều thiện-ý, dù sự kiểm-soát xây-dựng có khắt-khe đến đâu nữa, nếu người Kiến-trúc-sư cấu-tạo tác-phẩm của mình mà không thẩm-nhuần được sự cao cả và trách-nhiệm sứ-mệnh của mình thì rút cuộc cũng không đi đến kết-quả gì hữu-ích và thẩm-mỹ cho xứ-sở.

Do đó, việc thiết-lập công-đoàn Kiến-trúc-sư lúc này xét ra cần hơn lúc nào hết, lúc này trật-tự và trang-nghi phải là phương-châm cho công-cuộc kiến-thiết.

Chính vì thâm ý đó, và trong lúc nước Việt-Nam bắt đầu kiến-thiết mới, nên dự-án Sắc-lệnh thiết-lập Kiến-trúc-sư đoàn tại Việt-Nam xét ra vừa cần vừa khẩn.

X. D. M.

http://tieulun.hopto.org

Cái thú ở nhà quê là như thế. Nhưng chưa hết. Các bạn hãy đi vòng sau nhà sang bên phải thăm vườn cây ăn trái. Các bạn sẽ được đi dưới những chùm cam, chùm quít, chùm khế... Các bạn sẽ được nhìn những chanh, ớt, những hoa lá ở trên cao và ở dưới thấp để sung sướng thấy mình được bao vây bởi những tác phẩm tuyệt đẹp của thiên nhiên.

Các bạn có thể hái ít trái cây ấy đem vào nhà ăn. Hay các bạn có thể đứng ngay dưới giàn hoa thiên lý, bóc vỏ ăn và nghĩ rằng ngoài đây ra, ở tỉnh không thể nào có được cái thú ấy.

Nhưng nếu các bạn quay vào trong nhà, nằm vật xuống phản, ngửa nhìn mái tranh, nhìn những riềm màn thờ bay phơ phất rồi lắng nghe tiếng ruồi bay, tiếng mọt nghiến gỗ... các bạn sẽ ngủ lịm đi lúc nào không hay biết nữa, để lát nữa tỉnh dậy, thấy mình khỏe khoắn lạ thường, như vừa uống một liều thuốc bổ.

Nhà thường chỉ là ba gian hai trái với nội tự ngoại khách. Ánh sáng sau nhà lọc qua màu xanh của lá cây và luồn dưới mái chui vào êm dìu dịu. Ánh sáng trước nhà, sân đất đã hút bớt đi cái phần gay gắt lại phải qua một lần liếp tre mới vào được bên trong. Nên ngồi trong nhà thấy mát cũng mát, tai cũng mát, người cũng mát mà lòng cũng mát nữa.

Với những đồ đạc mộc mạc và cũ kỹ, với những tiếng động nhẹ nhàng đều đặn như từ một cõi xa vắng vọng về, các bạn sẽ thấy giá có phiêu lưu đến tận cùng trái đất này, cũng không làm sao có thể quên được cái thú ở nhà quê ấy.

L. V. S.

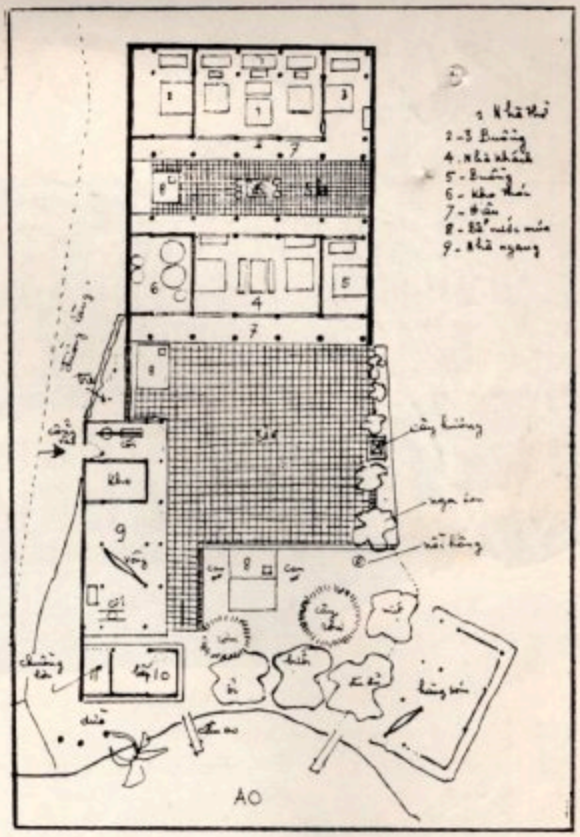

MỘT NGÔI NHÀ THUỘC VÙNG QUÊ BẮC VIỆT *(Hồi bút của Nguyễn Gia Đức)*

http://tieulun.hopto.org

PHỐI CẢNH

là một kiểu nhà liên kế bình
a Kiến Trúc Sư TRƯƠNG
C HOA.

ng trường hợp đặc biệt nếu
ánh hướng tây, nhà có thể làm
ác cao quay hướng đông để
tuy hướng đông nhìn ra bếp
sau.

gồm có phòng khách, phòng
ác lửng thêm hiên và vườn
phía trước, xây cất toàn bằng
rẻ tiền : gạch lốc và mái
hông định mỗi căn giá chừng
S.

chung nhau làm sẽ đỡ tốn
t vỉa tường và giá còn có
nữa.

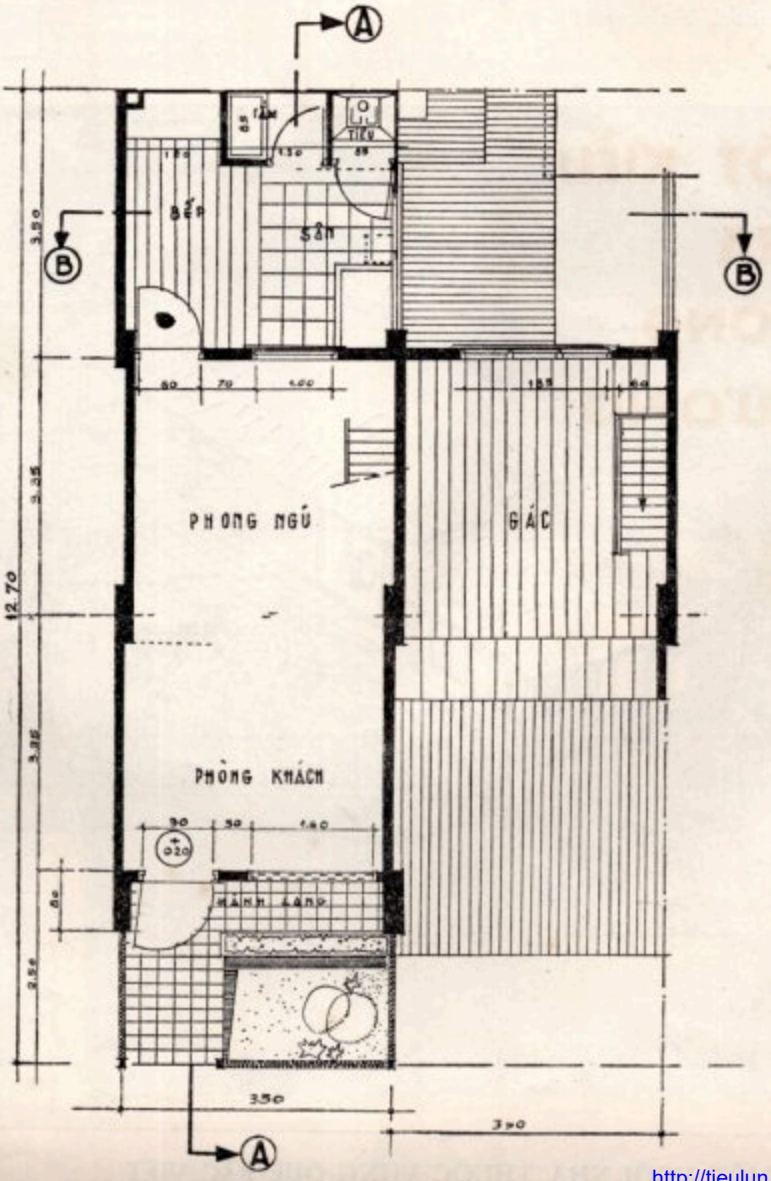

BÌNH ĐỒ

http://tieulun.hopto.org

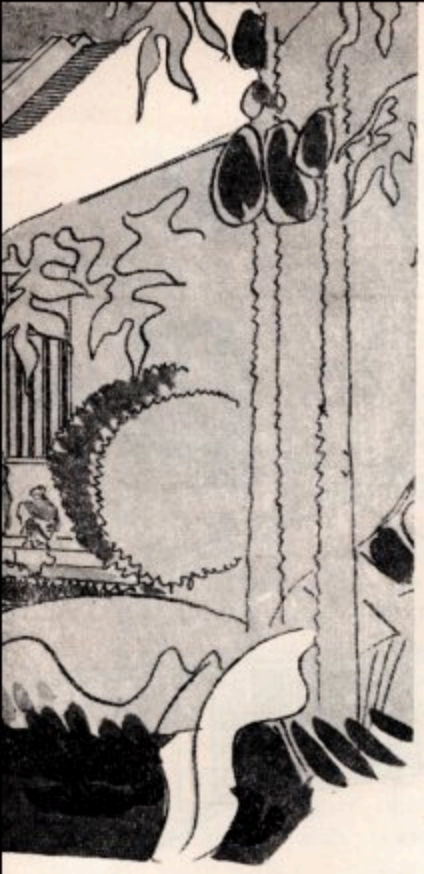

MỘT KIỂU NHÀ THÔNG THƯỜNG

của K.T.S. TRƯƠNG NGỌC HOA

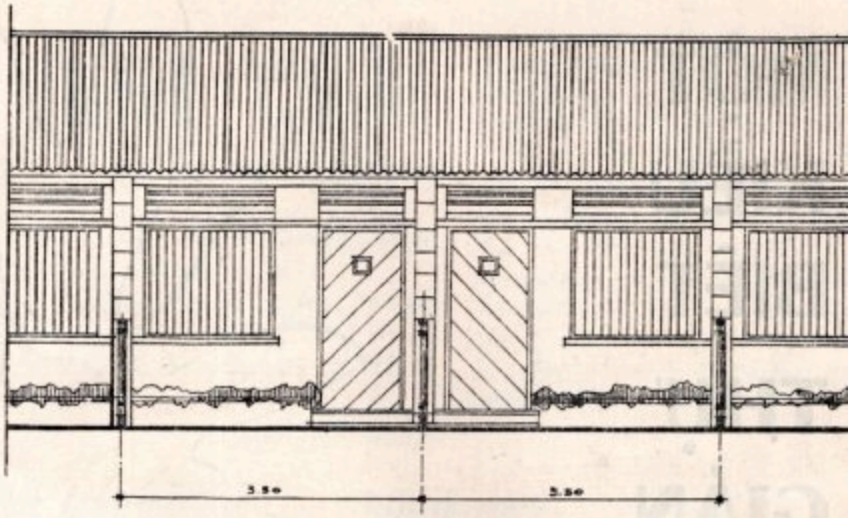

CHÍNH DIỆN (không có gác)

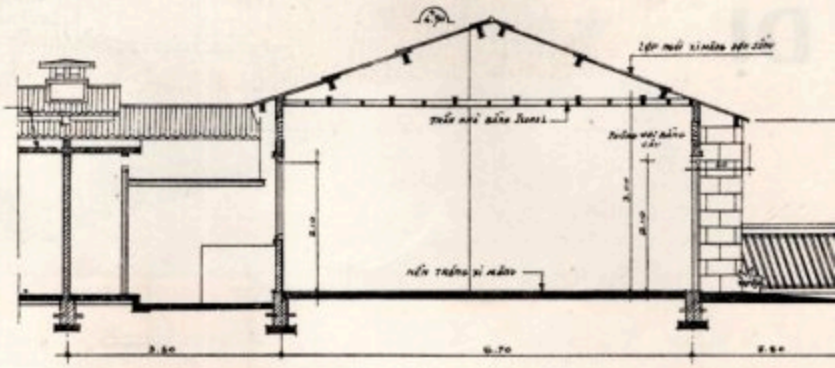

THIẾT ĐỒ (không có gác)

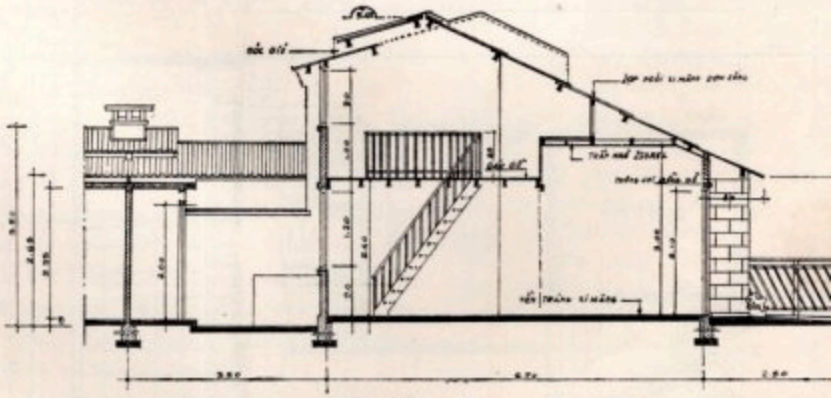

THIẾT ĐỒ (có gác)

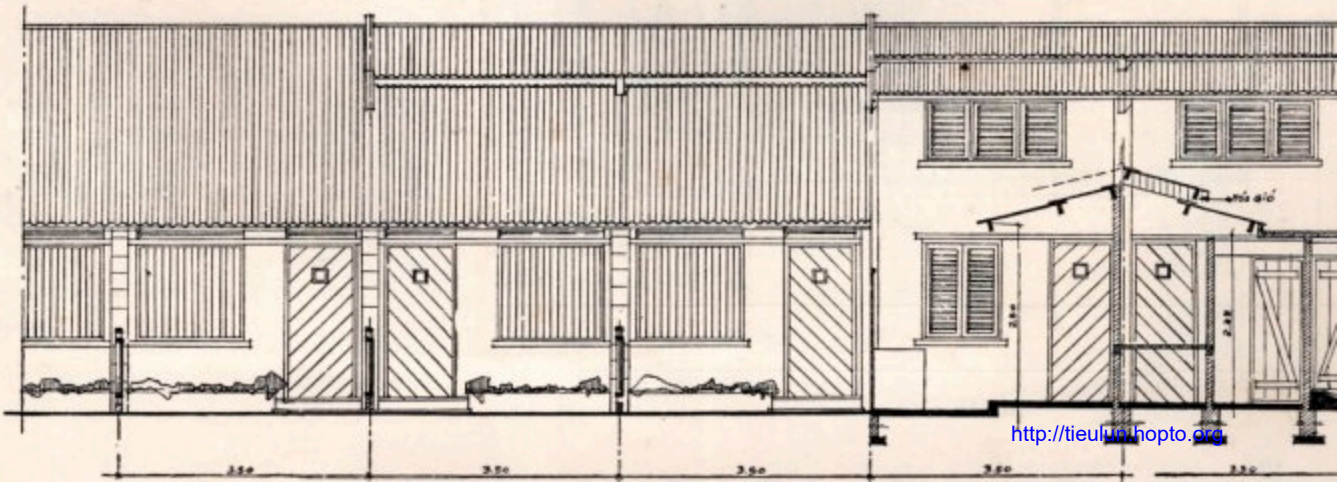

http://tieulun.hopto.org

MỘT KIỂU BIỆT THỰ GIẢN DỊ

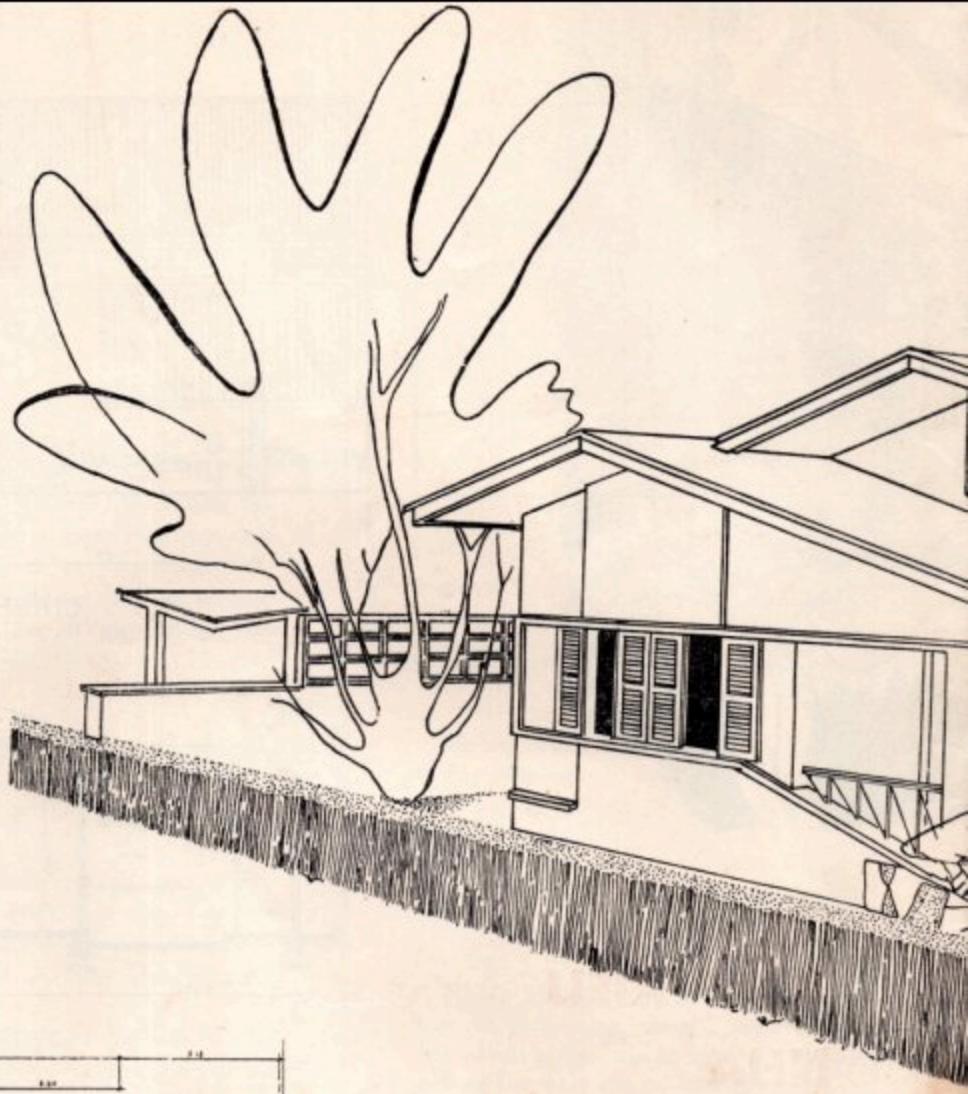

Kiến Trúc Sư HUỲNH ẨN

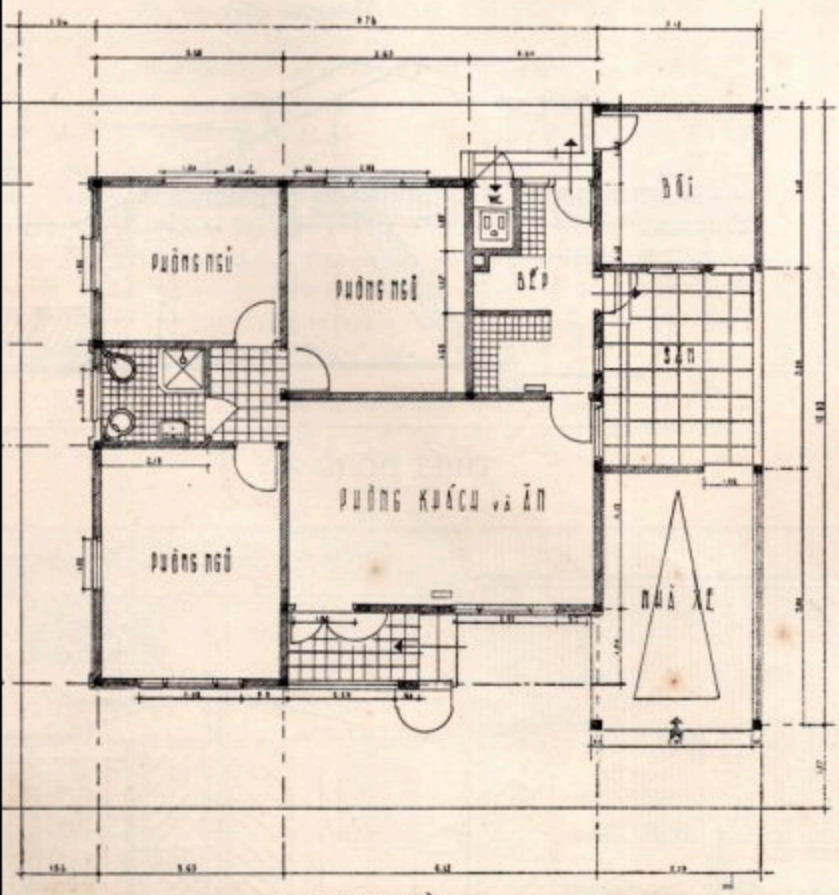

BÌNH ĐỒ

http://tieulun.hopto.org

PHỐI CẢNH

Trên thửa đất mỗi bề 15m, nếu không k
đặt thì sẽ chật chội. Nhưng nếu làm nhà th
nầy thì có thể có 3 phòng ngủ, 1 phòng
tiếp khách, 1 phòng tắm, 1 bếp, 1 nhà riê
gia nhân với sân sau và nhà xe.

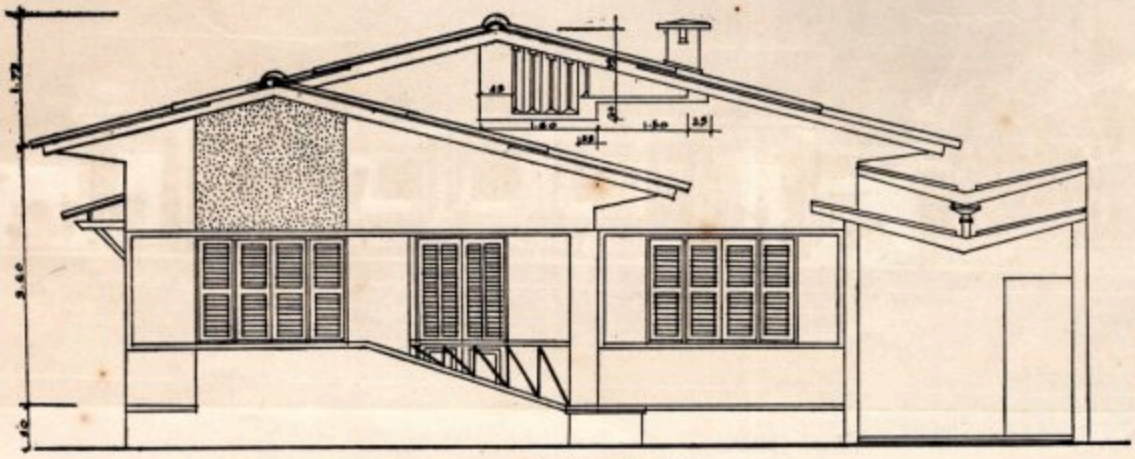

CHÍNH DIỆN

Từ phòng nọ sang
kia, lối đi rộng rãi. Và
biện đồ đạc trong nh
dễ đẹp. Giá xây cất
150.000 $ (không kể

http://tieulun.hopto.org

ư kiểu biệt thự đã trình bày ở trang 13, biệt thự song lập gồm một phòng khách rãi (có chỗ riêng để đặt bàn thờ) 3 phòng chung để ra buồng tắm vệ sinh, có nhà xe, cho gia nhân. Phía trước và sau đều có n nhỏ.

ệt thự này cũng có thể làm lối tứ lập. ờng hợp đất ở góc phố, có thể đặt thêm g lập quay mặt ra cạnh đường thì hai góc có mặt tiền đẹp đẽ. (Xem bình đồ).

PHỐI CẢNH

TIỀN DIỆN

http://tieulun.hopto.org

MỘT KIỂU

BIỆT THỰ SONG LẬP

4 PHÒNG

VÀ PHỤ THUỘC

K.T.S. TRƯƠNG NGỌC HOA

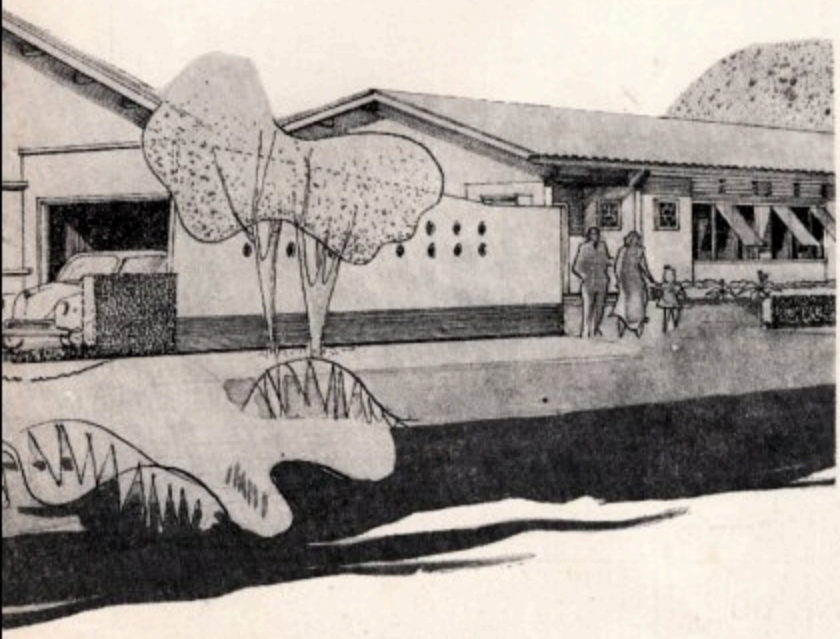

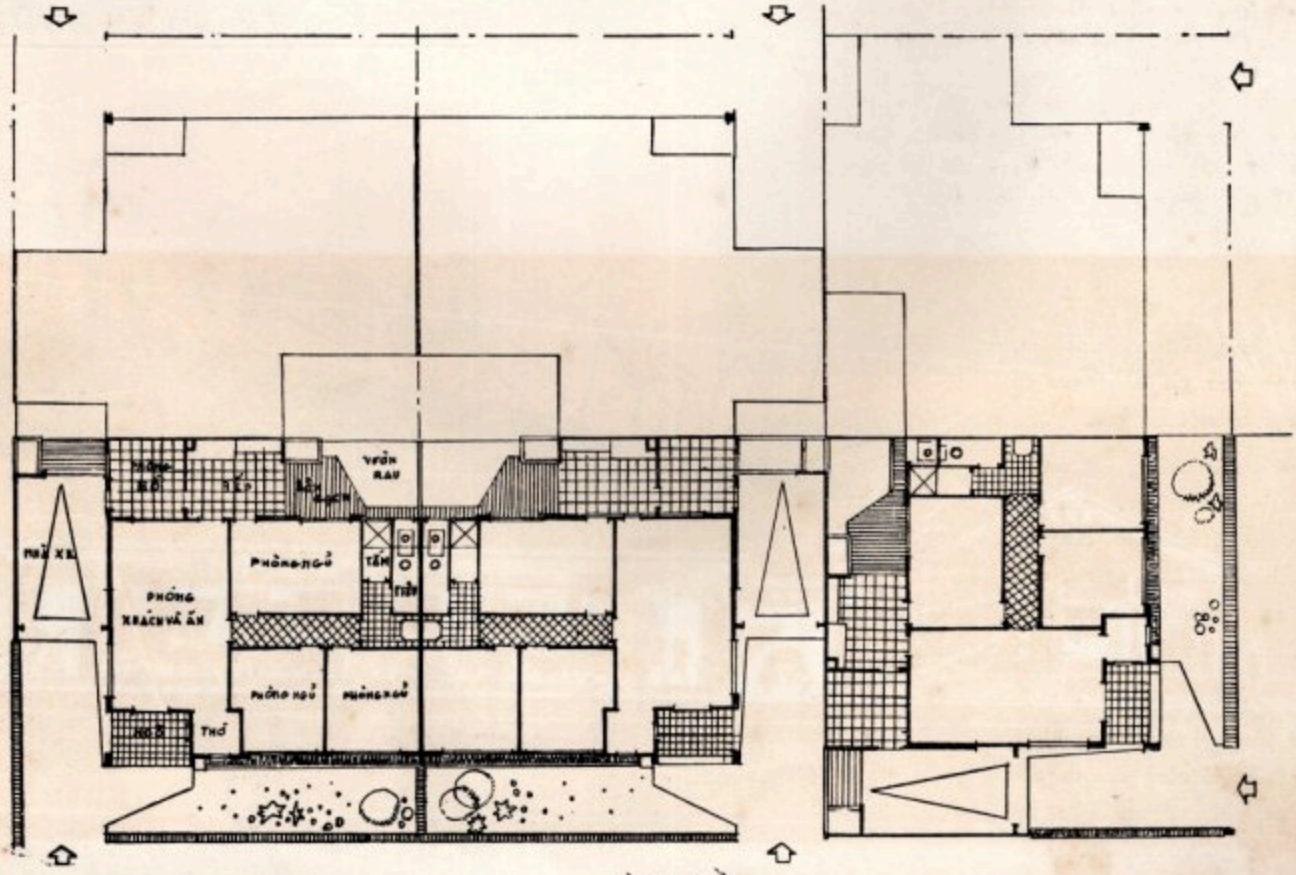

BÌNH ĐỒ

http://tieulun.hopto.org

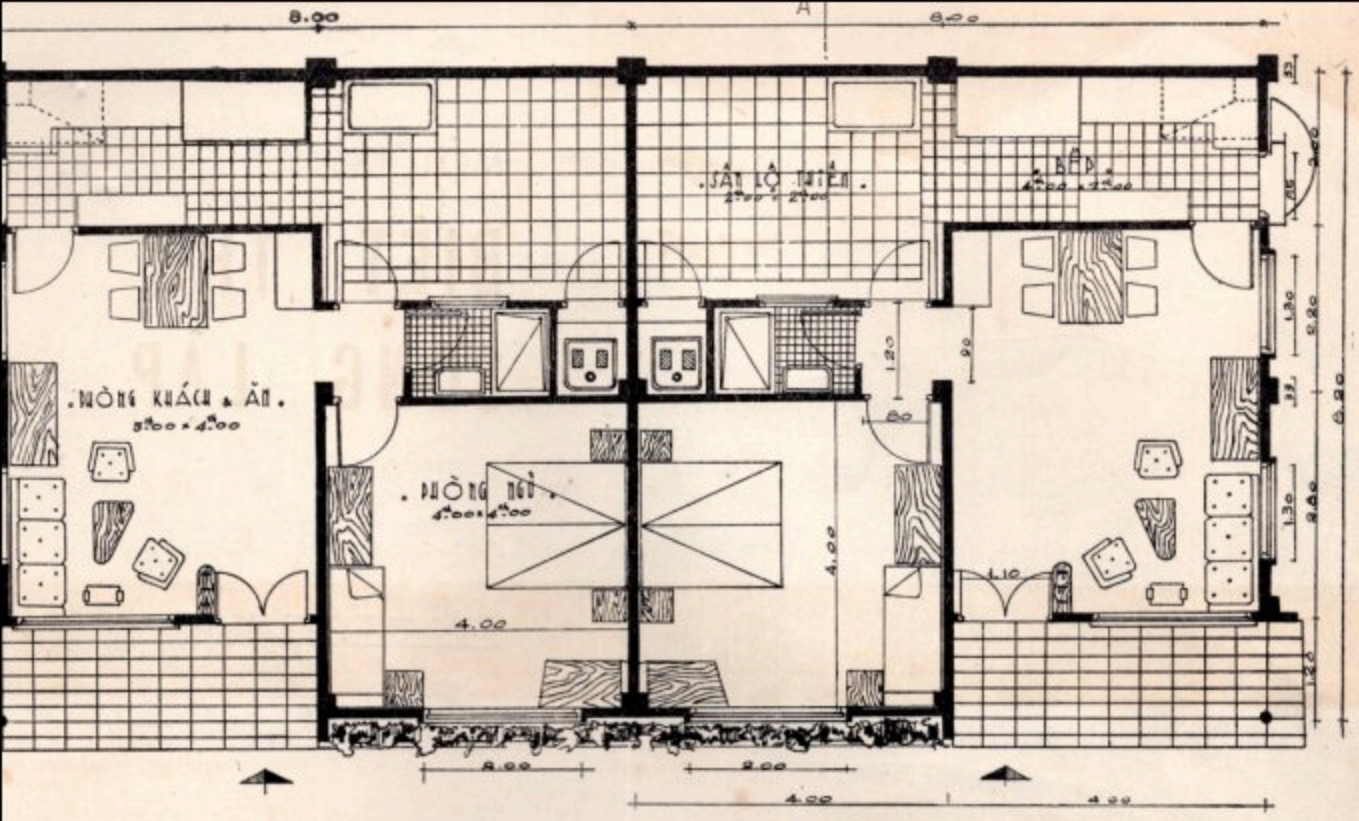

BÌNH ĐỒ

ỘT KIỂU BIỆT THỰ SONG LẬP NHỎ

Kiến Trúc Sư TRẦN VĂN ĐƯỜNG

là kiểu biệt thự xinh sắn, hợp cho gia đình chưa có hoặc có một hai con.

y cất trên miếng đất vuông mỗi bề 8 thước, kiểu nầy ự xếp đặt khéo léo, cũng có khách và ăn rộng rãi, một ngủ lớn với sân sau hiên , buồng tắm cầu tiêu rất gọn

u 4 người mua chung nhau ng đất và cùng làm thì đỡ ược 4 bức tường. Giá sẽ hạ ỗi căn giá ước độ 80.000 $.

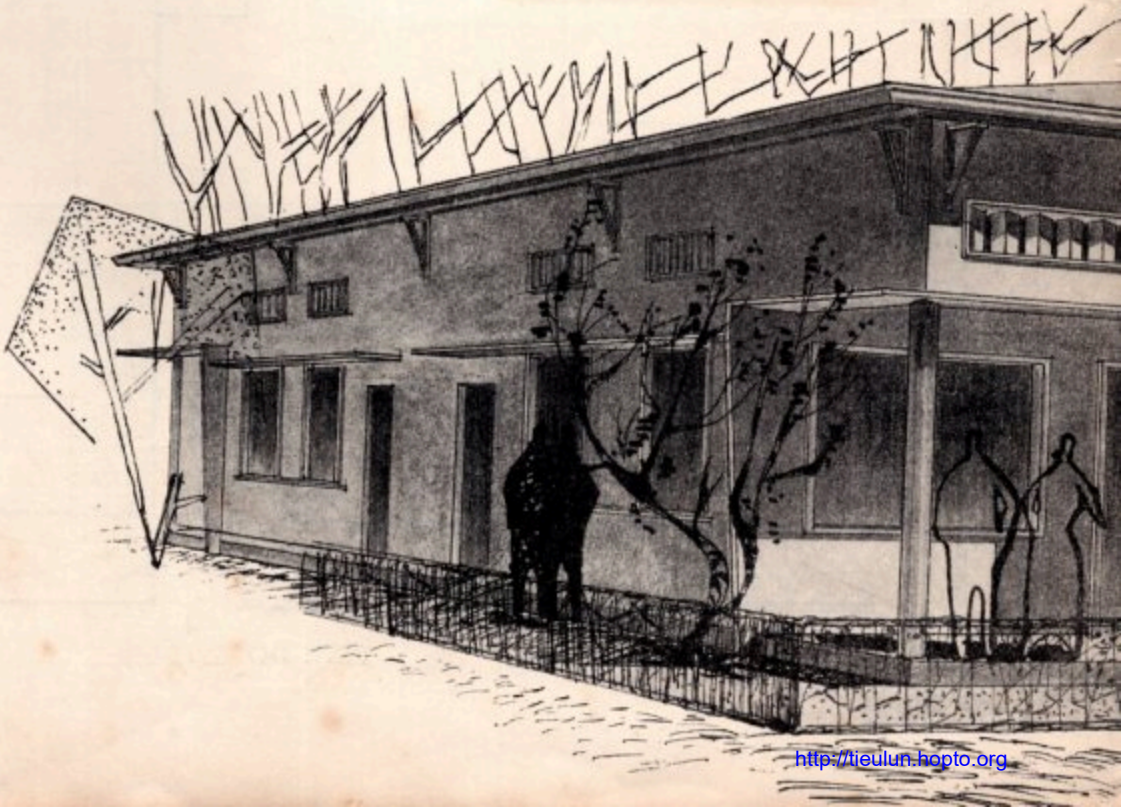

http://tieulun.hopto.org

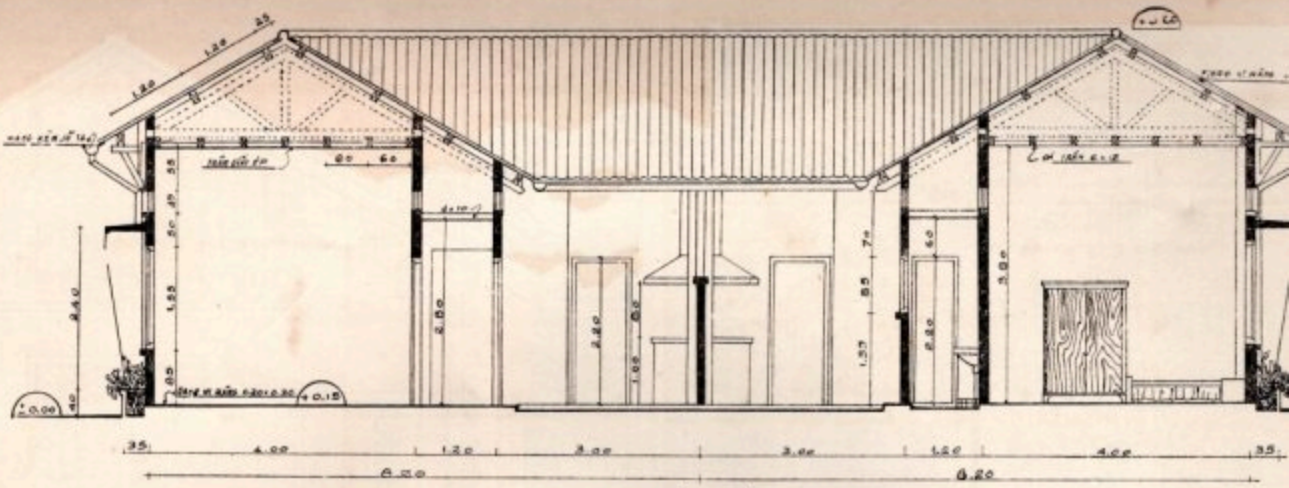

THIẾT ĐỒ

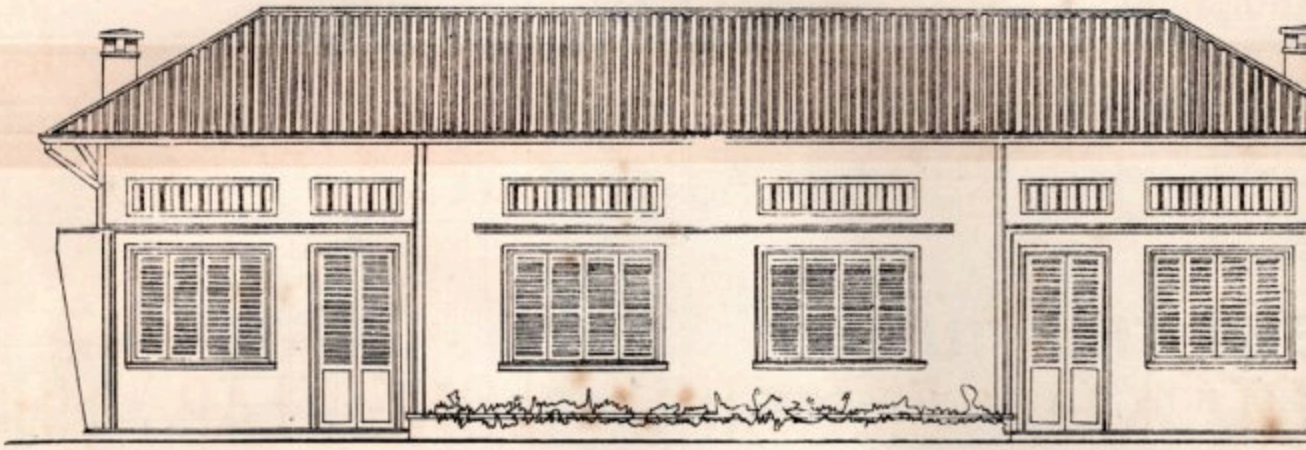

CHÍNH DIỆN

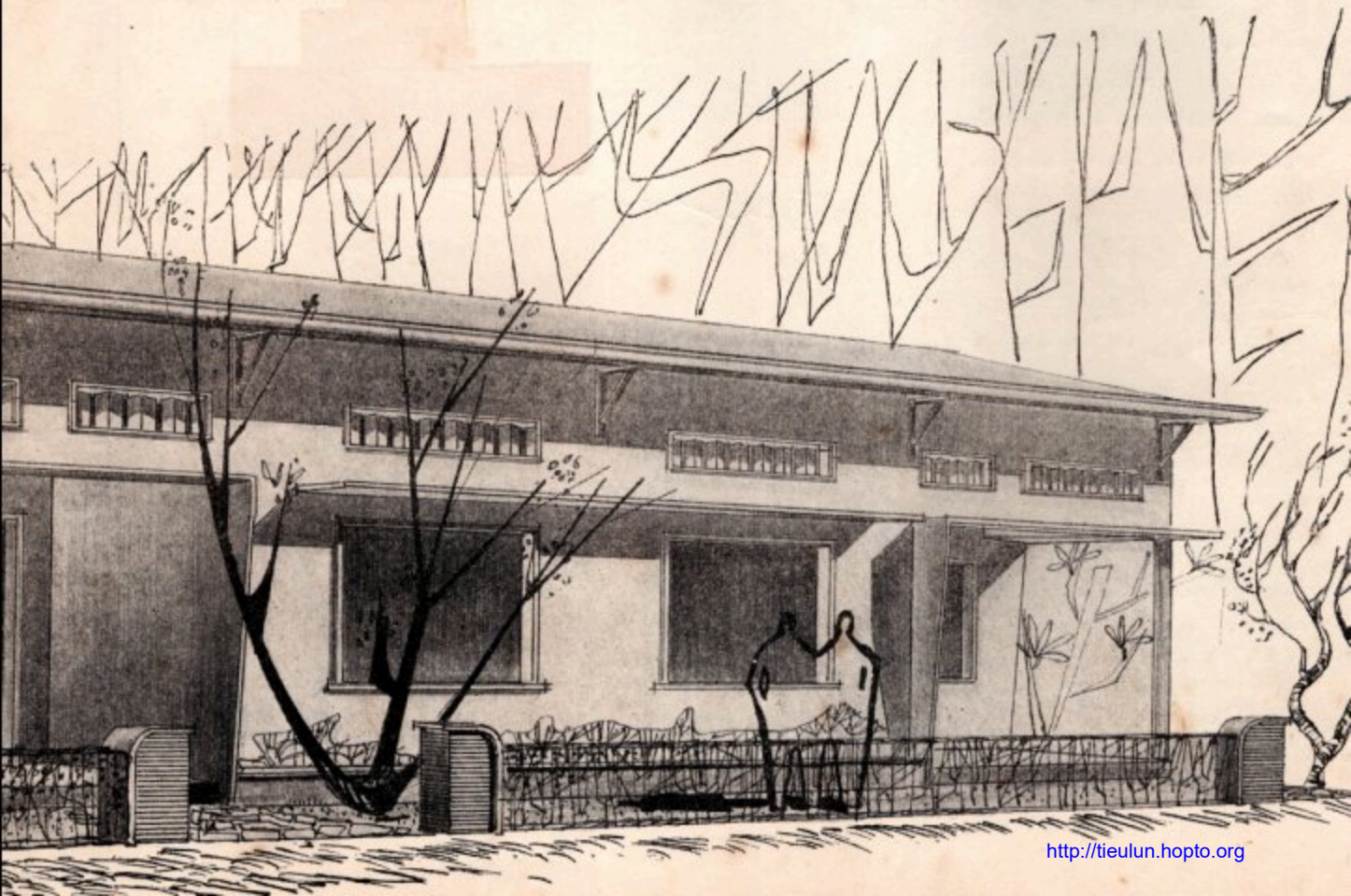

http://tieulun.hopto.org

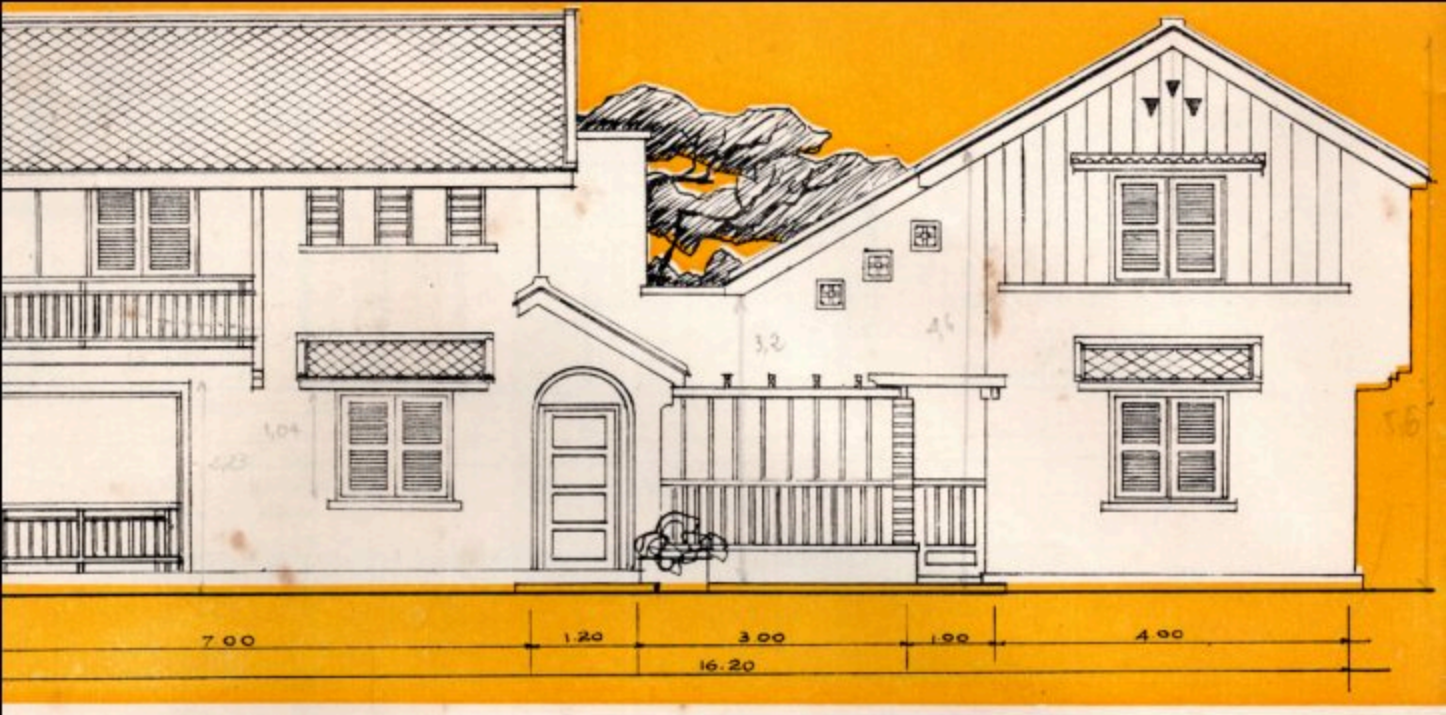

CHÍNH DIỆN

BIỆT THỰ TỨ LẬP

PHỐI HỢP NỬA GỖ NỬA GẠCH

Biệt thự có gác. Dưới là phòng ăn phòng khách, trên là phòng ngủ rộng rãi. Cầu thang đặt ở góc phòng ăn tăng thêm vẻ đẹp cho việc bài trí. Lối vào nhà đi qua một hành lang, bên cạnh cổng thấy ngay một vườn hoa với dàn hoa, bố trí trang nhã.

Nhà xếp đặt khéo léo, người nhà đi chợ về có thể đi thẳng xuống bếp mà không làm rộn đến khách ngồi ở phòng khách.

Trên gác, phía trước phòng ngủ lớn có bao lơn rộng rãi.

Nhà làm bằng gạch, trên gác có thể bằng gỗ vừa đỡ tốn mà nhất là vừa đẹp nữa.

Kiến Trúc Sư VĨNH DỰ
NGUYỄN ĐĂNG LINH

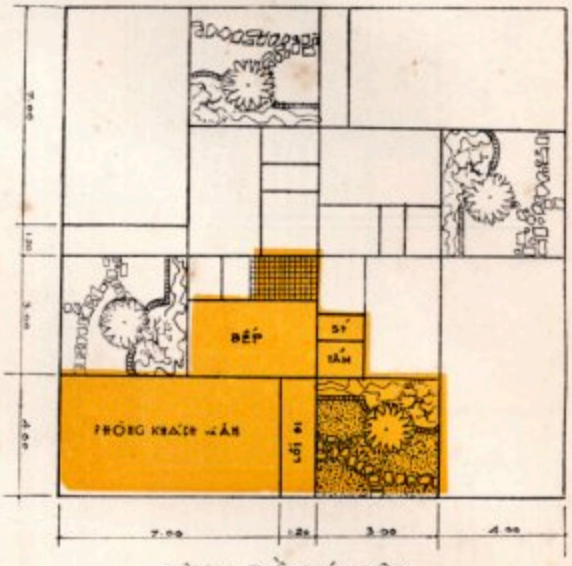

BÌNH ĐỒ TỨ LẬP

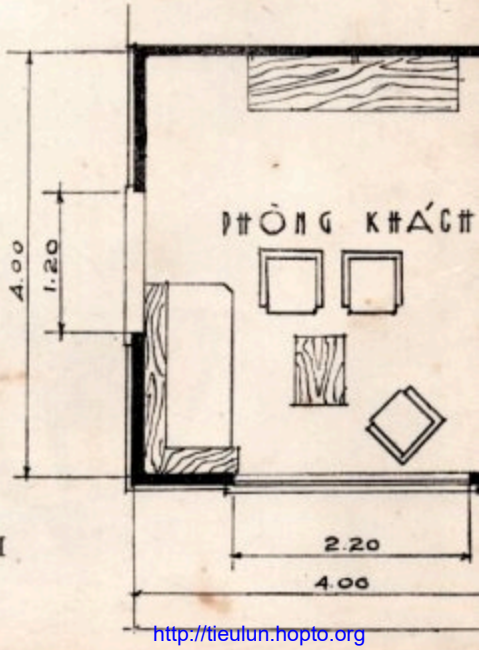

BÌNH ĐỒ
NHÀ DƯỚI

http://tieulun.hopto.org

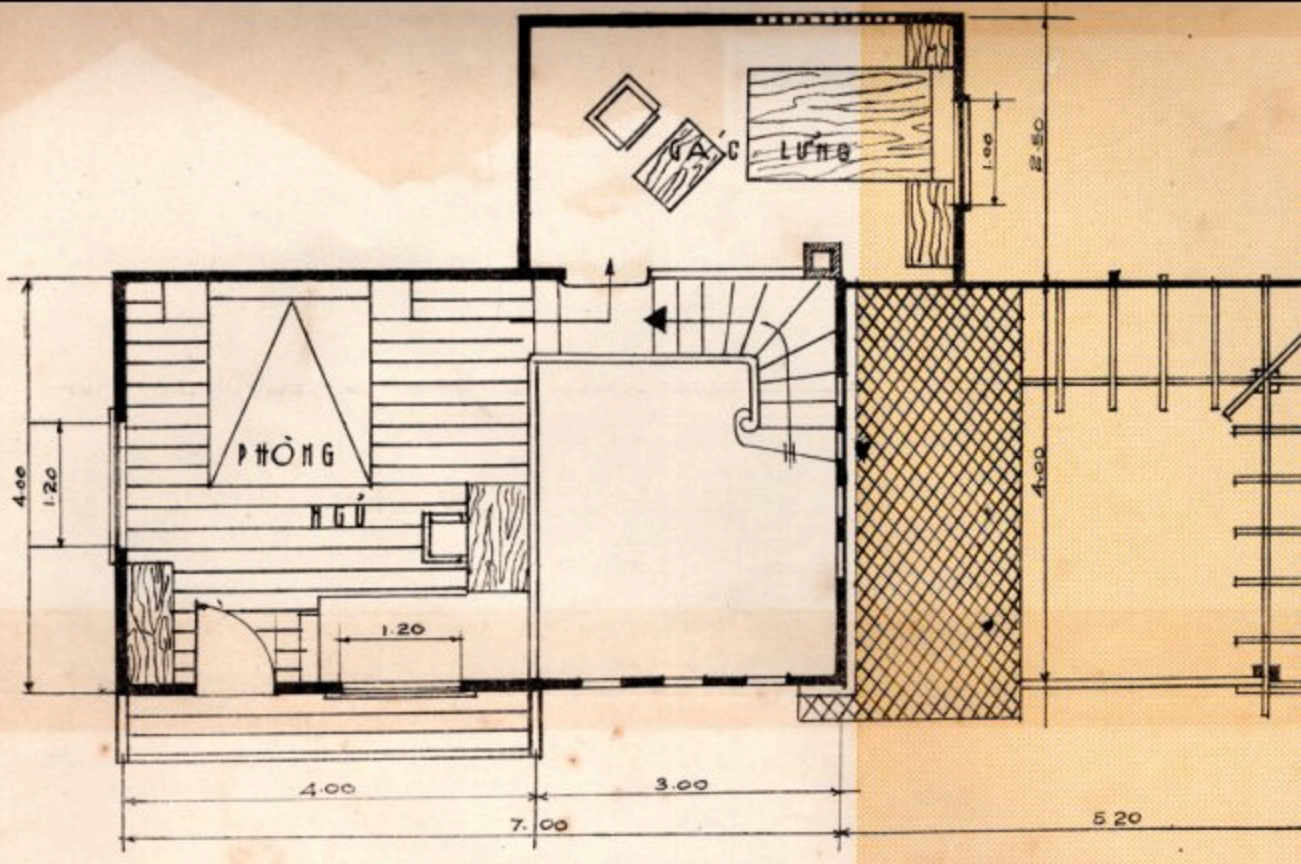

BÌNH ĐỒ TẦNG GÁC

KIỂU NHÀ NÀY HIỆN ĐA
ĐƯỢC K.T.S. NGUYỄN-ĐĂN
LINH NGHIÊN CỨU LÀM TO
BẰNG VẬT LIỆU TIỀN C

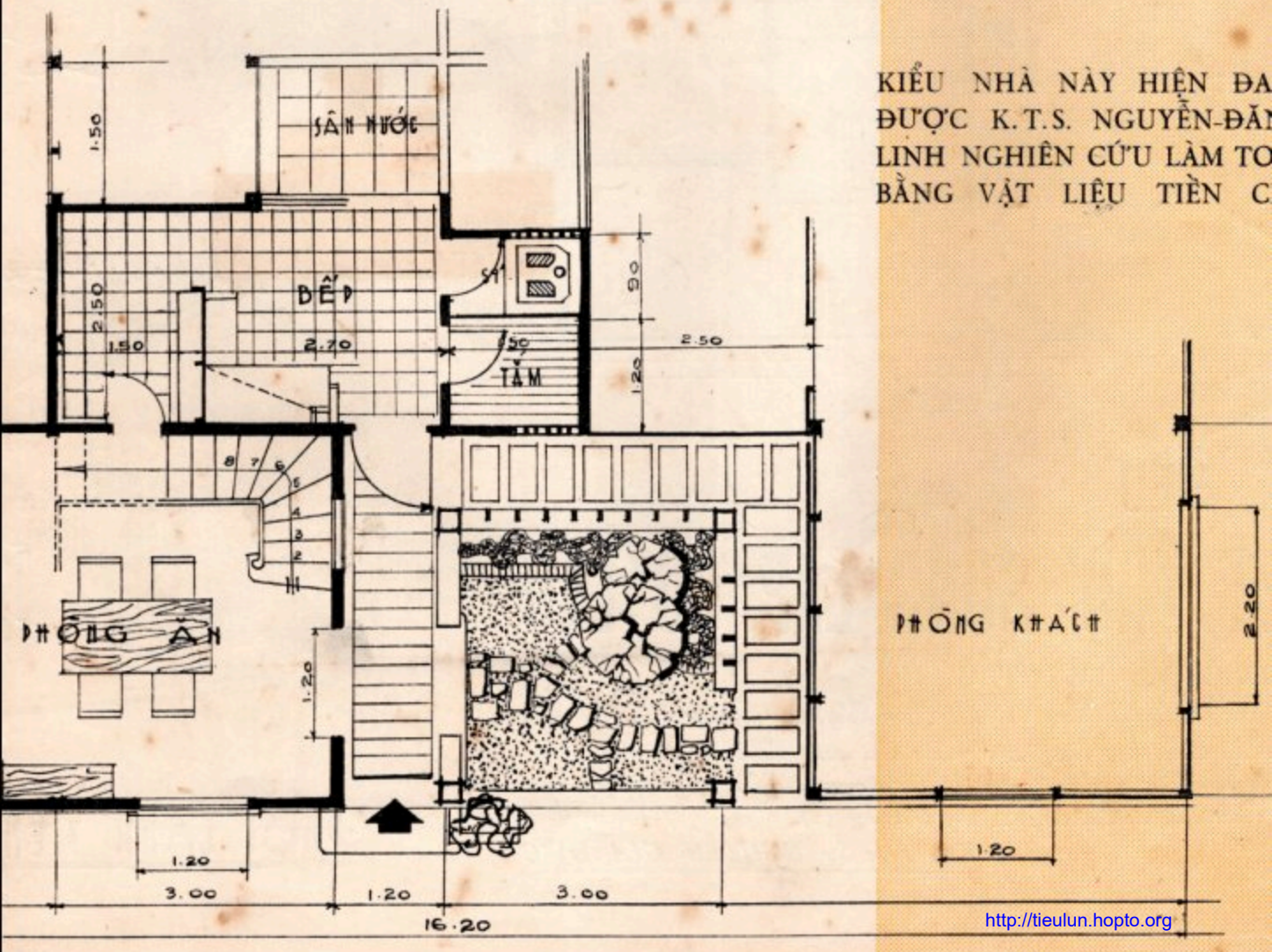

http://tieulun.hopto.org

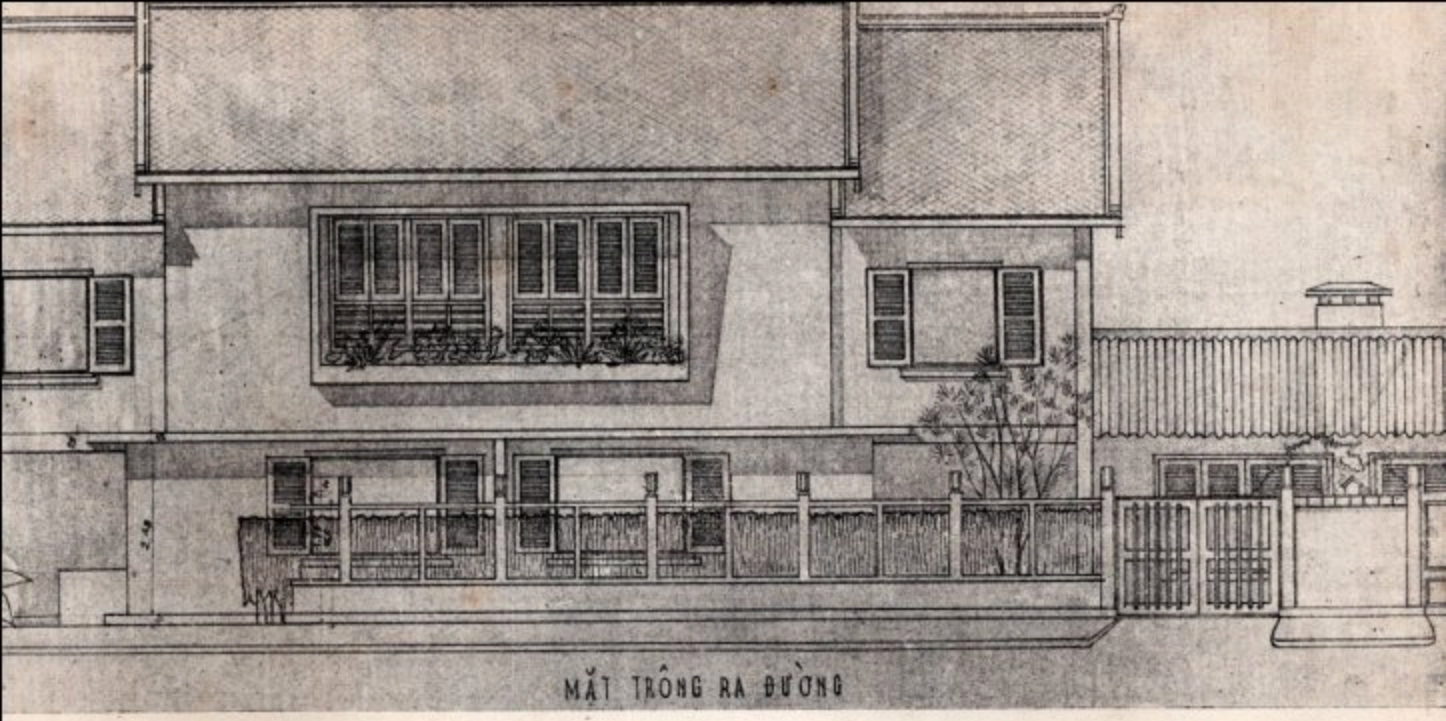

MẶT TRÔNG RA ĐƯỜNG

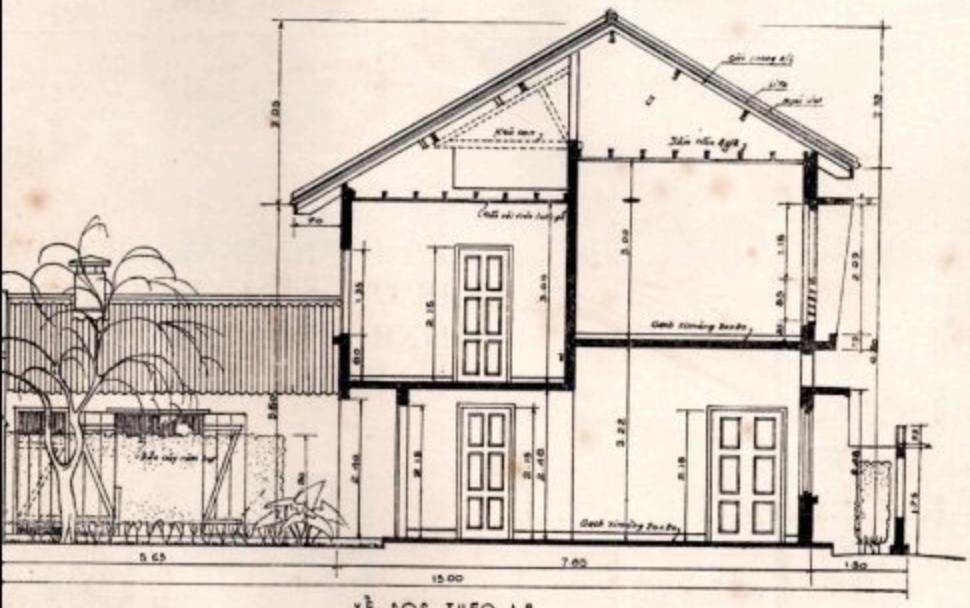

XẺ DỌC THEO AB

T KIỂU

ET THỰ SONG LẬP CÓ LẦU

ÒNG VÀ PHỤ THUỘC

Từng dưới là phòng ăn, phòng ngủ, bếp, nhà xe, buồng của gia nhân.
Cầu thang đặt riêng một phòng vừa dùng để chứa đồ vặt.
Trên gác là 1 phòng ngủ của cha mẹ và 2 phòng ngủ của các con.
(Xem bài trí của căn nhà này ở trang 31).

Kiến Trúc Sư NGUYỄN GIA ĐỨC

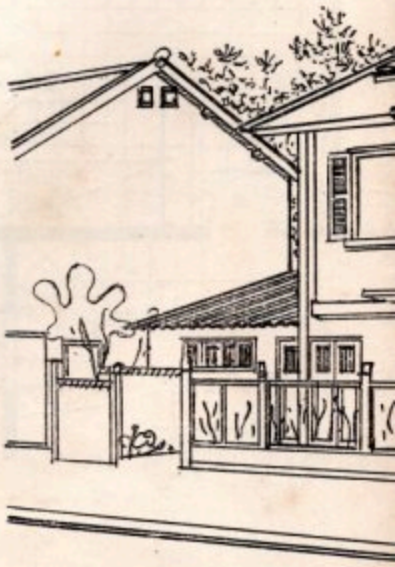

PHỐI CẢNH TIỀN

http://tieulun.hopto.org

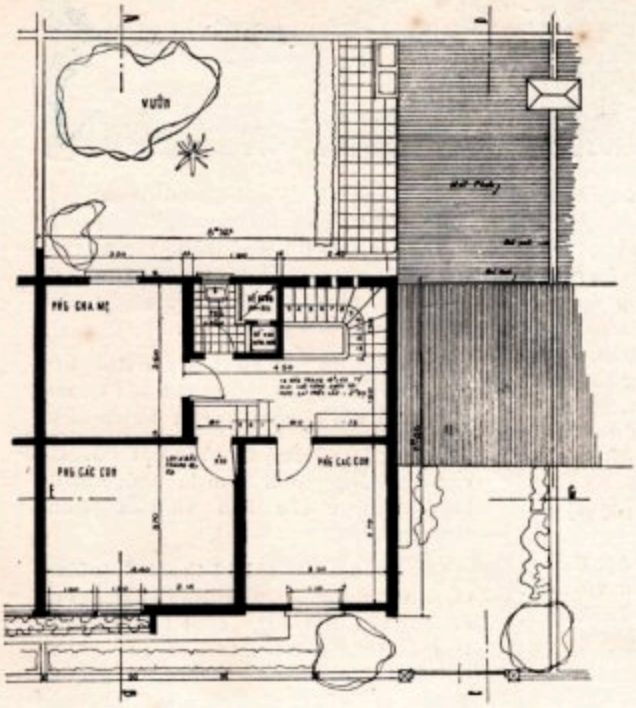

BÌNH ĐỒ TỪNG GÁC

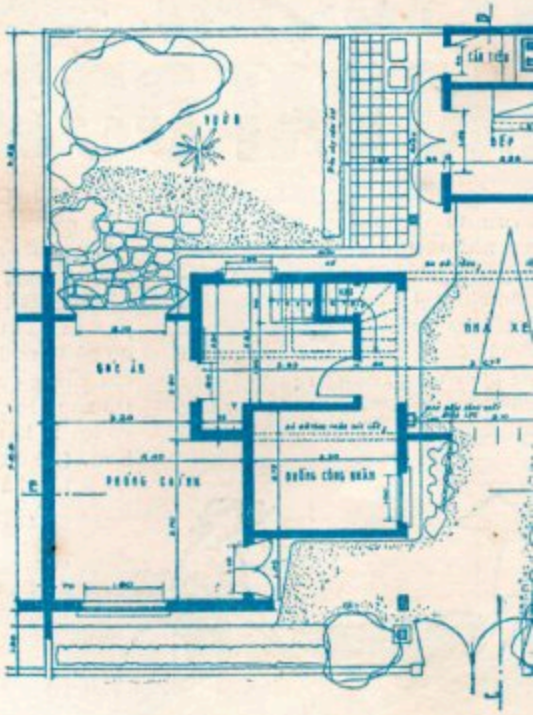

BÌNH ĐỒ NHÀ DƯỚI

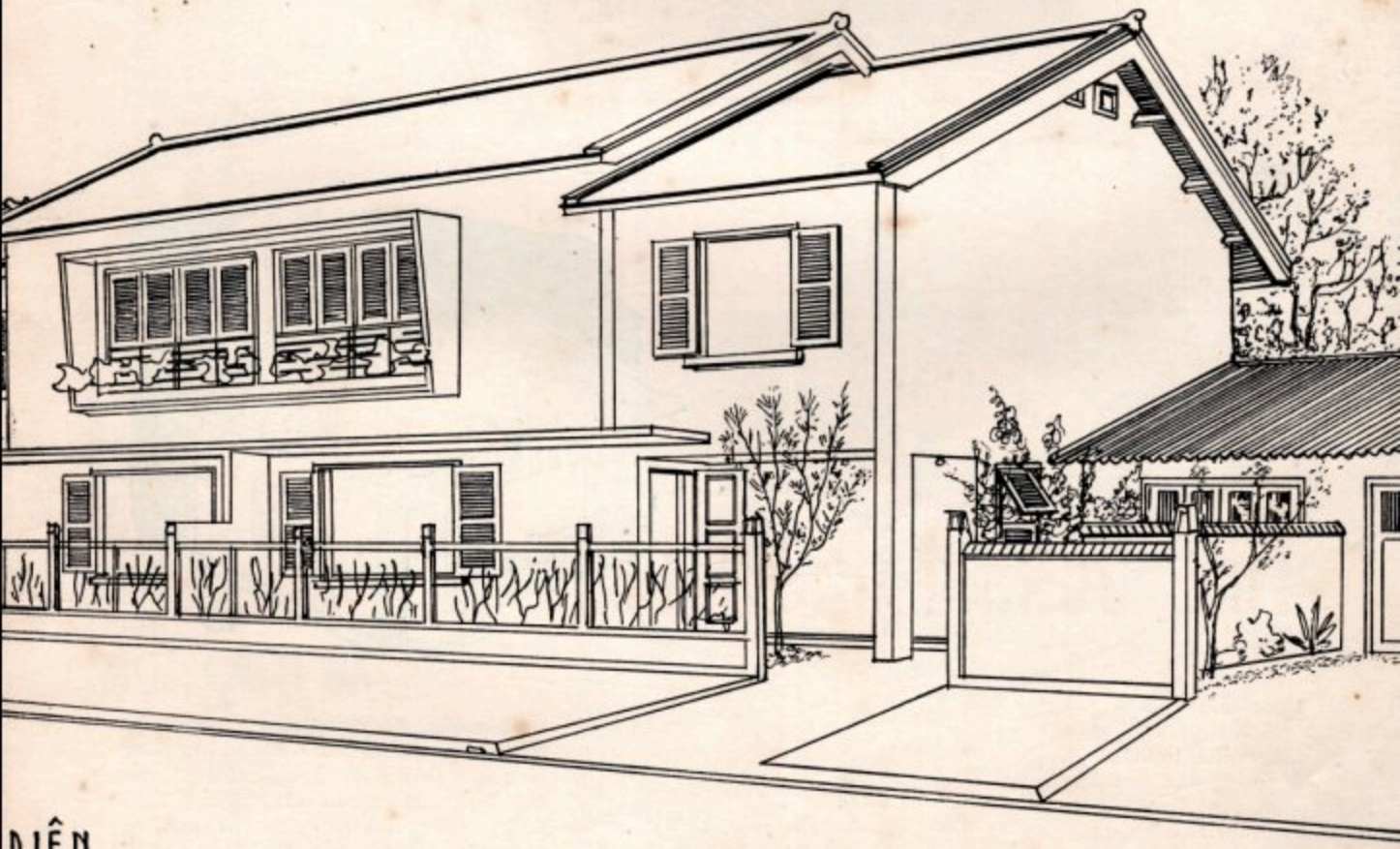

DIÊN

http://tieulun.hopto.org

xây tường BẰNG ĐẤT ĐỎ

Trong cuộc Triển-lãm 26-10-58 vừa qua bà con ta ở Saigon, Chợlớn đã được xem những thứ gạch không nung và bê-tông đất đỏ. Đó là do sở Kế-hoạch Tiền-chế tại Nha Tổng Giám-Đốc Kiến-Thiết vừa mới nghiên-cứu được một kỹ-thuật dùng đất đỏ để làm gạch đất không phải nung, cứng rắn và chắc như gạch thẻ, chịu được mưa nắng không bị mủn, vừa rẻ tiền mà lại dễ dùng.

Phương cách làm bê-tông đất :

Giản dị như sau đây :

1o) Đất đỏ tán nhỏ như bột, (trong đất thường có lẫn sỏi nhỏ vụn, càng tốt, miễn là sỏi phải nhỏ hạt như cát to thì vừa, nếu sỏi to quá thì kém rắn, phải sàng ra)

Sở Tiền-Chế đã nghiên cứu những kiểu cốp-pha để đổ tường.

Sau khi xây xong nền móng bằng gạch tường, hay là gạch bloc cũng bằng bê-tông đất, thợ sẽ dùng ván ghép cốp-pha cả các tường nhà thành khuôn để đổ bê-tông đất. Muốn đỡ tốn tiền, có thể chỉ cần gỗ cóp-pha cao chừng 50 phân. Đổ xong lại rỡ để làm cao lên. Như vậy có lợi là khuôn thấp thì lên được chặt hơn. (Bề dầy của tường nên đổ ít nhất 15 phân trở lên).

Đất đỏ thì đâu cũng có, dễ tìm lắm. Sở Tiền-Chế đã nghiên-cứu các loại đất đỏ, như đất ở dọc đường đi Ban-Mê-Thuột, khác với đất ở Biên-Hòa, hay ở vùng Lái-Thiêu,

CÁCH TRỘN :
Đất đỏ : 1m3 00
Ciment : 100 k.

song vẫn dùng được cả, chỉ phải gia giảm cân lạng ciment cần-thiết hay sức ép để làm gạch hay đổ bê-tông.

Phương cách làm gạch đất :

1o) *Gạch ép.* Muốn gạch đất được tốt phải dùng máy ép bằng tay hay bằng hơi, hoặc điện, tùy phương tiện. Ép càng mạnh, gạch càng tốt, ciment càng rút bớt được mà sức sản-xuất càng nhanh.

Sở Tiền-Chế đã nghiên-cứu dùng máy ép bằng hơi kiểu Rouzeaud, thì thấy sức ép càng mạnh thì gạch càng rắn và mịn, xây không cần phải chát áo vì tường đã nhẵn rồi, như thế đỡ được nhiều công chát áo và đỡ tiền ciment.

Gạch đất đỏ này có thể còn tốt hơn gạch parpaing làm bằng cát với ciment vì đất đỏ với ciment quánh hơn nhiều.

Tường làm bằng bê-tông đất đỏ, chỉ cần để thông gió 2 hôm là khô, sau đó là đặt được các kèo và cầu phong làm mái.

Nay ta so sánh với kỹ-thuật Situfoam của Anh-quốc làm tường bằng cát, ciment với một hợp chất lỏng thì lối làm bê-tông đất của ta còn rẻ hơn và dễ làm hơn nhiều vì không cần phải dụng cụ đặc-biệt gì, hơn nữa không cần phải một chất hóa-học nào cả.

Nếu có một vùng nào có sẵn lá Ô-dước, lá Dâm-bụt vv... hay là lá có sẵn keo nước thì dùng nước keo đó nhào với đất và ciment, chúng ta có thể làm dễ dàng những bức tường nhẵn lỳ và rắn hơn gạch nung nữa.

Nghe đâu Sở Tiền-Chế đang thí-nghiệm việc dùng cát Phan-Rang chế biến thành *đá nước* (Silicate de soude) để thay lá

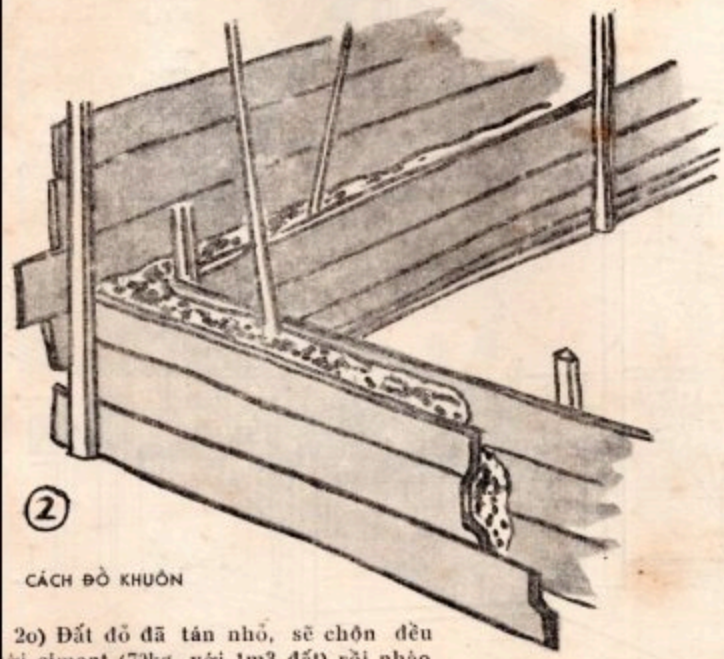

CÁCH ĐỔ KHUÔN

2o) Đất đỏ đã tán nhỏ, sẽ chộn đều với ciment (70kg. với 1m3 đất) rồi nhào với nước, thấy dẻo và ẩm tay là vừa, ý như là nhào đất sét để đúc gạch hay là nặn nồi, đem đóng vào khuôn gạch, hoặc đem đổ tường như là đổ bê-tông. Đất đỏ để một hôm thì cứng và nếu có gió thì 2, 3 hôm sẽ khô, rắn chắc như tường xây.

Nếu ở xa tỉnh-lỵ, vẫn có thể đổ khuôn tay như làm gạch parpaing ; được cái là, sau khi nhào đất với ciment và một ít cát ta có thể đổ khuôn và tọng bằng mấy cái gậy sắt, hoặc gậy tre đực.

Làm sẵn cóp-pha tùy theo tường nhà cao, thấp. Khi tường khô, sau 2 ngày, tháo cóp-pha ra thì ta đã có 1 hình nhà sinh sản.

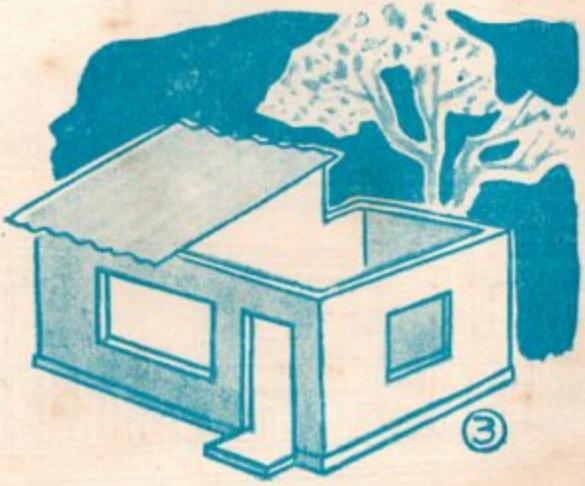

Ô-dước. Khi đó tường đất đỏ còn dễ làm hơn vì cũng nhào đất với ciment, lỏng như cháo đặc, rồi chỉ việc rót vào cái khuôn tường, 2 hôm là khô rắn. Tiện lợi vô cùng. Khi nào cuộc thí nghiệm này thành công, chúng tôi sẽ loan tin để bà con dùng thử.

X.D.M.

http://tieulun.hopto.org

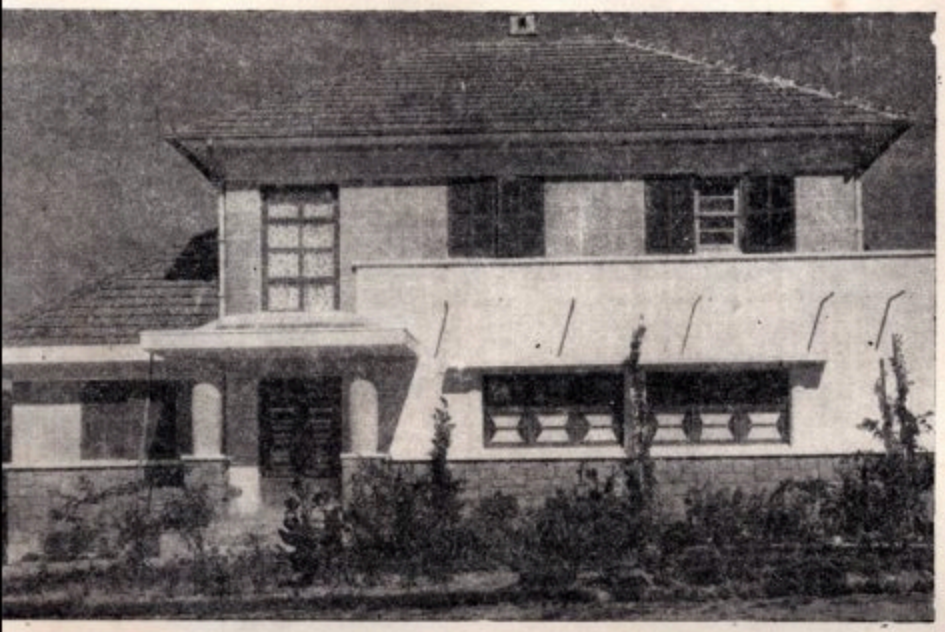

MỘT KIỂU BIỆT THỰ MIỀN NÚI

8 PHÒNG VÀ NHÀ PHỤ THUỘC

Để trong nhà được ấm cúng, tường xây bằng đá và gạch (vật liệu sẵn có tại địa phương).

Ánh sáng mặt trời vẫn được hứng vào trong khắp các phòng. Cửa kính với rèm che trang nhã và lộng lẫy, trông ra cảnh vườn hoa rực rỡ.

http://tieulun.hopto.org

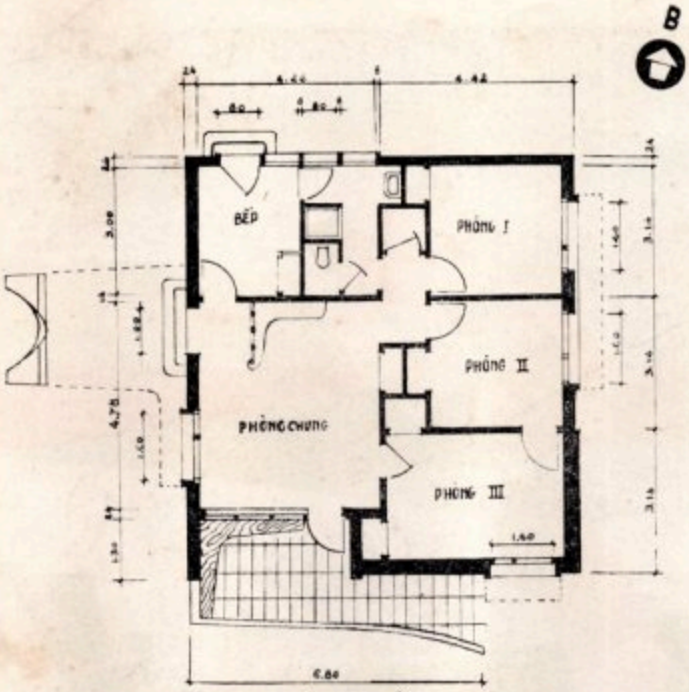

BÌNH ĐỒ

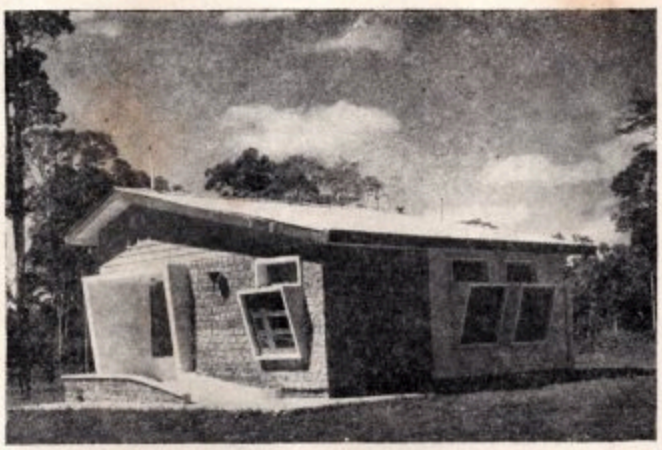

NHÀ Ở CỦA NHÂN VIÊN
(Hữu Trác Diện và Hậu Diện)

Đây là mấy kiểu nhà đã được xây cất cho Nha Quốc Gia Nông Lâm.

Nhà làm theo một kiểu lạ mắt, khác hẳn những loại nhà thường thấy ở miền xuôi. Tường vừa gạch vừa đá, quét vôi trắng có mái hiên hình cong đổ theo lối béton mỏng, cửa sơn mầu rực rỡ, ẩn hiện trong rừng cây trên một cảnh đồi rất nên thơ, khiến du khách đi qua, ai cũng chú ý.

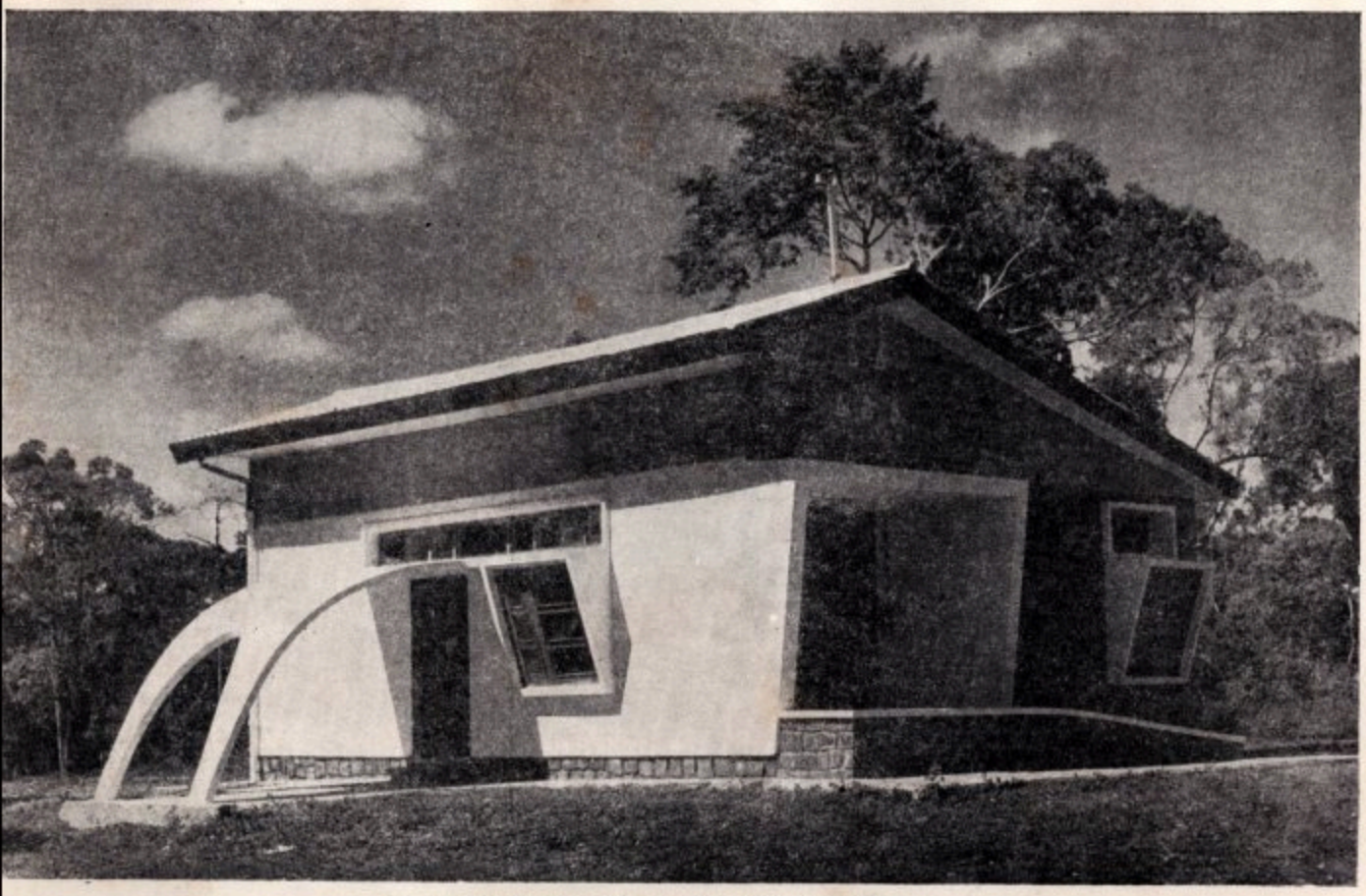

NHÀ Ở CỦA NHÂN VIÊN *(Phối Cảnh Tiền Diện)*

http://tieulun.hopto.org

CHÍNH DIỆN NGÔI NHÀ DÙNG LÀM VĂN PHÒNG

Kiến Trúc Sư TÔ CÔNG VĂN

« XÂY DỰNG MỚI »
GIỚI THIỆU

KIẾN TRÚC MỚI

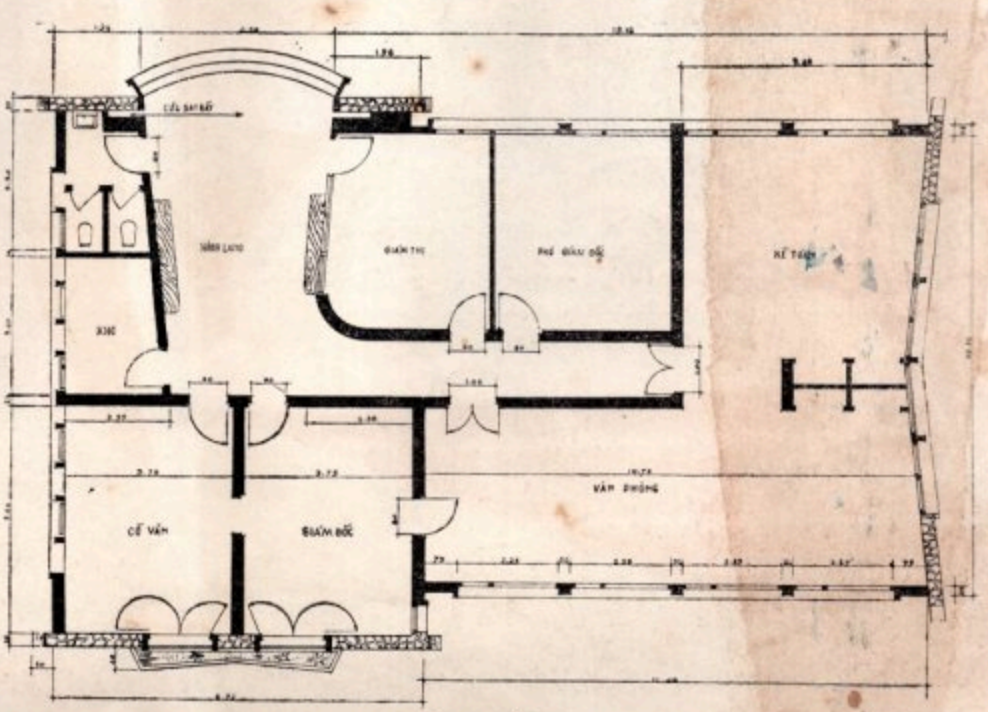

BÌNH ĐỒ

http://tieulun.hopto.org

http://tieulun.hopto.org

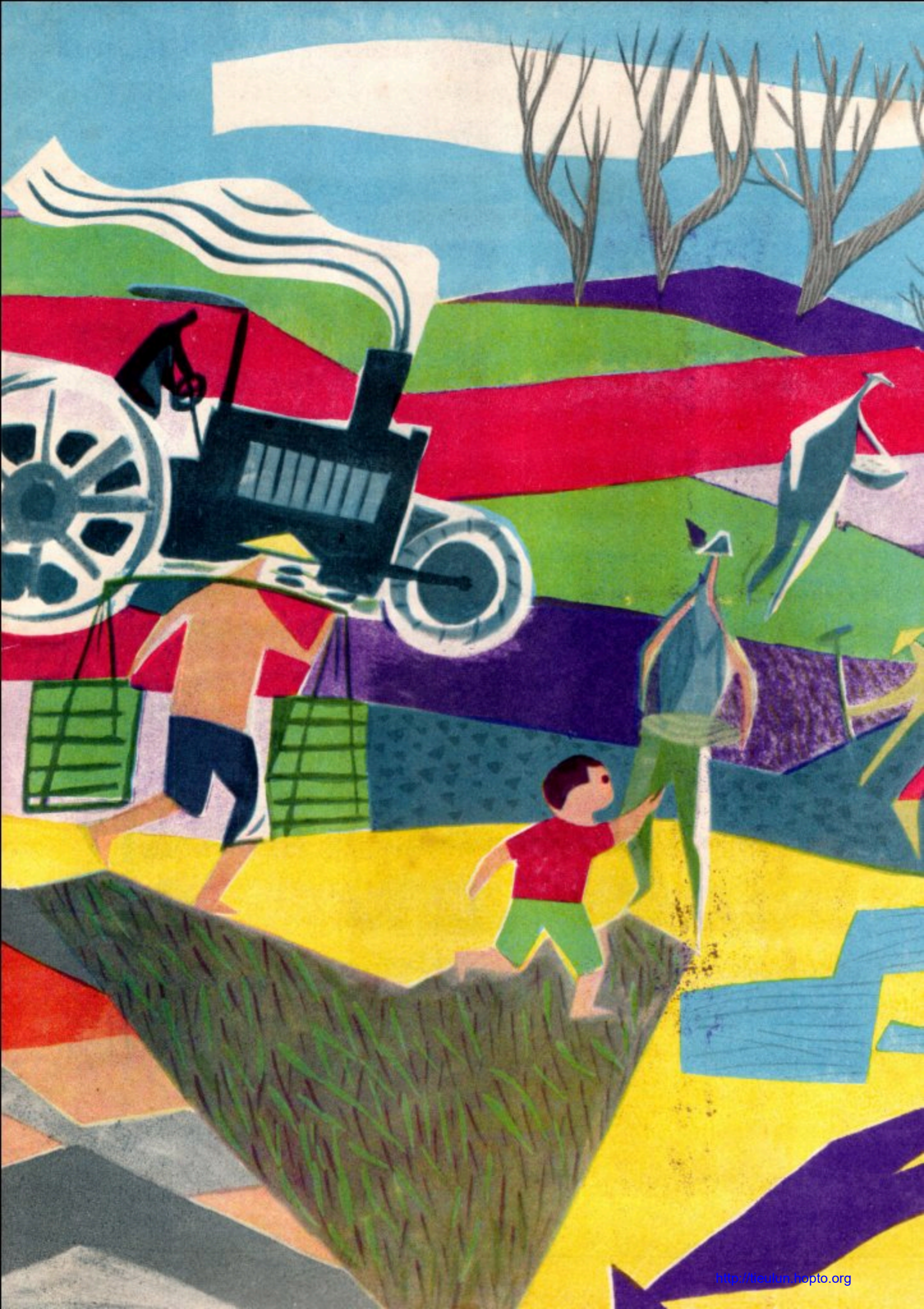

http://tieulun.hopto.org

http://tieulun.hopto.org

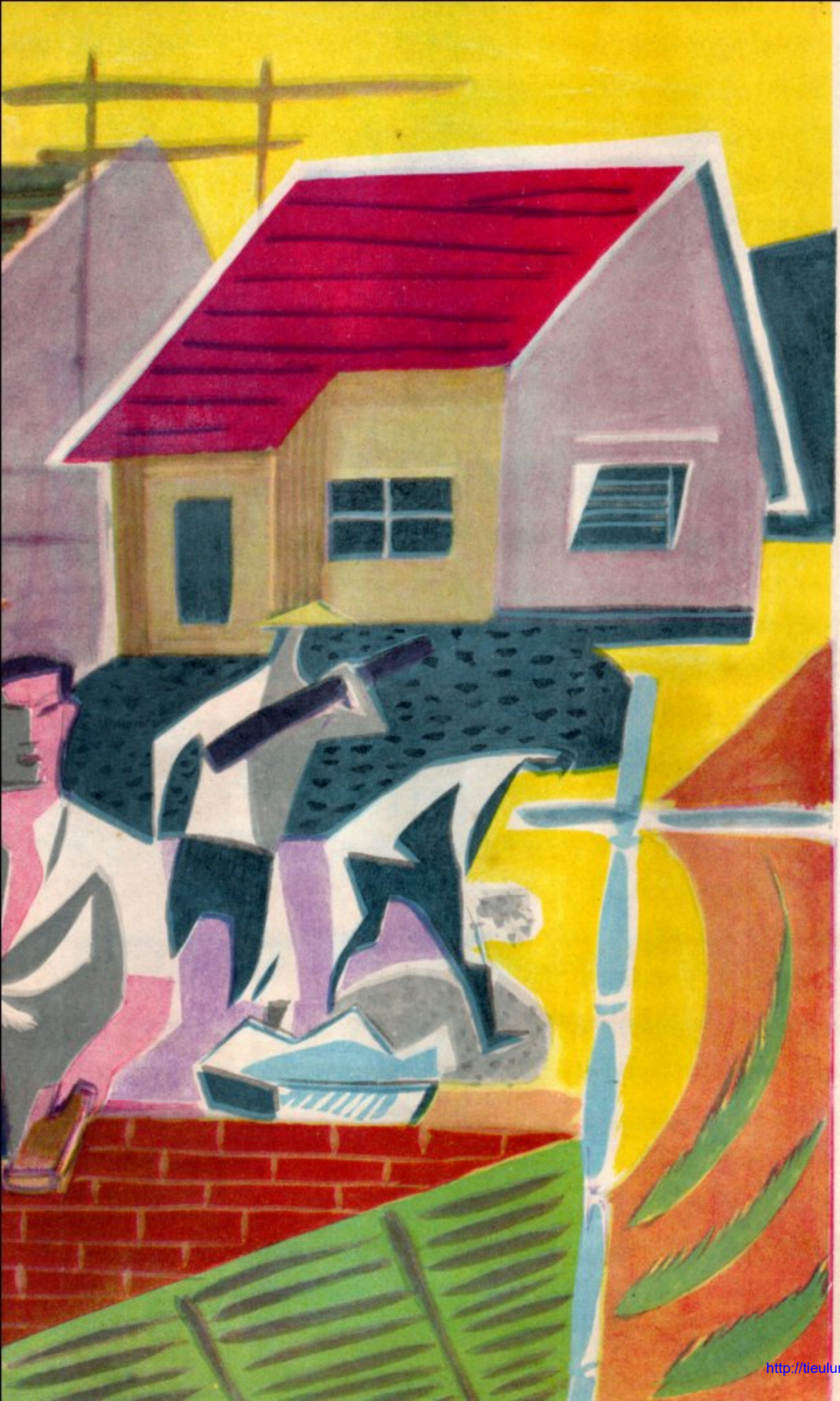

http://tieulun.hopto.org

✲ XÂY DỰNG — TU BỔ NHÀ CỬA CẦU CỐNG
✲ VẬN TẢI ĐƯỜNG BỘ VÀ ĐƯỜNG THỦY
✲ CUNG CẤP VẬT LIỆU CHO CÔNG SỞ VÀ TƯ GIA

Quý vị hãy tín nhiệm Hãng Thầu Kiến Trúc :

TRẦN DUY-ĐẢN

VĂN PHÒNG : *Số 7 Đường Trần khánh Dư (J. Jaubert cũ) G.N. 162 Saigon*
ĐỒN ĐIỀN THÀNH CÔNG : *Quốc lộ 20, cây số 202 (BLAO) Tỉnh Lâm Đồng*

DINH THỰ
NHÀ CỬA
CẦU CỐNG

Xin Quý vị giao cho
Nhà Thầu Kiến Trúc

NGUYỄN NGỌC NGOẠN

36-38 ĐƯỜNG BÙI CHU — SAIGON

LANG DIEU

NHẬN LÃNH ĐẶT NƯỚC
Tại CÔNG-SỞ và TƯ-GIA

13, Huỳnh-Thúc-Kháng - Saigon - Tél. 23.517

LÊ - VĂN - THƯƠNG
và
ĐÀO - ĐÌNH - TÍNH

GIÁM-ĐỐC
Hãng NAM-THƯƠNG

XÂY CẤT — TRANG TRÍ — MẮC ĐIỆN — ĐỒ MỘC
CUNG CẤP VẬT LIỆU

Xưởng thợ và xưởng cưa máy :
147, Ngô-tùng-Châu
GIAĐỊNH

Văn-phòng liên-lạc :
61, Thông - lộ Nguyễn - Biểu
CHOLON

"Hãng FILIA"

Xuất Nhập Cảng

27 Đường NGUYỄN-CÔNG-TRỨ
SAIGON

http://tieulun.hopto.org

PHỐI CẢNH TRONG PHÒ ĂN PHÒ KHÁCH

Trong biệt thự trình bày ở trang 20, phòng khách và phòng ăn được trang trí theo lối ta. Có sập, có tranh cổ, có tủ thờ vừa dùng làm tủ sách. Buồng ăn được cách biệt bởi một tấm màn mỏng, trông qua khung cửa lớn thấy cảnh vườn rộng phía sau.

MỘT CÁCH BÀI TRÍ TRONG PHÒNG ĂN VÀ PHÒNG KHÁCH

K.T.S. NGUYỄN GIA ĐỨC

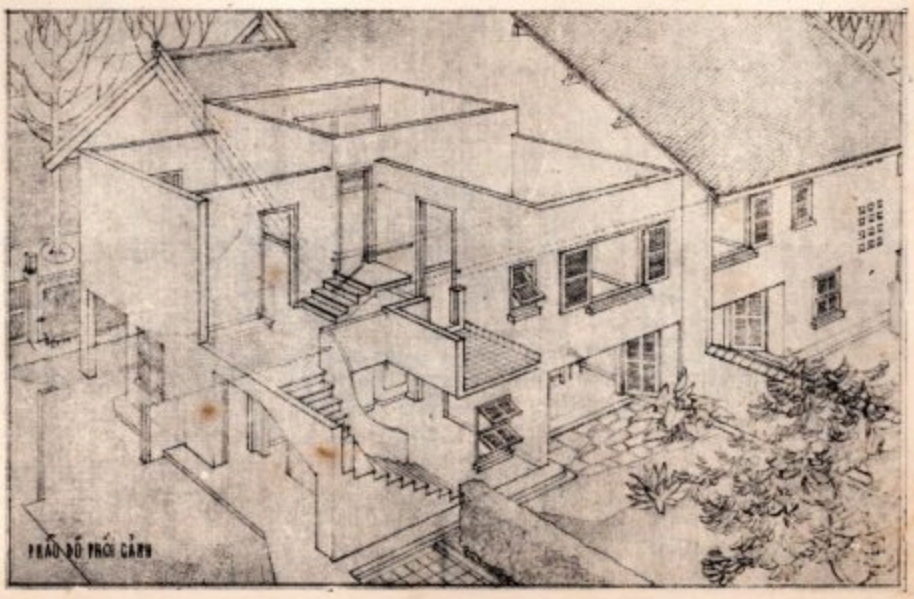

PHẢO ĐỒ PHỐI CẢNH

http://tieulun.hopto.org

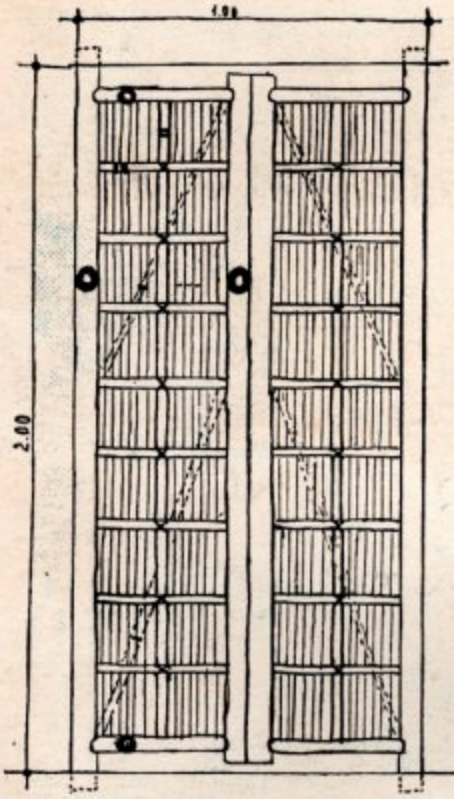

MỘT CÁI CỬA RA VÀO 2 CÁNH TOÀN BẰNG TRE. CÁNH CỬA SOAY TRÊN HAI CÁI CỐI GỖ CUNG KIỂU C

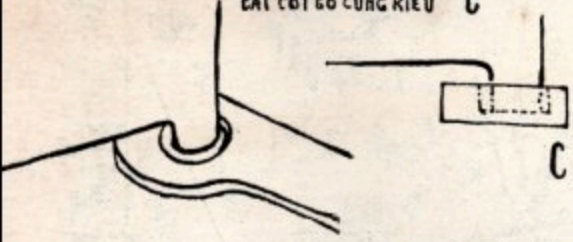

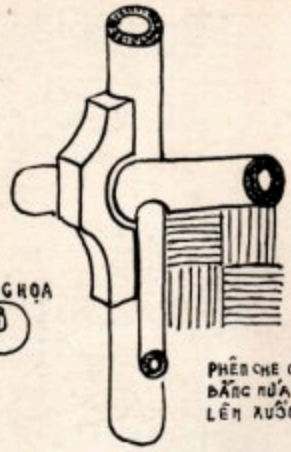

PHÊN CHE CỬA SỔ BẰNG NỬA MỞ GẤP LÊN XUỐNG

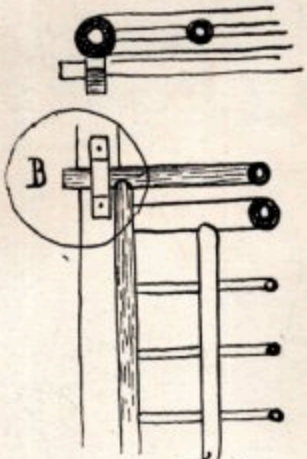

CHẮN SONG CỬA SỔ BẰNG GỖ HAY TRE VỚI CÁC LAO MẮN.

CHI TIẾT

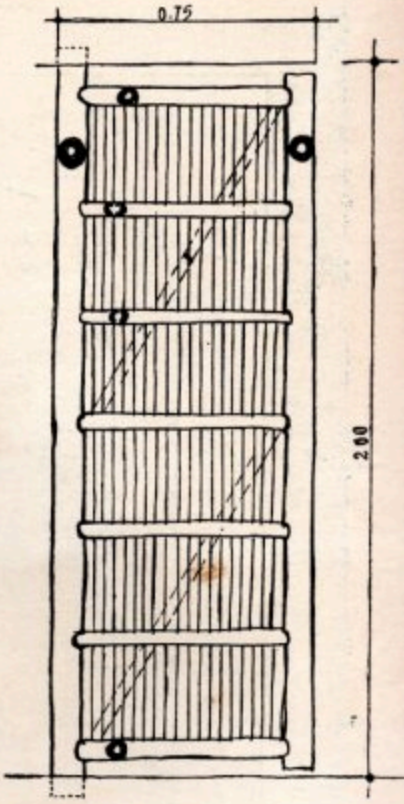

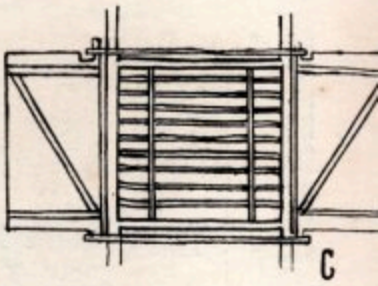

MỘT KIỂU NHÀ Ở THÔN QUÊ

K.T.S. NGUYỄN HỮU PHAN

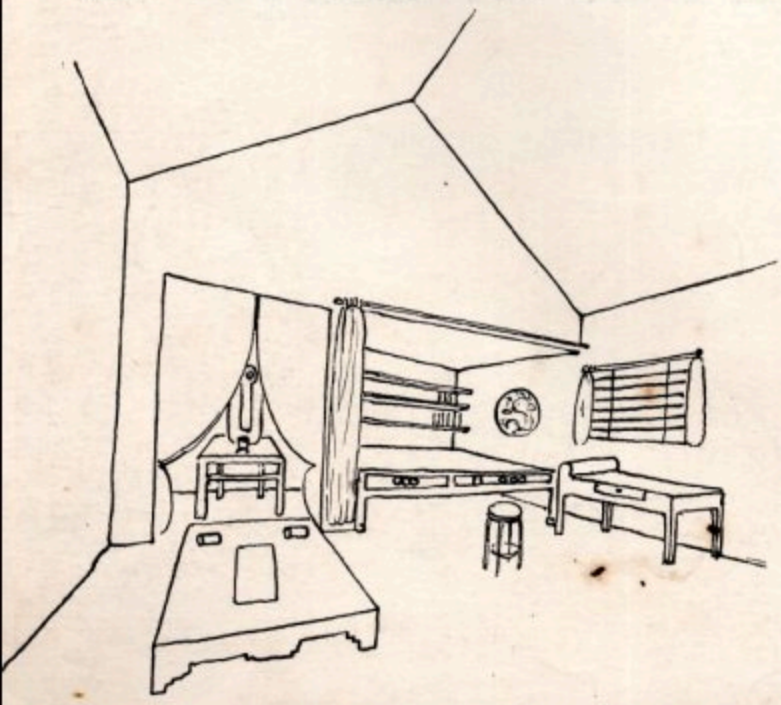

Đây là một kiểu nhà ở thôn quê cho những gia đình không cày cấy nhiều. Với sự sắp đặt khéo léo, chúng ta cũng có thể có một căn nhà ngăn nắp với phòng chung, phòng ngủ, bàn thờ, phòng làm việc.

Vật liệu xây cất là tre, nứa, lá. Kỹ thuật xây cất cũng không có gì là cầu kỳ. Trái lại có những cột nhà có thể để nguyên cây trần trông rất tự nhiên. Tường làm theo lối dừng phên chét vách hay đổ béton đất đỏ (đã nói ở trang 22).

Kiểu nhà này có thể làm biệt lập hay ghép đôi, tùy theo nhà ít hay đông người.

http://tieulun.hopto.org

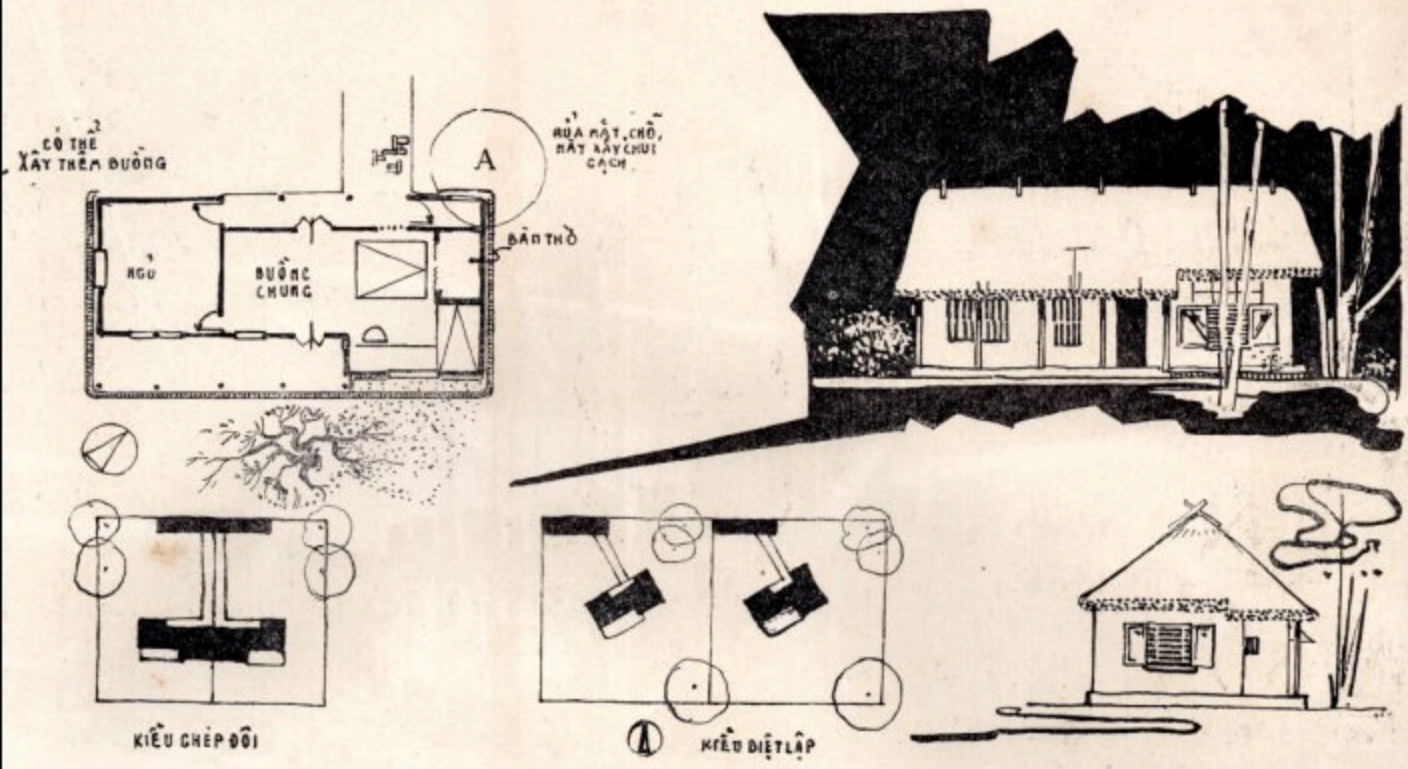
CÓ THỂ
XÂY THÊM BUỒNG
A
RỬA MẶT, CHỐ,
MẶT XÂY CHUI
CẠCH
BÀN THỜ
NGỦ
BUỒNG
CHUNG
KIỂU GHÉP ĐÔI
KIỂU DIỆT LẬP

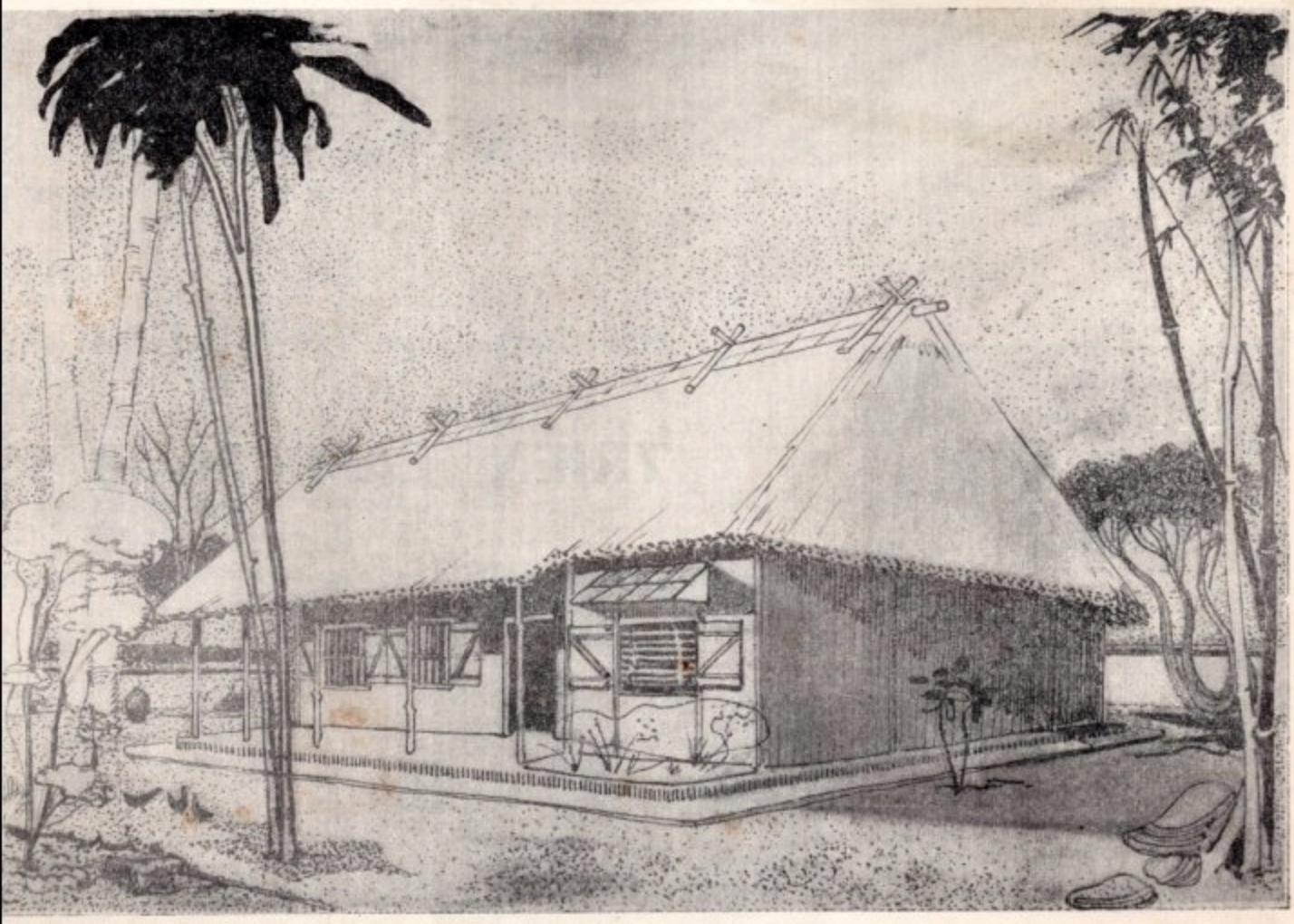

PHỐI CẢNH

KHU TRIỂN LÃM KIẾN THIẾT

Ảnh của : NG. ĐỨC HỒNG và PHÙNG VĂN TRỰC

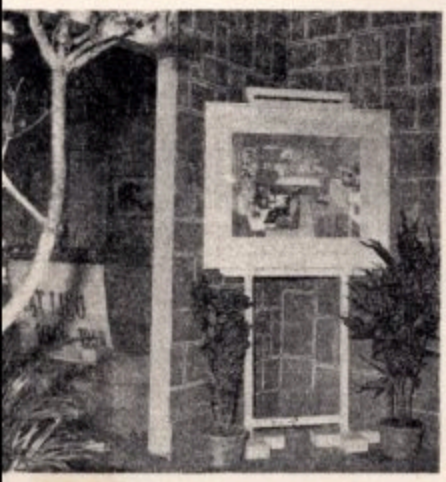

Từ lối vào dẫn đến phòng Triển Lãm, cho đến những bài trí bên trong phòng đều được nghiên cứu tỉ mỉ

Nha Tổng Giám Đốc Kiến Thiết và Thiết Kế Đô Thị trong

TRIỂN LÃM 26-10-58

Đồ án : K.T.S. VÕ ĐỨC DIÊN

Bài trí : VĂN THANH — TẠ TỴ

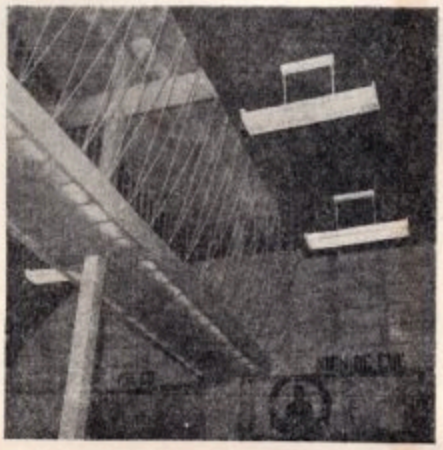

TRONG dịp Tết Cộng Hòa 1958, cuộc Triển lãm những công tác của Chính phủ đã hấp dẫn một số hết sức đông đảo nhân dân. Trước mắt dân chúng trong nước cũng như trước mắt các phái đoàn ngoại quốc, cuộc Triển lãm không những trình bầy rõ kết quả các ngành hoạt động trong chính quyền, mà còn nói rõ khả năng kỹ thuật kiến trúc của nước nhà nữa.

http://tieulun.hopto.org

ứng ở khía cạnh đồ sộ, ta không thể so ộc triển lãm này với những cuộc triển lãm , như ở Bruxelles chẳng hạn, vì ta là một ghèo, không lấy đâu phương tiện rồi rào iệu quý giá như của người ta.

g đứng ở khía cạnh trang nhã và ý nghĩa, phương tiện eo hẹp, điều kiện thì giờ ta cũng đã đạt đến chỗ bố trí khéo léo ưng khu nhà vững trãi, đẹp đẽ và đứng mỗi khu với công dụng của nó lại biểu cả tính riêng khiến khán giả từ khu ực sang khu kia cảm thấy ngay một khí khác để sẵn sàng chờ đón những điều khác.

ăm qua tất cả các khu nhà (của bộ Canh Nội vụ, Kinh tế, Thông tin v.v...) không ai ỏ cảm tưởng rằng đây là những kiến trúc hời để chỉ dùng trong thời gian ngắn rồi sau rở đi. Ai cũng thấy sự kiên cố tuy là mảnh ì nét kiến trúc tân thời đòi hỏi sự nhẹ inh động. Ai cũng thấy từ chi tiết đến ề các khu nhà đều có mầu sắc và công ăn sóc thật nuột nà gọn ghẽ. Thêm những lớn có sẵn và những cây cảnh mới trồng à các khu nhà đã được nghiên cứu để đặt à xoay hướng cho dùng được tất cả, để m vẻ đẹp của nhà, ta thấy xen lẫn vào ốc kỳ vàng đỏ, mầu xanh lá cây, mầu sơn nhà đã nổi bật lên.

à vào thăm khu Triển lãm ban ngày thì được cổi che bóng mát, ban tối thì được các c rực rỡ của ánh đèn làm vui mắt, và ồi gian trưng bầy lại thấy những hình hững đồ biểu, những mô hình... tự nó những điều cần nói, thật là rõ ràng hiết.

g dịp này Nha Tổng Giám Đốc Kiến Thiết đã riêng một khu nhà đồ sộ để trưng bầy tài ay cửa ra vào chính gồm toàn vật liệu nhẹ, a một căn nhà bình dân kiểu mẫu của c cục, trong có đủ đồ bài trí ngoài có cây hư sẵn sàng để ở. Ngay cạnh đấy Nha Du ình bày những cái thú du lịch với thác với rừng cây, cùng những danh lam thắng Khu trưng bầy của Nha Xổ Số chiếm cả hoảng vườn rộng, với hang đá có Thần ất hiện lúc nào cũng thu hút đông đảo xem.

người khó tính đến đâu, khi xem qua các iển lãm cũng phải nhận thấy sự nghiên cứu sự bố trí khéo léo và sự tận tâm làm việc ừng nhà hữu trách.

LÊ-GIANG

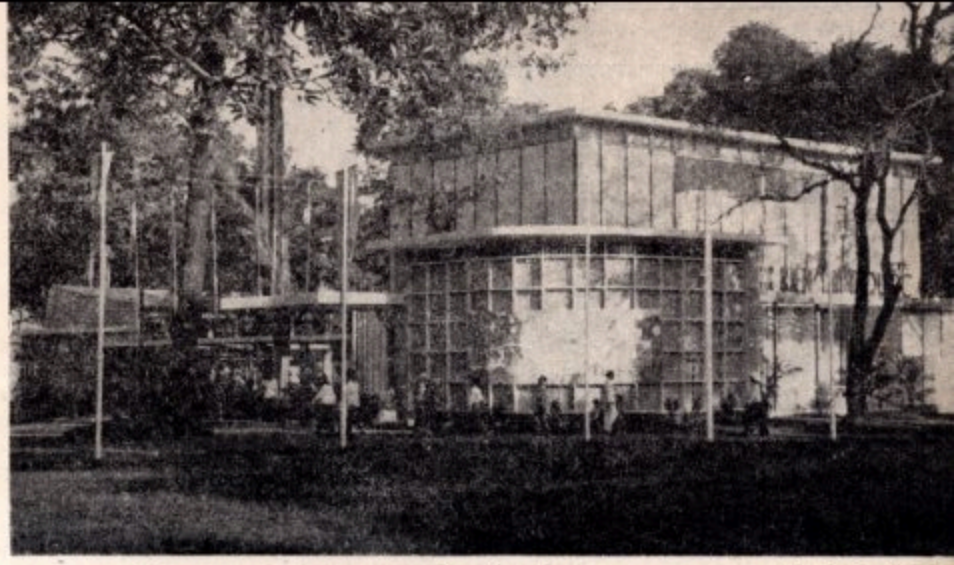

Nhìn toàn thể khu trưng bầy của Nha T.G.Đ. Kiến Thiết — Đằng xa là căn nhà bình dân kiểu mẫu của K.O.C.

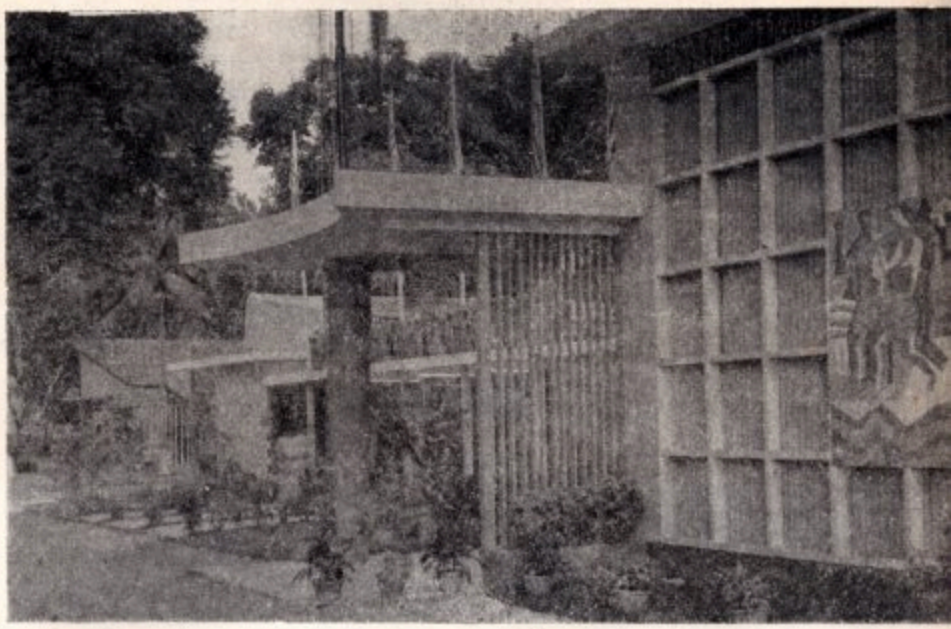

Cửa vào chính của Phòng Triển Lãm Kiến Thiết

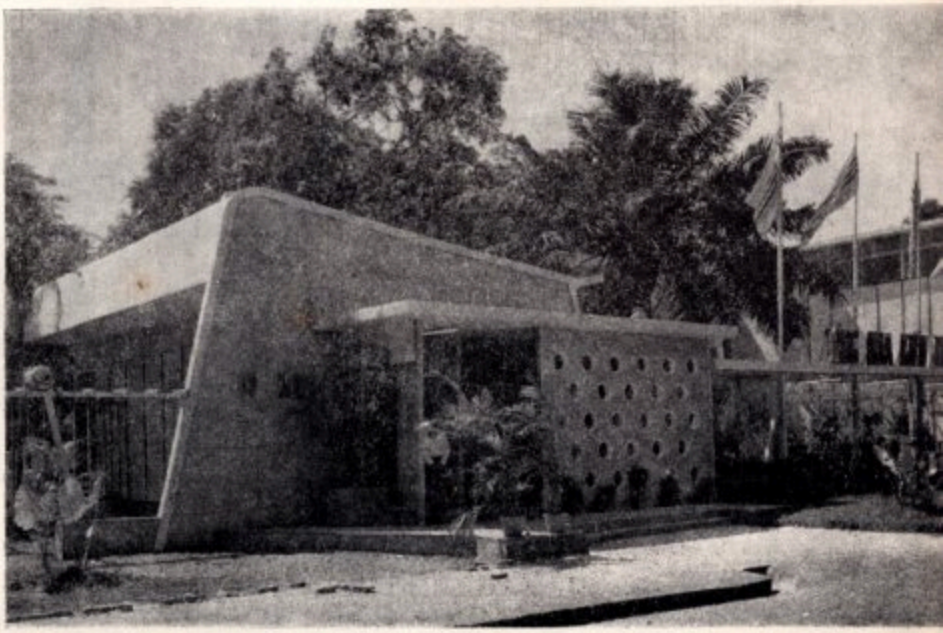

Cửa vào gian trưng bầy của Nha Du Lịch

http://tieulun.hopto.org

XÂY DỰNG MỚI

khắp nơi

Vài con số để biết rõ

1 — **Địa-điểm** : Phía Tây Đại Lộ số 5 (5th Avenue), giữa 2 Đường : số 33 & 34 (33rd St. & 34th St.), tại thành phố Nữu-Ước, (Hoa-Kỳ).

2 — **Lô Đất** : Ngang 60,20 th chiều Đại. lộ số 5, dài 129,50 th chiều 2 đường số 33 & 34.

3 — **Diện tích lô đất** : 7.795,90 thv.

4 — **Chiều cao của lâu chọc trời (Sky Scraper) « Empire State Building »**; (hay lầu quào mây Emp. Ste., theo danh từ « gratte-nuages » của kiến-trúc-sư Le Corbusier) :
102 từng lầu trên mặt đường,
2 nt dưới nt
448,665th, đến đỉnh Đài vô-tuyến truyền hình, đặt trên ấy,
Đài quan sát số 1, ở từng lầu 86,
nt 2, nt 102.

(Quý vị độc-giả có thể so sánh chiều cao giữa Empire State Building và vài công trình kiến-trúc kiệt-tác khác trong hình vẽ dưới đây) :

5 — **Hai phần chánh** (trên mặt đất) : Chỉ có 5 từng dưới của E.S.B. chiếm hết diện tích lô đất nói trên, còn phần chính xây lùi ra sau 18,28th, kể từ ranh lô, chiều đại lộ số 5.

6 — **Khối xây cất** : 1.047.565,120 thk (trên 1 triệu thước khối).

7 — **Nặng** : 370.840 tấn, ít hơn sức nặng của đất, và đá đào lấy ra, để đổ nền Empire State Building. Tính ra khoảng 141,224 vật liệu xây để chịu mỗi người trong lâu đài ấy.

8 — **Đá phủ bên ngoài** : Loại đá xám và đá xanh (tại tiểu bang Indiana), có niềng thép mạ kẽm và « chrome » kể từ từng 6 đến từng 86. Đài quan sát được bao phủ bằng kính, có niềng mạ (như trên), với niềng nhôm phía trong, rất óng ánh.

9 — **Thang máy** : 75 thang máy, gồm 6 thang máy, chở hàng nặng. Tất cả dùng hiệu tối tân Otis, báo-hiệu kiểm-soát tự-động mỗi từng. Thang máy tốc hành từ mặt đất đến từng 80 trong 60 giây (1 phút). Thang máy thường từ từng 80 đến 86, trong lúc ấy, thang máy Đài quan sát rút tốc độ thường, từ từng 86 đến từng 102. Nhiều thang máy rút lên, xuống với tốc độ 366 th mỗi phút.

10 — **Sường thép** : Sường lâu đài Empire State Building cân nặng : 60.960 tấn, một sường thép to nhất được dựng lên đầu tiên cho việc kiến trúc lâu-đài. Sức nặng đè lên mỗi cột được tính ngừa thêm 4.536 tấn. Sường sắt nầy được khởi công ngày 17, tháng 3, 1930 d.l. và hoàn thành 6 tháng sau, một kỷ-lục.

11 — **Diện-tích xây được khai-thác** : 185.874 thv. Lâu đài chứa được 25.000 người. Khách hàng ước định, khoảng 50.000 người, mỗi ngày.

12 — **Những tiện-lợi dành cho khách viếng kỳ-quan này** : Các Đài quan sát tại Empire State Building, mở cửa cho dân chúng suốt 7 ngày mỗi tuần, từ 9,30 giờ sáng đến 12,00 giờ đêm, và được sưởi ấm về mùa đông. Những ngày trời quang-đãng, khách viếng Đài có thể nhận các đặc-điểm trên đất bằng, cách xa 40 cây số. Dùng ống viễn kính (có đặt sẵn trên ấy), khách có thể nhận được các tầu ngoài bể, cách xa 65 cây số. Đêm như ngày, ta được mục-kích, từ trên ấy, những phong cảnh vô cùng ngoạn-mục.

13 — **Điều-hòa không-khí** : Không-khí được điều-hòa bằng máy, tùy mỗi từng lầu (từ từng 1 đến từng 86) cho dân cư trong ấy.

(Kỳ sau : Những giai-đoạn xây cất « Empire State Building » và vài điểm đặc biệt của công-trình ấy. Quý vị độc-giả có thể tùy ý, tin hay không tin).

Ithaca, Nữu-Ước, ngày 14 th. 11, 1958

VÕ-MINH-NGHIỆM, K.T.S.

Đại Học Đường CORNELL,

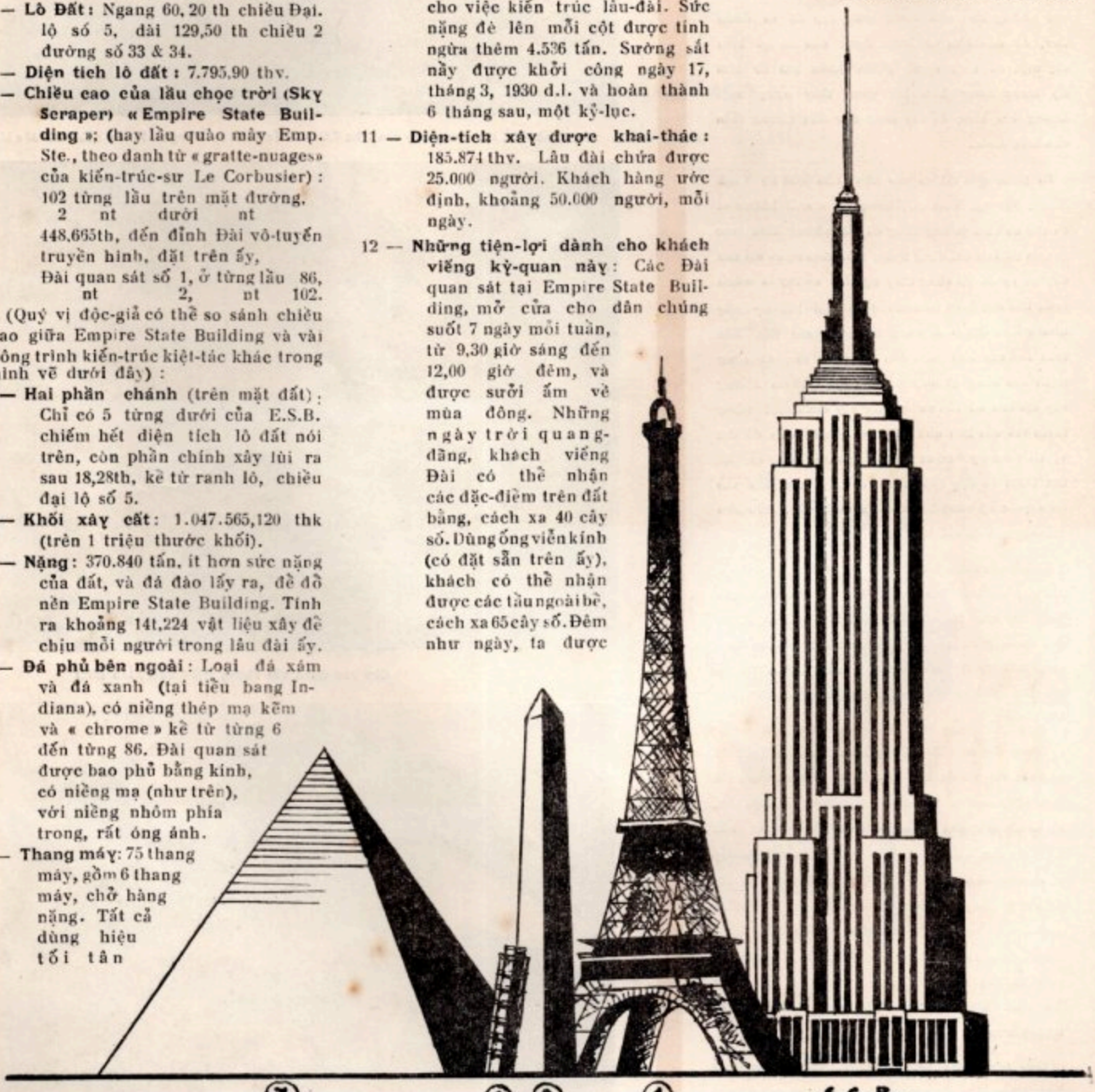

SO SÁNH CHIỀU CAO GIỮA « EMPIRE STATE BUILDING » VÀ VÀI CÔNG TRÌNH KIẾN-TRÚC KIỆT-TÁC KHÁC CỦA THẾ GIỚI HIỆN-TẠI

Hình vẽ số 1 : Tháp sắt EIFFEL, ở Ba-Lê (Pháp) cao 300 th.
2 : Đài kỷ-niệm WASHINGTON, ở Hoa-Thịnh-Đốn (Hoa-kỳ) : 170 th.
3 : Kim-Tự-Tháp CHEOPS, ở Ai-Cập : 146 th. 30,
4 : Tháp Nghiêng ở Pisa (Ý-đại-lợi) : 54 th. 56.

http://tieulun.hopto.org

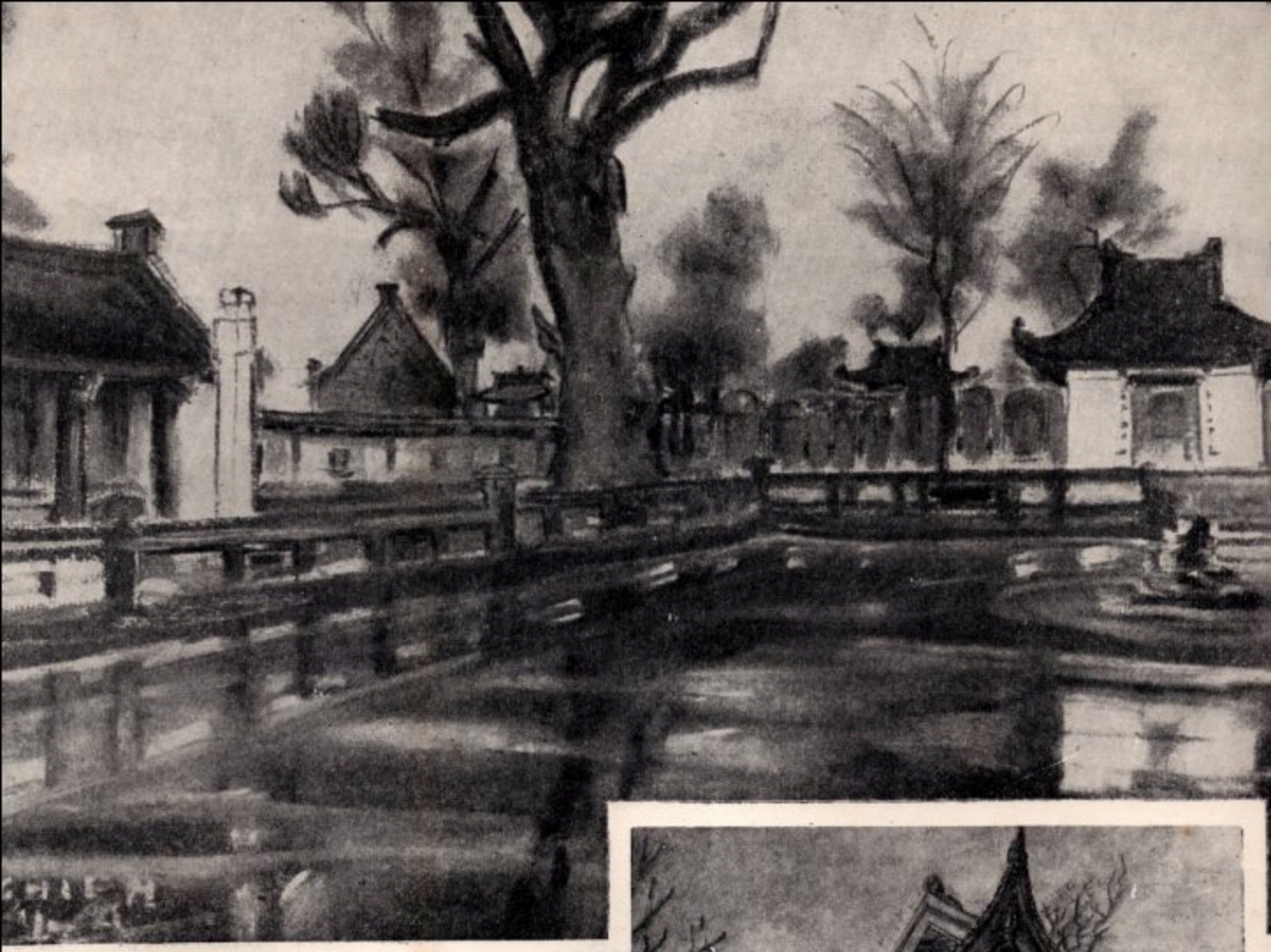

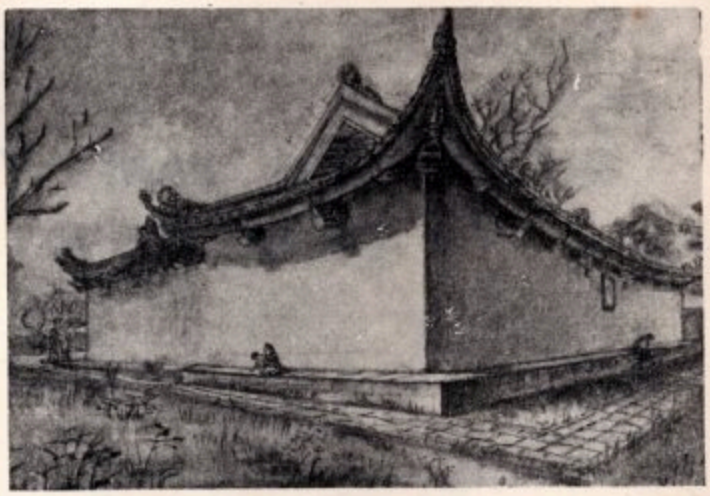

VÀI KIẾN TRÚC CỔ VIỆT NAM

dưới mắt K.T.S. Họa-sĩ
VÕ-MINH-NGHIỆM

Nét kiến trúc cũ của ta giản dị, và không cầu kỳ. Máng mái ngói lớn đặt trên tường và cột biểu lộ sự vững trãi và trang nghiêm. Đường bó nóc và đầu hồi mảnh mai như một đường viền nhã nhặn. Tường hậu và tường hồi cũng là những máng lớn đơn giản và duyên dáng.

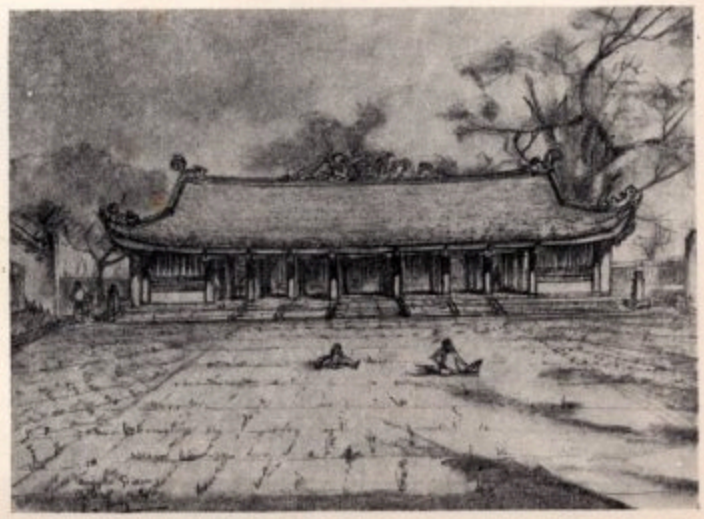

http://tieulun.hopto.org

QUÁN TRẠI LÂM VIÊN TRẢNG BOM

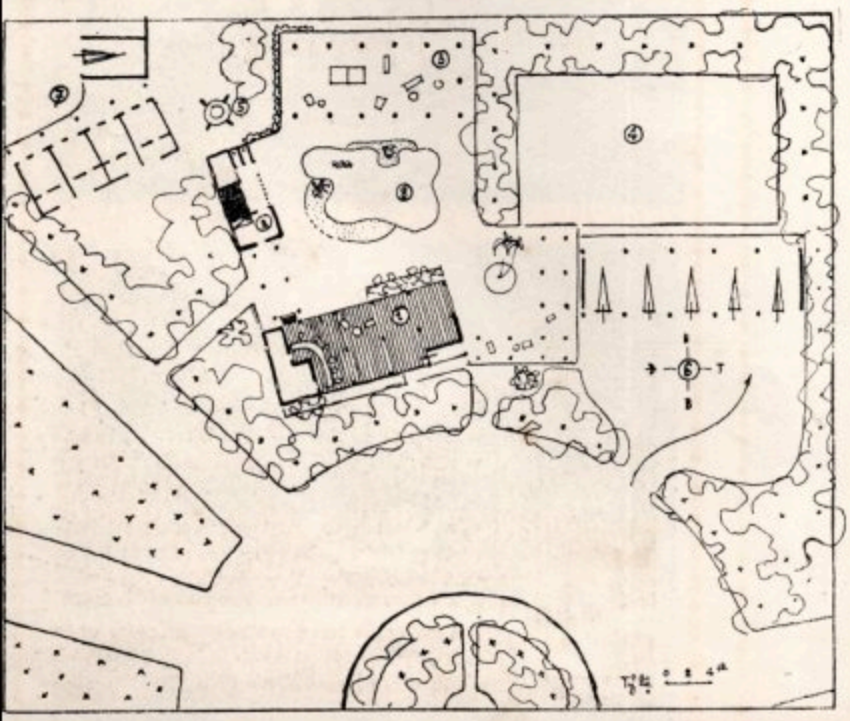

BÌNH ĐỒ

Quán trại do Nha Thủy Lâm thuộc Bộ Canh Nông dự định xây cất dùng cho các đoàn thanh niên cắm trại và nghỉ mát.

Quán trại này sẽ được thiết lập trong một khu rừng cạnh quốc lộ 20 cách trung tâm Saigon độ 40 cây số.

Trong trại có chỗ nghỉ ngơi, chỗ đọc sách, chỗ du ngoạn bằng ngựa, chỗ xe hơi đỗ, hồ tắm v.v.

Đồ án này do Sở Kỹ thuật của nha Tổng giám đốc Kiến Thiết phác họa.

http://tieulun.hopto.org

MỘT NHÀ IN LÂU NĂM NHẤT
MỘT NHÀ IN CÓ TÍN NHIỆM NHẤT

NHÀ IN
ĐÔNG-NAM-Á

(NGUYÊN TRƯỚC LÀ NHÀ IN ARDIN)

Sáng lập từ năm 1868

49 - 59, Đường Thái - Lập - Thành, Saigon

Giây nói : 21.874

nhận in :

Đủ mọi ấn phẩm
ĐEN và MÀU
bằng
TYPO và OFFSET

"XÂY DỰNG MỚI"
in tại
NHÀ IN ĐÔNG-NAM-Á

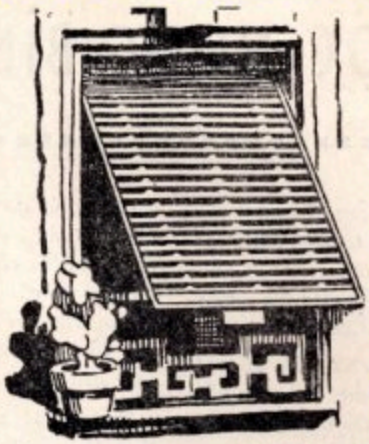

NHẬN LÀM :

- Các loại sáo
- Các loại cửa sắt và cửa cây
- Các loại đồ đúc
- Đồ nguội
- Đồ mộc
- Xi
- Tiện

Xin đến nơi, viết thư, đánh điện thoại hỏi điều lệ, lấy catalogue và các kiểu mẫu tại :

HÃNG SÁO CÔNG-TY

(Tức là Hãng Paul B. de Montreuil cũ)

214, Trần Quang Khải, Tân Định — SAIGON
Đ.T. 21.353

http://tieulun.hopto.org

MÁY LỌC NƯỚC BÌNH DÂN

Bà con ta ai là chẳng biết cách lọc nước rất thông thường bằng cát và than. Vậy thì có gì là khó khăn trong công việc lọc nước ở vùng Saigon Chợlớn này.

Số là nước vùng Saigon Chợlớn có nơi rõ ràng là nước máy hẳn hoi mà khi giặt áo đang trắng, sau khi đem phơi thì hóa ra vàng, khi pha trà Liên-Tâm, đáng lý nước xanh, thì nước trà lại đen kịt, như vậy thử hỏi rằng ai mà lại chả tức mình vì cái thứ nước oái oăm ấy ?

Tại sao vậy ? Ấy bởi vì trong nước có chất sắt (selferreux) nó tan trong nước như nước cháo loãng (colloide) khi giặt áo, đem phơi nắng, nó đọng khô lại, có màu vàng đất, mà khi đem pha trà, gặp chất chát (acide gallique) của trà thì nó biến chất, hóa đen như cách làm mực đen hay ruộm đen, bằng lá bàng với bùn ở nhà quê ta vậy.

Máy lọc nước đã làm xong

Chất sắt lơ lửng tan trong nước nếu lọc lối thường bằng cát vàng và bằng than thì chỉ có đỡ được một phần nào chứ không hết được, vì chất sắt vẫn còn tan trong nước, và cứ đi qua cát như thường, bởi lẽ không thể đọng lại kịp được, nên nước đã lọc, để một hôm vẫn còn thấy vẩn cặn sắt vàng, đọng dưới đáy chai.

Có người cho rằng sở dĩ nước có nhiều chất sắt là vì ống dẫn nước đã lâu đời, rỉ nát nhiều chỉ có cách là thay mới hết, nói thế kể cũng có một phần nào đúng, nhưng thực ra đó là vì đất vùng Saigon là đất đỏ (latérite) có nhiều chất sắt cho nên mới nên nông nỗi này.

Trong cái máy lọc « Bình-Dân » (của Ông Nguyễn-Đăng-Linh Kiến-Trúc-Sư và Ông Despert Kỹ-Sư), trình bầy trong hội Triển lãm 26-10-58 vừa qua, cái đặc điểm là dùng cát đá trắng (quartz blanc) đem xay nhỏ, rây, rửa thật sạch rồi dùng để lọc. Thứ cát này đặc biệt có nhiều cạnh sắc nên có tính cách giữa được chất sắt tan trong nước.

Đem thí nghiệm đã nhiều lần, kết quả rất là khả quan nghĩa là nước lọc để hàng tháng không còn cặn vàng nữa.

— Nước lọc pha trà để lâu không đen,

— Giặt áo được trắng không vang.

Và nếu dùng chất than vỏ dừa (charbon actif) thì lọc được cả các mùi tanh hôi của nước nữa.

Xin lưu ý bà con là chất than bằng vỏ dừa rất là quý ; các nước Âu Mỹ thường dùng để lọc hơi độc trong những mặt nạ mà quân lính vẫn đeo để ra trận có hơi ngạt.

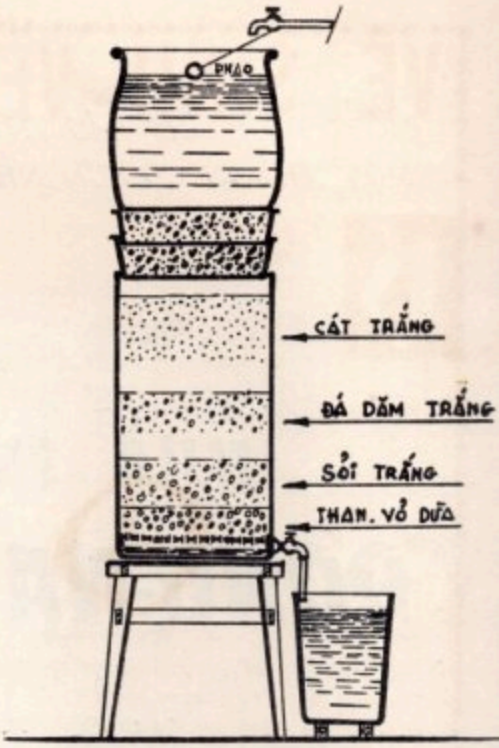

Giản Đồ Máy Lọc Nước

Nếu ta có một túi con đựng thứ than đó mà treo trong nhà, thì mùi chuột chết mùi gỗ mục, mùi mốc meo, hay mùi nước cống rãnh sẽ không còn nữa. Thế mới thiệt là lạ. Một ngày gần đây Phòng nghiên cứu vật-liệu Kiến-Thiết sẽ trình bầy thứ than đó để bà con thí nghiệm và dùng thử.

X.D.M.

Cát, đá, than hoặc sỏi đều được rửa sạch trước khi cho vào máy lọc nước

http://tieulun.hopto.org

VỆ SINH VỀ NHÀ CỬA

Bài của LÊ VĂN LÂM

VỆ sinh nhà cửa là nghệ-thuật áp dụng một cách khoa học phương-pháp xây cất cùng tránh các tai hại do ảnh hưởng của mọi sự vật chung quanh nhà gây nên.

Khi đề cập đến vấn đề này người ta thường liên tưởng đến việc chăm nom nhà cửa cho được sạch sẽ, quét dọn thường xuyên là đủ; nhưng ít ai nghĩ đến các khuyết điểm quan trọng khác khi nhà không đủ thoáng khí, tường bị rêu mốc do đất ẩm thấp; hoặc xây cất cạnh hãng, xưởng có nhiều tiếng động rất hại đến sức khỏe của người chiếm ngụ.

Phần khác có nhiều khi xây cất biệt thự thì cố ý cất cạnh mặt đường cho tất cả ai qua lại cũng trông thấy không nghĩ gì đến tai hại về bụi bặm, hoặc về sự ồn ào của xe cộ, đôi khi lại không phù hợp phương hướng, bị nắng chiều và mưa gió thổi tạt vào nhà.

Vì thế nên khi xây dựng phải nghĩ đến vấn đề vệ sinh trước nhứt, nhà dù to lớn tốt đẹp đến đâu mà xây cất cạnh

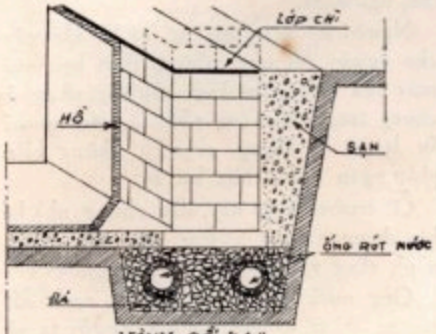

HÌNH SỐ "1"

CÁCH TIÊU TRỪ NƯỚC DƯỚI ĐẤT VÀ PHÒNG NGỪA NƯỚC RÚT LÊN TƯỜNG.

những nơi có tiếng động ồn ào, ẩm thấp dơ bẩn, thì không thích thú bằng ngôi nhà bé nhỏ cất trên đất cao ráo, khoáng khoát, hợp phương hướng, có sân vườn bao bọc chung quanh không bị ảnh hưởng về tiếng động và bụi bặm. So sánh với nhà to mà thiếu vệ sinh, thì ngôi nhà bé nhỏ này sẽ đem lại cho người cư ngụ sự yên tĩnh, sức khỏe và tất cả niềm vui sống.

Điều kiện một kiến-trúc tinh khiết hợp vệ sinh rất nhiều, chúng tôi xin ghi ra dưới đây những đại cương:

1) Chọn địa thế và phương hướng xây cất cho phù hợp vệ sinh.

2) Áp dụng kỹ-thuật kiến-trúc và dùng vật liệu xây cất hợp pháp.

3) Triệt để thi hành đúng kỷ luật vệ sinh, gìn giữ và tu bổ kiến-trúc.

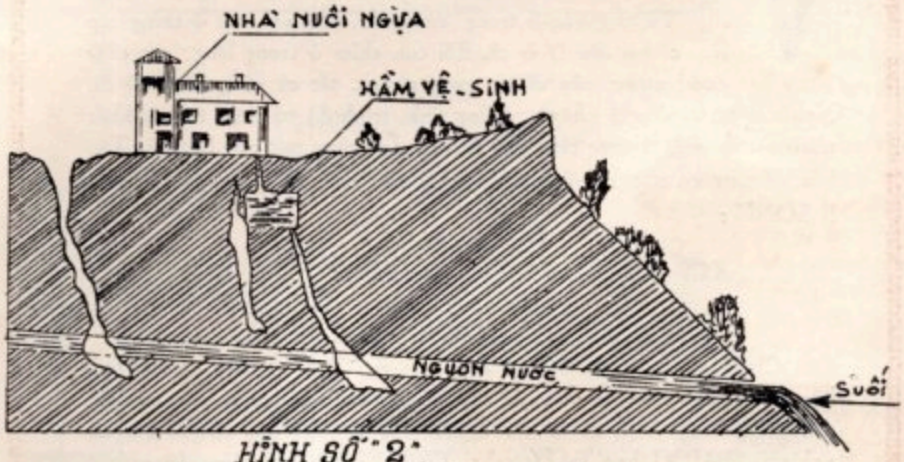

HÌNH SỐ "2".

SUỐI NƯỚC BỊ TRUYỀN NHIỄM DO HẦM VỆ-SINH.

1) *Chọn địa thế và phương hướng xây cất.*

Trong vệ sinh nhà cửa việc chọn địa thế cùng phương hướng để xây cất là tối quan trọng. Một kiến-trúc đẹp để cất trên miếng đất mùa mưa bị lụt ngập, mùa nắng bị bụi bặm, gần những nơi đổ rác hoặc các kho chứa đồ có mùi hôi ngạt mũi thì mất cả giá trị; thêm vào đấy nếu đất không chân (sình non) hoặc không rút nước thì chung quanh nhà mùa mưa sẽ bị sình lầy ứ đọng, chân tường bị mục nứt và có thể bị sụp đổ.

Nhà xây mặt về hướng Tây, không có hàng ba để che, sẽ bị nắng chiều dọi vào, nóng bức, và oi ả khó chịu; xây về hướng mưa nhiều, gió mạnh thì sẽ bị mưa gió thổi tạt vào nhà làm hư hại nhanh chóng các vật liệu kiến-trúc.

2) Áp dụng kỹ thuật kiến-trúc và dùng vật liệu xây cất hợp pháp

Ngoài việc lựa chọn địa thế để xây cất, sự áp dụng kỹ-thuật kiến-trúc có ảnh hưởng trực-tiếp đến vấn đề vệ sinh nhà cửa.

Chọn một miếng đất ẩm ướt để xây cất, là một tai hại nhưng nếu biết áp dụng kỹ thuật khai trừ nước bằng đặt ống rút nước dưới đất, hoặc trù liệu phương pháp ngăn ngừa không cho nước dâng lên tường thì các tai hại ấy có thể giảm bớt đi một phần (xem hình số 1).

Về việc đặt ống khói nơi nhà bếp, hoặc ống thông hơi hầm vệ sinh, nếu xây cất không hợp pháp khói và mùi hôi sẽ bay vào nhà; nguy hại khác là đường mương ống cống nếu xây cất không đúng kỹ-thuật nước dơ sẽ ứ đọng, dâng lên gây ra mùi hôi cùng hơi độc rất hại cho sức khỏe như là những suối nước bị truyền nhiễm do hầm vệ sinh. (hình số 2)

Về vật liệu kiến-trúc nên thận trọng; vật liệu tốt hay xấu là do bẩm chất thiên nhiên cùng cách cấu tạo ra. Khi dùng nên chọn lựa cho kỹ lưỡng để tránh những thứ rút nước nhiều quá, mau bị hư mục và truyền sự ẩm ướt vào nhà; tránh dùng những vật liệu dẫn sức nóng như « tôn » để lợp nhà, không nên đặt nhiều cửa kiến nơi hướng nắng gắt, sức nóng sẽ truyền vào nhà. Những vật liệu rỗng thường rất tốt để ngăn ngừa tiếng động nhưng hay rút và giữ nước, không nên dùng trong việc xây nền móng cùng những công tác chôn dưới đất.

(*Xem tiếp trang 48*)

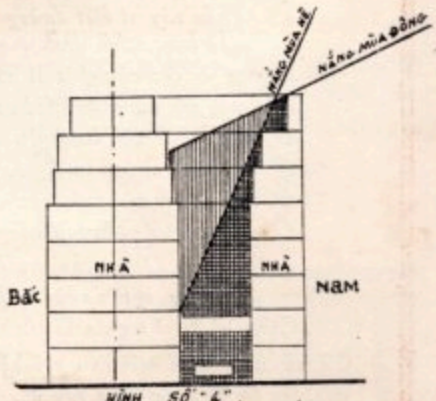

HÌNH SỐ "4".

ĐỊNH QUI VỀ KHOẢNG TRỐNG GIỮA NHÀ

http://tieulun.hopto.org

TRONG LỐI NÓI CỦA TA

Ở nghĩa là gì ?

LÊ-VĂN-SIÊU

VỚI tiếng Ở này, chúng ta bắt đầu gặp tinh thần đặc biệt của người Việt-Nam, một tinh thần nhìn vạn vật đồng nhất thể.

Từ ông vua ở trong cung cấm đến anh mõ ở trong túp lều, cả hai đều là ở cả. Rồi con chim ở trong lồng, con cá ở dưới nước, cây cối ở trong rừng... tất cả cũng đều là ở cả. Nghĩa là tất cả đều là những chúng sinh, trình độ tri thức tuy có khác nhau mà sự sinh trưởng tồn vong thì đều theo cùng một quy luật của Tạo hóa, để cùng có một sự sống dưới bóng mặt trời. Ở như vậy, có nghĩa là SỐNG :

Trăm năm ở với người đần
Không bằng một chốc ở gần người khôn.
Rồng vàng tắm nước ao tù
Người khôn ở với người ngu bực mình.

Chính vì người Việt-Nam còn nhìn mọi tĩnh vật đều có một linh hồn để cảm thấy sự có mặt của tĩnh vật ấy đã là sự sống của nó rồi, nên tiếng ở đặc biệt, đã từ cái nghĩa sống (exister) mà chuyển qua cái nghĩa là TẠI VỊ hay TẠI (être) : *Quyển sách ở trên bàn, đôi guốc ở dưới đất, cái khăn ở trên đầu, quỷ thần ở hai vai,* cũng như *con người ta ở trên đời vậy.*

Thêm nữa, nên nhớ rằng người Việt-Nam thận trọng nhất thế giới khi xưng hô trong cuộc giao tiếp giữa gia đình và xã hội (như xưa kia cụ lớn, quan lớn thì phải chúng con, cụ thì phải cháu, ông thì phải con, bác thì phải tôi, anh thì phải em...), rồi nhìn vào việc ở, thấy sự bất tất luận ở với bất cứ điều kiện nào : *ở nhà lá, ở biệt thự,* trong bất cứ hoàn cảnh nào : *ở tù, ở nhà thương,* và đối với bất cứ người nào, như đã nói, ta thấy cả một quan niệm về sự sống chỉ là SỐNG GỬI NHƯ NHAU HẾT.

Hơn một ngày chẳng ở, kém một ngày chẳng đi ! Đến một giờ phút ly biệt cuối cùng, thì ở nữa mà chi ! hai tay buông xuôi mà về với tiên tổ.

Bởi thế, Ở chuyển sang có nghĩa là TẠM TRÚ hay TRÚ NGỤ : *ở trọ, ở tù, ở ẩn, ở đậu, ở chùa, ở thuê, ở chung, ở riêng, giai ở chợ gái ở hàng cơm, ăn xôi ở thì...*

Khi đã là tạm như vậy, thì sự *ở trần* là tạm không mặc áo ; sự *ở dưng* là tạm chẳng làm việc gì ; sự *ở vậy* cũng là tạm không theo được chồng cùng đi, thì yên phận sống góa bụa để thờ chồng nuôi con vậy.

Thân này ví biết đường này nhỉ !
Thà trước thôi đành ở vậy xong.

Nhưng ở còn có nghĩa là ĐỐI XỬ :

Ở bạc là xử mà quên hết ân tình *(con cái không nên ở bạc với cha mẹ)*
Ở hiền là xử với lòng yêu thương nồng nàn *(ở hiền gặp lành)*
Ở ác là xử tàn nhẫn *(ở ác gặp ác)*
Ở đầy là xử với tình bao dung rộng rãi *(ở đầy gặp vơi !)*
Ở rộng là xử phóng khoáng. *Ở hẹp* là xử khắc nghiệt.

Ở sao cho vừa lòng người
Ở rộng người cười ở hẹp người chê.

Cũng vì ở có nghĩa là đối xử như thế, mà người được hay bị đối xử nhìn thấy mối liên đới hệ lụy, để cho ở có nghĩa là BỞI VÌ : *việc này là lỗi ở tôi, thơ hay ở cái giọng,*

(Xem tiếp trang 45)

ĐỂ thỏa mãn chung các bạn đọc đã viết thư về Tòa báo hỏi thăm các luật lệ về nhà đất cùng muốn biết rõ luật lệ ấy để đối xử với xóm-giềng cho phải phép mà không thiệt mình hay làm thiệt đến người, chúng tôi đã soạn và sắp cho xuất bản một quyển sách phổ-thông những luật-lệ ấy.

Đây là một chương trích trong sách ấy, chứng tỏ nội dung của vấn-đề có nhiều điều mà chính bạn đọc không ngờ. Nhưng lỡ khi những điều không ngờ ấy xảy tới, thì bạn đọc mới thấy sự hiểu biết luật-lệ là quý báu vô ngàn trong cuộc sống xã hội.

VÕ-ĐỨC-DIÊN

NÀY là những điều luật vì lợi ích công cộng trong làng xã hay vì lợi ích của những cá nhân liên hệ.

Đường đi dọc theo các sông ngòi cùng những công tác xây dựng đường sá hay những gì công ích, đều có luật lệ quy định quyền địa dịch.

Và những cá nhân ở kế cận nhau cũng bị những điều luật bó thắt người nọ đối với người kia.

1. — Xóm giềng

Những chủ nhà máy, dầu đã được pháp luật cho phép, cũng vẫn phải trách nhiệm bồi thường cho những người ở kế cận nếu sự làm nghề của mình có gây thiệt hại cho người ta.

Người kỹ nghệ gia sẽ có lỗi khi gây cho người lối xóm những thiệt hại quá mức của những bó buộc thường về sự ở chung trong lối xóm, nhất là nếu người ấy lại lơ là không chịu có những biện pháp ngăn ngừa thiệt hại ấy.

Ở trường hợp này, dầu những nhà kế bên dựng lên sau xưởng máy của mình, mình cũng vẫn có lỗi.

Ong nuôi ở những tổ đặt cạnh đất của người ta, có thể nó đốt người ta và làm hại đến hoa mầu của người ta thì phải rời tổ ong đi nơi khác và bồi thường thiệt hại.

Nhà mình thấp, nhà bên có từng lầu cao hơn, thì không được để khói bay vào nhà bên một cách quá đáng và tai hại.

Tuy nhiên phải là thứ khói đặc như ở trong các lò rèn, lò nung hay trong các chỗ nào đốt lửa lớn. Còn khói đã tản bớt trước khi bay vào nhà hàng xóm, hay khói bếp nhỏ, hay chỉ thỉnh thoảng lắm khói mới bay vào nhà, thì không thể có cớ gì khiếu nại được.

Người có ống khói lò sưởi ở nhà mình không nên đặt ống khói để gây khó chịu cho người hàng xóm. Người ta đã thử quy định thể thức là phải đặt ống khói xa cửa sổ nhà hàng xóm là 2^m, cùng

http://tieulun.hopto.org

LUẬT PHÁP VỀ NHÀ, ĐẤT

Của K. T. S. VÕ ĐỨC DIÊN

ngược lại không thể buộc người có lò sưởi phải làm ống cao hơn nóc nhà đến trên một thước.

Nhưng nên tùy theo từng trường hợp mà quy định thể thức thì hay hơn.

Nếu ống khói dựa vào tường rào thường thì ống phải cho cao hơn nóc nhà 6 pieds và cách xa cửa sổ hàng xóm cũng cỡ ấy.

Những nhà ở gần một xưởng kỹ nghệ, dù được liệt hay không được liệt vào loại kỹ nghệ nguy hiểm không vệ sinh hay không tiện, nếu có khói ở xưởng ấy ra, gây thiệt thòi và khó chịu cho mình thì đều được quyền đòi bồi thường.

Tiền bồi thường này tính theo hàng năm, có thể tăng lên hay giảm đi tùy theo sự tăng giảm của những thiệt hại.

Khói trong ống khói của nồi hơi xúp de mà bay thẳng vào nhà hàng xóm thì đúng là một cớ chính đáng để thưa khi có hậu quả tai hại.

Phải bồi thường thiệt hại và người chủ phải có biện pháp cần thiết để ngăn ngừa thiệt hại nữa.

Người hàng xóm một nhà máy có nồi xúp de có quyền đòi hỏi và bắt buộc lò lửa phải đặt máy gì đốt lửa cho tan khói.

2. — Phân ranh

Người chủ đất nào cũng có quyền buộc người hàng xóm phải đóng cọc cắm ranh giới đất giữa hai bên. Tiền phí tổn hai bên cùng chịu, nghĩa là : Tiền mua và chôn cọc thì chia đôi, nhưng còn tiền thuê kinh lý về đo đạc phải chia theo diện tích khác nhau của hai sở đất.

Người chủ đứng tên địa bộ, người hưởng hoa mầu, đều có thể xin đóng cọc ranh giới. Người tá điền không có quyền buộc người chủ đất bên cạnh đã cho thuê đất rồi, phải làm việc đóng cọc ranh giới ấy. Người tá điền ấy lại chỉ có thể nhờ chủ đất của mình đòi hỏi với chủ đất bên cạnh để làm việc phân biệt ranh giới đất mà mình được làm tá.

Dầu đã trên ba mươi năm đất không có cọc ranh giới, bây giờ cũng vẫn có thể buộc những chủ đất phải đóng cọc.

Việc đóng cọc phân ranh có thể làm tư ở nhà với nhau. Biên bản ghi số và nơi đóng các cọc sẽ được lập trước mặt hai bên rồi đem trước bạ. Hoặc có thể nhờ kinh lý làm thì hợp pháp và chắc chắn hơn.

3 — Phân cách

Không được có những cây lớn hay cây nhỏ ở gần ranh giới đất hàng xóm. Luật định phải có một khoảng phân cách là 2m từ đường ranh tới hàng cây trồng cao trên 2^m và 0^m50 từ đường ranh ấy tới những cây thấp hơn 2m.

Người hàng xóm có quyền bắt buộc cây lớn hay nhỏ trồng sát đường ranh quá, phải được nhổ đi hay chặt bớt ngọn cho đến chiều cao luật đã định, trừ trường hợp cây trồng đã quá 30 năm.

Nếu cây ấy chết hoặc bị chặt, bị nhổ, muốn trồng lại, người hàng xóm sẽ phải trồng cách đường ranh theo luật định.

Nếu những cành cây ở đất bên này thọc sang đất bên kia, người chủ đất bên kia có thể buộc người chủ bên này phải đốn đi. Những quả chín và rớt từ những cành la ấy người chủ bên kia không trồng cây mà cũng được hưởng.

Nếu chỉ là những rễ, những dây leo ăn lấn qua đất của mình thì tự mình có thể chặt cho đến ranh giới đất của mình.

Việc đòi chặt cành cây, phải đòi vào cái mùa chặt mà không hại đến cây cùng không thiệt đến chủ nó.

Riêng trong thành phố theo thông thường cây cao có thể trồng cách đường phân ranh 1^m.

Dầu cây trồng cách xa đường phân ranh 1m, hay 2^m như đã nói trên, những cành còn đâm sang phía đất hàng xóm, người hàng xóm vẫn có quyền đòi chủ phải chặt đi.

Nếu có đường xe lửa đi cạnh một ranh đất, sở xe lửa có quyền phá những cây cối mọc trên dọc đất 20^m. từ đường sắt ra sau khi đã báo cho các chủ đất biết.

Nếu đất ở trên bờ sông, chủ đất chỉ được trồng cây cách bờ 10m. ở bên dành cho đường đi và cách bờ 3^m33 ở

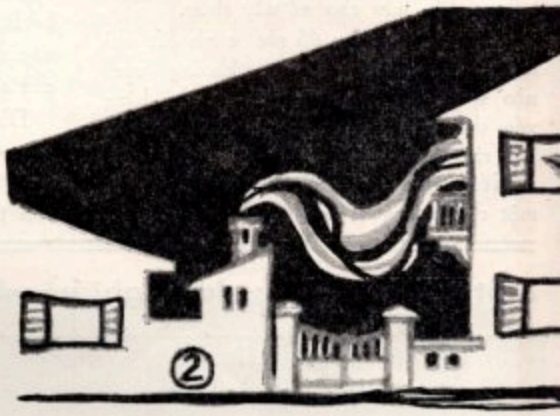

bên kia. Một dọc trống 7^m80 trên suốt diện tích đất bên bờ sông phải dành cho đường ngựa kéo và xe đi. Không được đào hố, dựng hàng rào trên bờ sông trong khoảng cách bờ dưới 9m75.

Ở trường hợp sông ngòi nhỏ không có thuyền bè đi lại thì cây có thể trồng cách bờ 1^m32.

Tường rào gần đường xe lửa nếu có lỗ cửa thì phải lui lại 2m cách đường sắt.

Có thể xây bể nước ngầm dưới đất cạnh đất hàng xóm, nhưng phải xây tường bằng gạch tốt và chét hồ xi măng thật tốt cho không thấm nước sang nhà hàng xóm.

Ai đào giếng hoặc đào hố phân, hầm vệ sinh gần tường phân ranh, hoặc xây lò sưởi, làm lò rèn, dựa chuồng ngựa cạnh tường hoặc làm kho chứa muối hay vật liệu gì có thể chảy nước, thì phải trọng những khoảng cách do luật định và làm những xây dựng cần thiết để khỏi hại đến hàng xóm.

Giếng dùng chung và được cả hai bên công nhận, có thể được đào ở chính giữa đường phân ranh. Nếu giếng đào ở cạnh tường thì phải có tường kèm dầy 0.32 phân hoặc 0.22 phân nếu xây bằng vật liệu tốt. Giếng ấy không được phép đào cách hầm vệ sinh dưới 1^m32.

(Xem tiếp trang sau)

http://tieulun.hopto.org

Khi xây hầm vệ sinh cạnh tường ngăn phải xây một tường kèm dầy 32 phân và trét hồ thật tốt.

Khi hai hầm cầu tiêu đặt gần nhau, tường hầm phải làm dầy 1^m. Và hai giếng đào gần nhau cũng phải đào cách nhau 1^m.

Khi đào một cái giếng, mà giếng nhà hàng xóm cạn nước thì nhà hàng xóm không có quyền đòi bồi thường. Việc chỉ tỏ rằng mạch nước không đủ cho cả hai giếng.

Đường mương gần tường ngăn phải đào cách 2^m.

Ở nơi không bị ngăn cản, có thể đào hố phân hay hố đựng nước dơ cách đất hàng xóm 2^m. Nhưng nếu nhà hàng xóm thấy không chịu được thì có quyền bắt rời đi nơi khác hay lấp đi.

Không thể nào dựa một hố phân vào tường ngăn nếu không xây thêm một bức tường chắn nữa cho nó dầy thêm.

Cấm không được đổ rác cạnh đất nhà hàng xóm. Không có một khoảng cách nào quy định hết, nhưng nếu nhà hàng xóm thấy dơ dáy hại vệ sinh thì có quyền bắt rời đi.

Nếu muốn làm dựa vào tường ngăn, một chuồng ngựa, chuồng bò, chuồng heo, hoặc một cái chuồng gì để nuôi gia súc trong đó có chứa phân, người ta phải xây thêm tường cho dầy, cao ít ra bằng mắng cỏ và sâu đến móng tường.

Nếu nền chuồng tốt và không thấm nước thì tường xây thêm có thể sâu tới $0,^m32$ dưới nền.

Muốn xây một bể lò rèn, một lò đốt lửa, lò bánh mì hay một lò gì tương tự, phải để một khoảng cách từ tường ngăn đến lò khoảng $0,^m16$. Nếu lò lửa cháy nhiều hơn thì khoảng cách phải $0,^m32$.

Người ta có thể không để khoảng cách khi có xây dựng gì ở giữa để ngăn ngừa sự rủi ro. Nhưng người ta phải nói cho người hàng xóm biết để được sự ưng thuận của người ấy.

Nếu trong lúc đương tiến hành công tác, người hàng xóm thấy có những sự lơ là, người ấy có quyền ngăn trở việc xây dựng và có quyền bắt rỡ đi, không cần chờ đến lúc xảy ra tai nạn.

Dầu đã đề phòng cẩn thận, người hàng xóm đã thực mất trông thấy rồi, khi công tác gây tổn thất cho người hàng xóm thì vẫn phải bồi thường cho người ấy.

Không được xây nhà, đào giếng trong vòng một trăm thước cách những nghĩa trang.

4. — Cửa sổ

Nếu không được sự ưng thuận của người hàng xóm thì không được mở bất cứ cửa sổ hay cửa gì ở tường chung dù là cửa gắn kính không mở được.

Người chủ có tường ngăn riêng, có thể mở cửa sổ hay lỗ thông hơi trên tường ấy nhưng phải có phên sắt và kính gắn chặt lại.

Kính gắn chặt thường không lau được ở mặt ngoài. Bởi thế người ta thường thay bằng khuôn có bản lề. Nhưng đó chỉ là sự nhân nhượng của người hàng xóm. Để tránh những điều tiếng nọ kia, người ta có thể không dùng bản lề mà bắt vít khung kính để thỉnh thoảng có thể mở ra lau chùi dễ dàng.

Tuy nhiên, những lỗ cửa ấy nếu ở từng dưới phải cao trên mặt đất 2m.60 và nếu ở từng gác, phải cao trên mặt sàn 1m.90.

Một vài hình ảnh đáng ghi về những cuộc Hội Chợ Triển-Lãm ở trong và ngoài nước

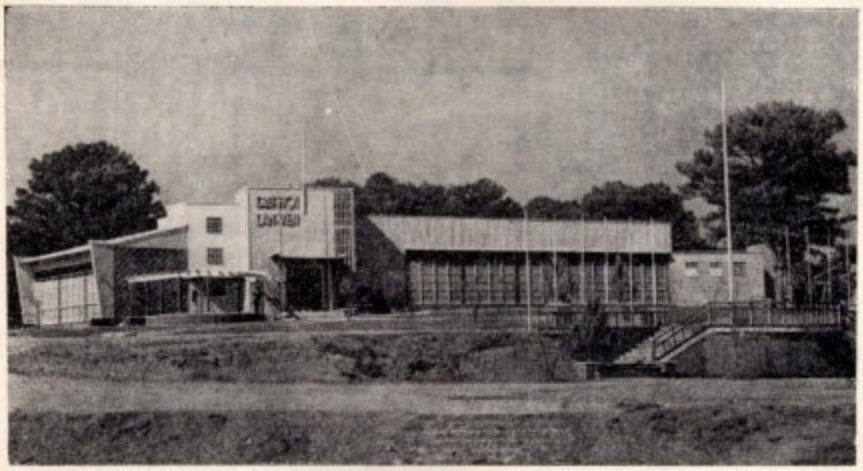

Hội Chợ Dalat 1957 — K.T.S.Võ Đức Diên

Hội Chợ Quốc Tế Thái Lan 1956 — K.T.S. Vũ Bá Đính

Hội Chợ Huế 1958 — K.T.S. Phạm Khánh Chà

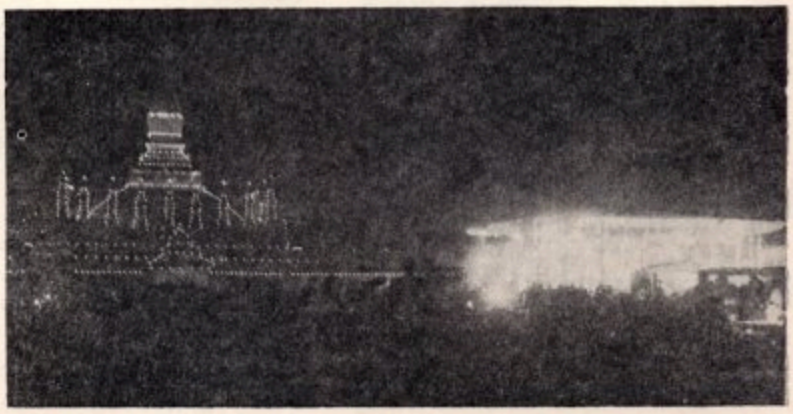

Hội Chợ Ai Lao 1958

http://tieulun.hopto.org

Những lỗ cửa này không bắt buộc được người hàng xóm phải tránh. Người hàng xóm có thể làm cho chúng thành vô dụng bằng cách trồng cây cối cách một khoảng đúng như luật lệ đã cho hoặc xây tường che đi.

Người hàng xóm ấy, khi xin được quyền dùng tường chung, nghĩa là đã trả một nửa giá xây dựng tường, lại có quyền bắt buộc phải bít kín những lỗ cửa ấy lại.

a) Cửa trông ngay

Cửa trông ngay là những cửa sổ ở trong tường đối diện đất nhà bên cạnh, đứng trong có thể nhìn thẳng sang nhà bên cạnh không phải nghiêng nghé bên phải hay bên trái.

Cửa sổ ấy để cho nhà có không khí và ánh sáng cũng như để tầm mắt nhìn rộng ra ngoài.

Không thể có cửa sổ trông ngay hoặc lan can hoặc gác sân trông thẳng sang đất nhà hàng xóm nếu tường có những cửa ấy chỉ cách đất hàng xóm 1m.90. Nên nhớ rõ 1m.90 này là tính từ bên ngoài cửa sổ cũng như từ cạnh ngoài của lan can.

Điều này không áp dụng cho những hàng rào thưa và cũng không áp dụng cho những lỗ cửa mở ở trên mái, khi không thể từ đó nhìn thẳng được sang nhà hàng xóm.

Nếu giữa hai nhà đối diện nhau, có một công lộ hoặc một ngõ hẻm hẹp hơn 1m.90, cửa sổ có thể cả hai bên cùng mở trông ngay sang nhau. Bởi ở trường hợp này là cửa mở ra công lộ.

Khi con đường hẻm là của chung của hai nhà kế bên nhau thì khoảng 1m.90 lại phải tính từ tim đường đến cửa sổ, bởi rất có thể sau này có người sát nhập nửa phần đường ấy về nhà mình.

Nếu giữa hai nhà là con rạch thì cũng phải tính 1m.90 từ giữa rạch tới mỗi bên.

Nhưng ở trường hợp cửa sổ của người ta mở ra trông vào tường hậu hay vào mái nhà mình thì dầu chưa cách đất của mình 1m.90 mình cũng không có quyền kêu ca gì cả.

b) Cửa trông nghiêng

Cửa trông nghiêng là những cửa ở tường vuông góc với tường ngăn nhà bên, phải thò đầu ra mới trông sang nhà bên được.

Những cửa này phải đặt cách đất nhà bên 0m60.

Dầu vậy cũng vẫn không ngăn được nhà bên sau này có thể xây cao tường của mình lên để cửa sổ không trông sang được.

Nếu vì một lẽ gì cửa này phải đặt gần đất nhà bên dưới khoảng cách 0m60, người chủ sẽ phải xây thêm tường cách ra 0m60 để cho từ trong cửa không trông được sang đất nhà người ta.

V.Đ.D.

Sắp có bán trên khắp các hàng sách trong nước

Một Văn-hóa-phẩm quý giá

ANH HÙNG CA

GIAI NHÂN KỲ NGỘ

của Cụ **PHAN-CHÂU-TRINH**

Sách do Cụ Nghè NGÔ-ĐỨC-KẾ in lần đầu tiên năm 1926 bị tịch thâu và thiêu hủy

Không ngờ còn bản thảo nay mới công bố

Kèm theo một bài viết về Cụ Phan của Cụ HUỲNH-THÚC-KHÁNG cũng giấu kỹ 30 năm nay

LÊ-VĂN-SIÊU bình-giải và chú-thích

Tạ-Tỵ trình bày

HƯỚNG DƯƠNG XUẤT BẢN

LAM-HỒNG TỔNG PHÁT HÀNH

Thư từ giao dịch xin gửi về :

Ông ĐỖ LA LAM, chủ nhiệm báo « Cách-Mạng Quốc-Gia »

9, Ngô Đức Kế — *SAIGON*

Ở' NGHĨA LÀ GÌ ?

(Tiếp theo trang 42)

Ở' đời chỉ có hai điều sợ
Sống chết người quyền ở tại tay.

Hoặc cho ở có nghĩa là BẮT ĐẦU TỪ : *ở bể vào ngồi,*

Ở' xa anh tưởng là tiền
Lại gần mới biết gái thuyền quyên có lộn chồng.

Để rồi, Ở', chuyển từ cái ý niệm trừu tượng về đối xử, về bởi vì, về bắt đầu từ... ấy, nó cụ thể hóa trở lại thành người được thuê để giúp việc đối xử cho người ta : *Vợ làm le ở vú, con tấp tểnh đi bồi.*

Ở' vú là đi làm người ở nuôi con cho người. *Ở' đợ* là bán mình để đi ở trừ nợ khi có tiền chuộc mới thôi. *Ở' năm, ở tháng* là được thuê làm năm hay làm tháng.

Thật là không biết bao nhiêu nghĩa !

L.V.S.

http://tieulun.hopto.org

Câu chuyện Chọn Kiểu Nhà cho hợp với Khí hậu Địa-phương

Bài của NGUYỄN THỤY

CHO đến ngày gần đây, bạn thuộc phái dân A B C (1) của đất Saigon. Cóp góp mãi bạn đã có một số tiền, không nhiều lắm, nên phải dè dặt. Bạn lại chọn được miếng đất hướng chính Bắc theo ý Bác gái nhà, bắt phải tậu đất hướng Nam, thuộc hành Thủy, hợp với tuổi Ngọ mạng Mộc của bạn. Đất được hướng, nhưng không to lắm, khó xoay trở, chỉ còn khó là việc chọn kiểu nhà, mà cần chọn mau cho kịp thời, tránh được kim lâu, sát chủ. Kiểu phải đẹp lại rẻ tiền, lại thích hợp với nhu cầu gia-đình của nghề-nghiệp, địa-vị xã-hội của bạn.

Bạn đã mua, mượn nhiều sách, nhiều tạp chí ngoại quốc, đã chấm được một kiểu vừa vặn với kích thước miếng đất của bạn. Trong hình vẽ mặt ngoài hay hay, nhưng xét kỹ bạn phải sửa lại một ít : mái nhà coi bộ dốc quá, ý chừng để tuyết dễ tuột xuống đất, buồng thì nhiều nhưng quá nhỏ, hiên thiếu, lỗ thông hơi ít. Cuối cùng bạn thấy, kiểu ngoại quốc khó dùng quá, mà bạn cũng sợ người ta chê nhà thiếu tính cách dân tộc.

Thì đây rồi, ta cũng đã có một ít sách và tạp chí chuyên-môn xây dựng mới ra đời. Kiểu mẫu trong đó đã được các nhà thiện nghệ nghiên cứu theo lối mỹ-thuật địa phương, theo khí hậu xứ nóng, theo phong tục tập quán của dân tộc, chọn mãi mới được một kiểu A (xem hình vẽ ở dưới) mà tiền diện, hậu diện, phối cảnh, gần giống một cái nhà đã làm rồi trong thành-phố, bạn đã ngắm nghía mãi rồi. Có lẽ Kiến-Trúc-Sư nào đó đã cho in một kiểu nhà đã làm rồi, chớ không phải mới tưởng tượng một kiểu chưa có đất, chưa có chủ. Bạn làm quen với chủ có nhà, ông bà ta được lời khen sung sướng kể lể ưu-điểm cái nhà, nào chỉ có buồng khách, buồng ăn quay hướng Tây còn hai buồng ngủ được hướng Nam, Đông, Bắc. Nào ba buồng đều được gió Đông-nam suốt mấy tháng 2, 3, 4, 5 qua tháng 6, 7, 8, 9 tuy bị gió Tây-nam thổi mưa vào nhà, nhưng cửa vô thì đã đặt về hướng đông, ở hướng Tây và Nam chỉ có cửa sổ thấp, lại có mái hắt vừa che nắng vừa đỡ mưa. Nào đến tháng chạp, tháng giêng (dương lịch) trời nóng gió xoay qua Tây-Bắc, chính-Bắc hay Đông-Bắc thì cũng được một vài buồng mát. Bạn xem kỹ bảng họa tả chiều gió, vũ-lượng, nhiệt độ lập ra do tài liệu của Nha Khí-Tượng, rồi xét cái nhà thì ra các chi tiết đều đúng cả. Bạn thấy nhà ấy chưa phải hoàn toàn mặc dầu chỉ nói đến phương diện khí hậu. Lối xe vô có lẽ để hướng Đông thì hơn, về mùa khô, nếu bếp để về phía Bắc, mà gió khô thổi từ hướng Bắc lại thì cũng có sự bất tiện v.v... Nhưng bạn cho là Kiến-trúc-Sư và chủ-nhà đã có lý do để hy sinh một vài phương diện về các điểm đó. Bạn thích lắm, nhưng phiền nỗi đất của bạn quay về phương hướng Bắc thì làm sao đây. Sau cùng bạn có sáng kiến lật ngược bản đồ, dơ lên sáng để soi, thì kiểu A thấy dùng tạm được, tuy không được nhiều ưu-điểm như nhà hướng nam, nhưng cũng ít nhược-điểm.

Cố nhiên nếu đất đủ rộng, tiền có nhiều thì mặc dầu đất quay mặt Bắc cũng có thể làm cả ba buồng được hưởng gió Đông Nam. Nhưng cái khó bó cái khôn, cho nên bạn thấy dùng kiểu A lật ngược là được rồi. Bạn sung sướng vì các ưu điểm lối vô khi nào cũng khô ráo, bếp nước lại ở dưới gió Bắc : về điểm nầy thấy ngày Tết, nấu nướng tốn ít củi mà mau chín lại không có khói vì gió đẩy ngọn lửa vào nồi, đẩy khói lên ống khói, chị nhà đã phục tài chọn kiểu của bạn, và tuyên bố : « Xưa nay em vẫn chịu ngài »!

(*xem tiếp trang 48*)

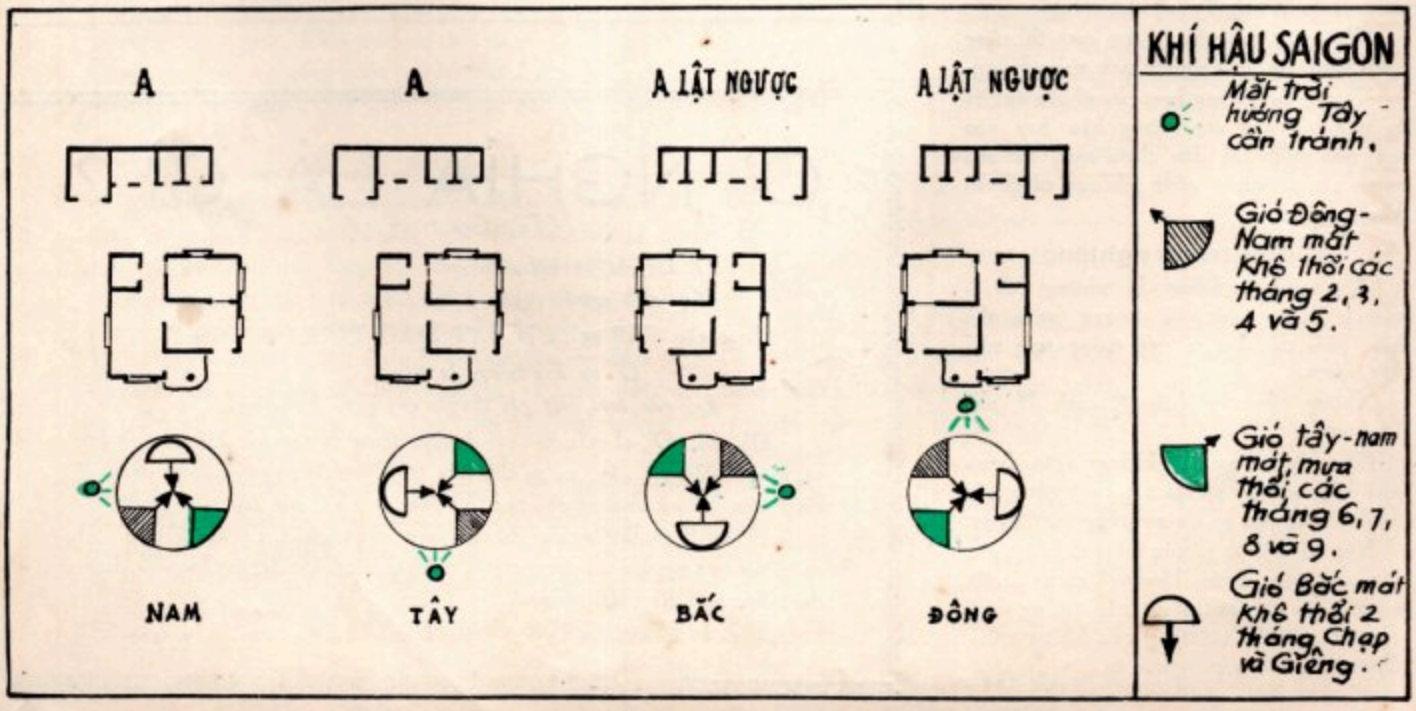

http://tieulun.hopto.org

SO SANH KHI HẬU GIỮA SAIGON VÀ HUE

Họa đồ nầy lập ra theo tài liệu « *giản đồ khí hậu* » của Nha Giám Đốc Khí tượng. Ba yếu tố gió gần mặt đất, nhiệt độ và vũ lượng được xét cho mỗi tháng và cho mỗi địa phương (ở đài Saigon và Huế) — *Chú ý* : Trên giản đồ gió nét đơn là gió nhẹ, nét vẽ đôi là gió mạnh — Bề dài của nét vẽ là tần số bằng % hướng. Nghĩa là càng dài càng nhiều gió chiều ấy.

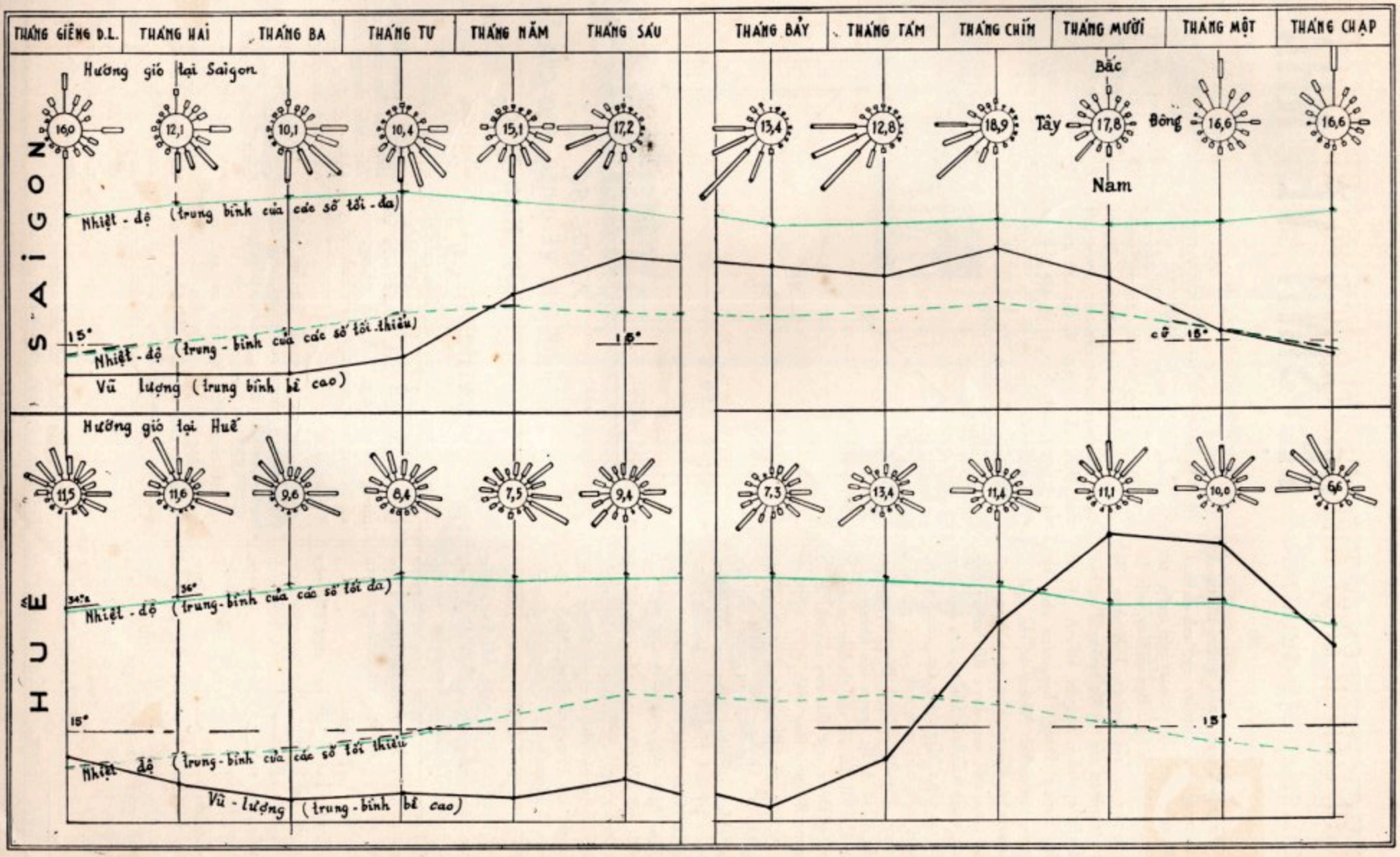

http://tieulun.hopto.org

CÂU CHUYỆN CHỌN KIỂU NHÀ CHO HỢP VỚI KHÍ HẬU ĐỊA PHƯƠNG

(Tiếp theo trang 46)

Từ ngày làm xong nhà, bạn trở nên thành thạo trong việc chọn hướng, anh em bạn-hữu thấy bạn chọn tốt tay nên muốn tái bản cái nhà của bạn. Bạn vui lòng, miễn là phải xây xa nhà bạn cho khỏi nhàm. Bà con ở Saigon nếu có đất hướng Tây, bạn khuyên nên chọn nguyên kiểu A. Ai có đất hướng Đông, bạn mách cho lật ngược bản đồ lại. Những bà con, quê ở Nam mới đổi ra Huế chưa từng trải mùa mưa, mới mua được đất hướng Bắc định « dập kiểu của bạn » ; bạn đã hoảng hốt can gấp : Mấy tháng tám, chín, mười, mười một trời mưa suốt ngày, gió thổi hướng Tây-Bắc, Chính-Bắc, Đông-Bắc, kiểu A và A lật ngược đều không dùng được, phải làm lối vào thường xuyên về hướng Đông, mặt nhà, cửa vào nếu để về hướng Bắc phải lồng kính.

Có một điều lạ mà bạn nhận thấy là khí hậu thay đổi rất nhiều từ nơi nầy đến nơi khác, mặc dầu không xa nhau lắm, Quảng-trị cách Huế chỉ 60 km mà chiều gió rất khác Huế, vì Quảng-trị có đèo Ai-lao. Mấy tháng 6, 7, 8 gió Tây, tục gọi là gió Lào rất mạnh, nếu dùng kiểu A lật ngược mà đất hướng về Đông thì khói bếp tạt vào nhà, cơm nấu không chín, trừ phi có kiểu bếp riêng. Mà nói dại, nếu nhà bếp cháy thì không kịp chữa nhà chính.

Tại các tỉnh Nam-phần, khí hậu không khác Saigon mấy, việc làm nhà thì chỉ ngại gió hướng Tây-Nam, mưa sẽ tạt vào nhà. Ở Rạch-giá gió hướng ấy còn đáng sợ hơn nữa, vì không những tạt mưa vào nhà mà còn đưa ẩm ướt thường xuyên của biển cả vào nữa.

Vì vậy, bà con của bạn chọn kiểu nhà cần phải nghĩ cho kỹ. Bạn thấy rằng nghĩ được một kiểu hợp khí hậu, hợp kích thước, hợp thẩm mỹ, hợp nhu-cầu, vừa đồng tiền của bạn là cả một nghệ thuật.

Có nhà đã là vui. Tự nghĩ ra được kiểu lại kiêm trạch-chủ thì còn vui hơn nữa, miễn là đối với con mắt khách quan của người qua đường, nhà của bạn có nhiều ưu điểm hơn nhược điểm.

NGUYỄN-THỤY

(1) A,B,C. Không có nhà đi ở thuê

VỆ SINH VỀ NHÀ CỬA

(Tiếp theo trang 41)

3) Gìn giữ và tu bổ kiến trúc cùng áp dụng kỷ luật vệ sinh

Nếu tất cả các điều kiện khi mới xây cất đều phù hợp vệ sinh, nhưng người chiếm ngụ không biết giữ gìn tu bổ thì trong thời gian ngắn kiến-trúc này sẽ mất tinh khiết và dần dần đi đến chỗ không dùng được nữa. Nhà ở có gìn giữ sửa chữa sẽ được bền bỉ lâu dài hơn nhà không người ở đóng cửa kín mít bị ẩm ướt và hư mục nhanh chóng.

và Thiết-Kế Đô Thị ; như trên đã nói các kiến trúc dù tinh khiết đến đâu nhưng xây cất gần hãng xưởng, nơi ẩm thấp hoặc cạnh sân máy bay có tiếng động ồn ào, có hơi độc, và ẩm ướt quanh năm thì các kiến trúc nầy đều mất cả vệ sinh.

Thiết-Kế-Đô-Thị áp dụng cách chia khu xưởng máy và nhà ở để ngăn ngừa các xe hạng nặng chạy rần rộ ngày đêm phạm đến sự yên tĩnh của cư xá và gây tai nạn ; cùng thiết lập những hoa viên

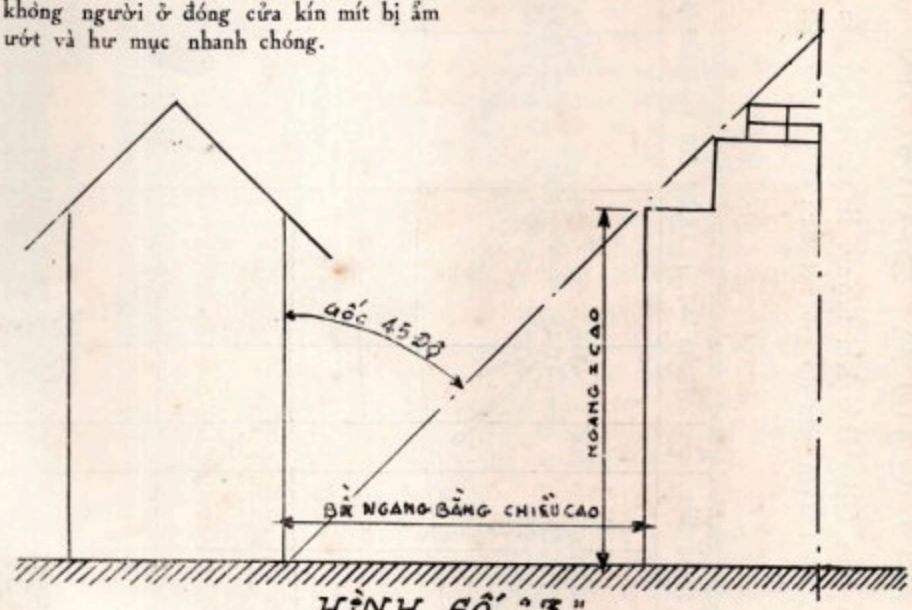

HÌNH SỐ "3".
ĐỊNH QUI VỀ CHIỀU CAO CỦA MỘT KIẾN-TRÚC.

Khi xây cất còn phải đặc biệt chú ý đến các luật lệ do Ty Vệ Sinh đặt ra, để mỗi phòng đều có đủ diện tích tối thiểu cho người ở, số thước khối không khí cần ích ; diện tích cửa cái cửa sổ tương đối với diện tích của phòng, và có đủ ánh sáng vào nhà (xem hình số 3 và 4).

Các công tác xây cất hầm vệ sinh, mương cống chung quanh nhà, cách dẫn nước vào nhà, tháo nước dơ đều phải thực hành kỹ lưỡng với tất cả sự tỷ mỷ cần thiết để tránh sơ xuất tai hại. Không nên vi phạm đến các điều luật ngăn cấm của Ty Vệ Sinh vì các điều nầy không ngoài mục đích để gìn giữ cho kiến-trúc được tinh khiết hợp lý và hợp pháp.

∴

Phần chót chúng tôi xin vạch rõ sự liên quan mật thiết của vệ sinh nhà cửa

công cộng để tăng thêm vẻ đẹp, thoáng khí, ánh sáng cần thiết cho sức khỏe và vệ sinh chung.

Tóm lại vấn đề vệ sinh nhà cửa rất cần thiết cho đời sống, những trú khu đông đúc thiếu thoáng khí bị ẩm thấp dơ bẩn không có điện nước, mương cống là ổ vi trùng lao cùng tất cả các bệnh khác.

Muốn thực hiện vệ sinh được kết quả cụ thể, cần phải tổ chức có chương trình hành động rộng rãi, với sự tham gia của các từng lớp dân chúng.

Người ta thường nói « dân có mạnh thì nước mới giàu, dân khỏe thì nước mới tiến được » ; cho nên muốn nước được hùng mạnh, cần phải áp dụng triệt để vấn đề vệ sinh và bắt đầu ghi chương trình học tập nầy cho tất cả trẻ con từ lúc mới biết cắp sách đến nhà trường.

LÊ-VĂN-LẮM

http://tieulun.hopto.org

HÃNG NHÔM
HIỆP - LỢ'I

28 VÕ-DI-NGUY PHÚ-NHUẬN

Đây nhà máy nhôm của HÃNG HIỆP-LỢI Ở PHÚ-NHUẬN, DO ÔNG NGUYỄN-TÔN-TƠ LÀM CHỦ-NHÂN GIÁM-ĐỐC. THÀNH-LẬP TỪ NĂM 1952, nhà máy nhôm, trang-bị nhiều máy móc tối-tân. Trên 100 THỢ CHUYÊN-MÔN GIÚP VIỆC. HÀNG THÁNG SẢN-XUẤT TỪ 600.000 TỚI 1.000.000 ĐỒ DÙNG BẰNG NHÔM ĐỂ CUNG-CẤP TRONG NƯỚC VÀ CÓ THỂ XUẤT-CẢNG ĐƯỢC. HÃNG HIỆP-LỢI ĐANG PHÁT-TRIỂN MẠNH

Các đồ nhôm của hãng HIỆP-LỢI chế-tạo
Products of HIỆP-LỢI Aluminium Manufacturers

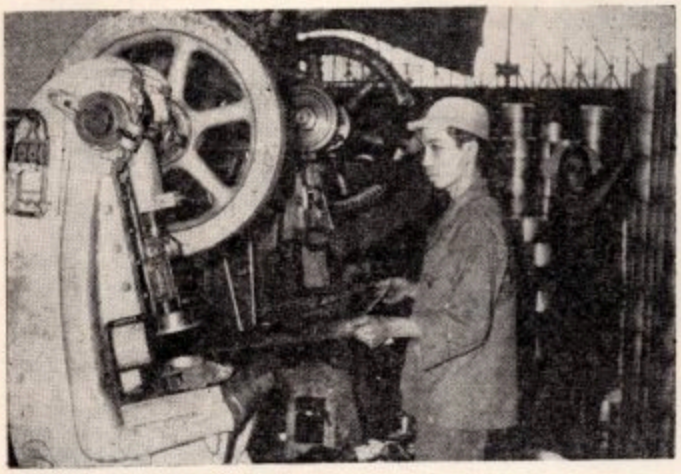

Máy ép nhôm 50 T. (Có 6 cái lớn và 10 cái nhỏ)
50 T. pressing-machine

Máy lận nồi (Có 18 cái)
Machine a Roules

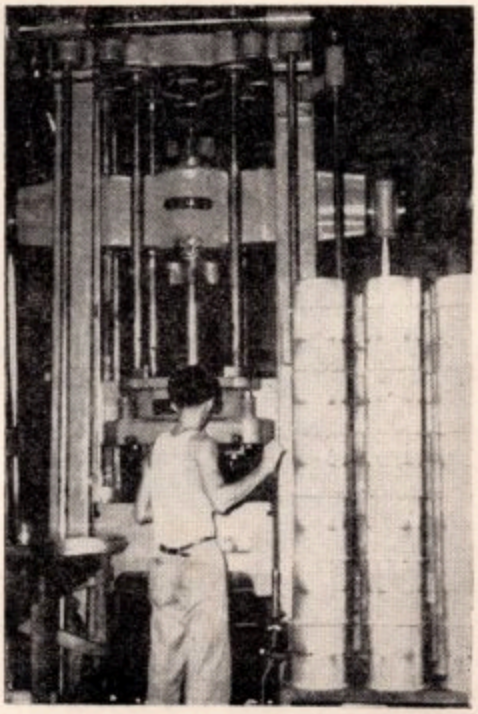

Máy thụt 60 T.
Pressing-machine

http://tieulun.hopto.org

- **BATTERIES**
- **FLASHLIGHTS**
- **LAMPCASES**

Bản hiệu chế tạo bin đèn từ năm 1932 tại Bắc Phần mà cũng là ngành bin đèn của nước nhà bắt đầu khai sáng vậy. Bản hiệu gắng công cải cách, chế tạo tối tân, trang hoàng đẹp đẽ, mong Quý Khách chiếu cố.

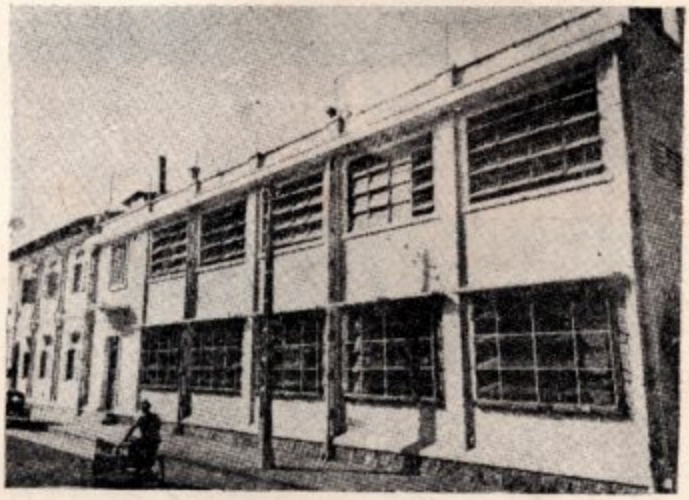

XƯỞNG BIN ĐÈN VÀ ĐÈN BIN

VIỄN - ĐÔNG

Số 162, Bến Lê - Quang - Liêm — Cholon VIET - NAM

NHÀ IN DONG-NAM-A — SAIGON

http://tieulun.hopto.org

http://tieulun.hopto.org

Con chim vàng ảnh vàng anh
Nó kêu ríu rít trên cành hôm mai
Ai đi đường đó hỡi ai
Mua Số Kiến Thiết cho tôi làm giàu

Giá 20đ

http://tieulun.hopto.org

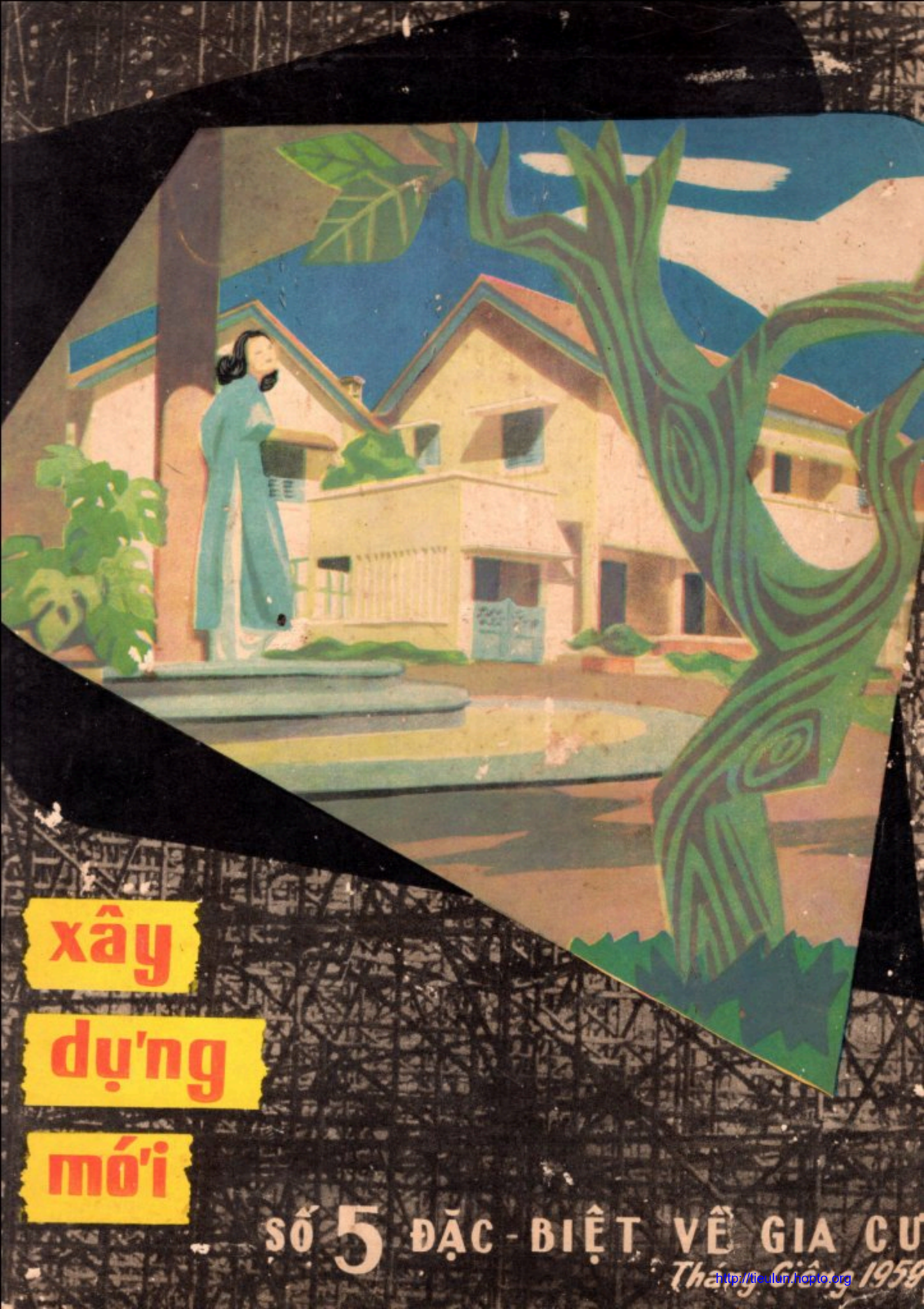

http://tieulun.hopto.org

Phụ bản Xây Dựng Mới Số 5 "MÙA XÂY DỰNG" Họa phẩm của TẠ-TY

http://tieulun.hopto.org